The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St. Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Telephone 994-7917
Chicago: Editor — K. Ķezbers, 2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
WEDNESDAY, AUGUST 26, 1964.

LATVIJA AMERIKĀ

69. n-rs. TREŠDIEN, 1964. GADA 26. AUGUSTĀ 14. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedriba Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792
Redaktora tālrunis vakaros — 766-2001
Nujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A. Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

Sveicam mūsu draugu Igaunijas ģenerālkonsulu Kanadā J. Markusu 80 mūža gadu atcerē.

Vēsture atkārtojas

Republikāņu kongresionālās komitejas ziņotājs savās slejās pastāsta par dīvainu sagadīšanās virkni, kas saista Sav. Valstu prezidentu Ābrama Linkolna un Džona Ficdžeralda Kenedija dzīvi un traģisko aiziešanu.

Prezidents Linkolns stājās amatā 1860. un prezidents Kenedijs 1960. gadā. Politiski kā viens, tā otrs aktīvi cīnījās par tiesību likumu. Abu prezidentu uzvārdos ir septiņi burti. Kā viena, tā otra prezidenta dzīvesbiedre valsts pirmās lēdijas goda laikā zaudēja pa dēlam. Abi prezidenti tika nogalināti piektdienā no muguras, ar šāvienu galvā. Linkolna dzīvesbiedre bija klāt atentāta brīdī. Arī prezidenta Kenedija kundze bija klāt vīra nāves brīdī. Abu prezidentu slepkavas nošāva netiesātus. Abu prezidentu slepkavu pilniem vārdiem ir piecpadsmit burtu (John Wilkes Booth un Lee Harvey Oswald). Linkolnu un Kenediju aizstāja dienvidus valstu pārstāvji vārdā Džonsons. Andrejs Džonsons no Tenesī dzimis 1808. gadā. Teksasas Lindons Džonsons — 1908. gadā.

Interesanti, ka Andrejs Džonsons pārņēma Sav. Valstu prezidenta amatu Linkolna otrā termiņa laikā. Viņu pašu neievēlēja; demokratu vietā nāca republikāņi — ar prezidentu, kura uzvārda pirmais burts ir G!

DIPLOMĀTISKĀS SANKCIJAS PRET KASTRO

Sekojot daudzu Amerikas valstu Organizācijas nāciju priekšzīmei, arī Bolīvija tagad pārtraukusi diplomātiskās attieksmes ar Kubu. Kuru katru dienu to darīs arī Urugvaja, atstājot Meksiku kā vienīgo, kas vēl runās ar Kastro. No Kubas saņemtās ziņas liecina, ka visbēdīgākā stāvoklī atrodoties valsts saimniecība, kuru no galīgas katastrofas glābj vienīgi Padomju Savienība. Pie daudzām citām Kastro nelaimēm Kubu šogad piemeklējis smags sitiens pasaules tirgū — strauja cukura cenas krišanās. Šis fakts Kubu piemeklējis tik smagi, ka tā pilnīgi spiesta atteikties no importiem.

Sav. Valstu valdība vēl vienmēr cer, ka Kastro režīms beigs elpot saimnieciskos žņaugos un ka militāra akcija nebūs nepieciešama.

KOMŪNISTU PANĀKUMS VIETNAMĀ

Pēdējās nedēļas Ziemeļvietnamas partizāni izcīnījuši vairākas iespaidīgas militāras uzvaras pierādot, ka uzglūnēšanas kara mākslā viņu technika lieliski izkopta un tie ārkārtīgi grūti apkarojami.

Pagājušās nedēļas nogalē smagus zaudējumus cieta kāds dienvidvietnamiešu bataljons, kas iesoloja komūnistu slazdos. Mekongas upes grīvā, 45 jūdzes dienvidrietumos no Saigonas, dienvidvietnamieši bija nule kā beiguši tīrīt kādu komūnistu iefiltrētu apgabalu. Komūnistu uzbrukums nāca tikai pāris stundu pēc tam, kad dienvidvietnamiešu bataljons bija pārliecināts, ka tuvumā vairs nav neviena komūnista. Dienvidvietnamieši zaudēja 60 kritušo, 65 ievainoti, kamēr 135 karavīri pazuduši bez vēsts un, domājams, nogalināti. Cīņas laikā dzīvības zaudēja arī četri amerikāņi.

APVIENOTO NĀCIJU ARMIJAI TRŪKST NAUDAS

Ģenerālsekretārs U Tants ziņo no Ņujorkas, ka Apvienotām Nācijām var nākties izvākt starptautisko armiju no Kipras naudas trūkuma dēļ. Starptautiskam karaspēkam būtu bijis jāpaliek salā vismaz līdz 27. septembrim. Bet, lai to paveiktu, 6000 vīru lielās armijas uzturēšanai nepieciešams vēl vismaz divi miljoni dolaru. Ja ģenerālsekretāram U Tantam neizdodas minētos līdzekļus savākt, Apvienotām Nācijām karaspēks būs jāizvāc jau pirms minētā datuma. Vienīgi Anglija, Kanada un Īrija pašas sedz savu karavīru uzturēšanu Kipras salā.

DEMOKRATI PULCĒJAS

Šī gada 24. augustā Atlantijas pilsētā sākās demokratu nacionālā sanāksme, kurā piedalās 5260 delegātu. Demokratu vadošās aprindas paskaidro, ka noskaņojums sanāksmē ir optimistiskākais pēdējo divdesmit gadu laikā. Demokratu uztverē Goldvoters ir izdevīgākais republikāņu kandidāts, jo ar savu nostāju sašķēlis pats savu partiju.

Atlantijas pilsētas sanāksmē prezidentam Džonsonam opozicijas nebūs. Prezidents būs demokratu kandidāts 3. novembra vēlēšanās. Bet viņa vice - prezidenta izvēle vēl nav zināma. Nav domājams, ka vice - prezidenta gods varētu krist Ņujorkas vecākam Vāgneram. Minējumu pirmā vietā pārējiem tālu priekšā izvirzījies Minesotas senātors Hūberts Hamfrijs.

Satiksimies atkal latviešu skolā.

CEĻOJUMS UZ MĒNESI IZMAKSĀS DIVDESMIT BILJONU DOLARU

Karš Vietnamā Sav. Valstīm maksā turpat pusotra miljona dolaru dienā. Gatavošanās ASV astronauta lidojumam uz mēnesi izmaksā piecpadsmit miljonu dolaru dienā, septiņas dienas nedēļā. Vai tas ir to vērts? Vai Sav. Valstis to var atļauties?

Pirmais cilvēka lidojums uz mēnesi izmaksās vismaz divdesmit biljonu dolaru. Jāatzīmē, ka par šo summu varētu izbūvēt pretraķešu aizsardzību katrai lielākai pilsētai. Vai ir vērts izdot 20 biljonu dolaru, lai sasniegtu nedzīvo, putekļaino, krāteraino mūsu planētas pavadoni?

Daži lietpratēji apgalvo, ka no zinātniskā viedokļa raugoties gaidītie ieguvumi var neattaisnot divdesmit biljonus dolaru ieguldījumu. Lai sasniegtu mēnesi, jaunā zinātnieku paaudze tiekot atrauta citiem pētījumiem. Nacionālās aeronautikas un izplatījuma apvienībā nodarbināti 10.000 zinātnieku, bet Nacionālā veselības institūtā, pētot vēzi, sirds un garīgās slimības, tikai 1,300 zinātnieku.

No militārā viedokļa raugoties 240.000 jūdžu tālajam mēnesim neesot svarīga loma. Atomraķetes izšaušana no mēness, tā tagad aprēķināts, izmaksātu 1,000 reizes vairāk nekā tādas pat raķetes izšaušana no kādas bazes uz zemes. Pie tam notēmēšana pirmā gadījumā ir nesalīdzināmi komplicētāka.

Pēc vairākkārtējām neveiksmēm izplatījumā mēness bija palicis pēdējais, kur Sav. Valstis varēja cerēt aizsteigties priekšā Padomju Savienībai. Sav. Valstis nevēlētos, ja viņu astronautiem, sasniedzot mēnesi, būtu jāiet caur krievu muitu.

Pirms 1961. gada mēness programma izmaksāja 744 miljonu dolaru gadā. Tagad šī summa sakāpusi līdz pieciem biljoniem. Reindžera VII projekts, mēness virsmas fotografēšana, vien izmaksāja 2600 miljonu dolaru.

Ir daudz zinātnieku, kas domā, ka mēness pētīšanu daudz lētāk un izdevīgāk varētu veikt koncentrējoties vienīgi uz instrumentu sniegtiem datiem un nemēģinot tur izsēdināt astronautus, kas pētīšanas programmu tikai sadārdzina un sarežģī.

Prezidents Džonsons ir viens no tiem daudziem, kas aizstāv cilvēka lidojuma ideju. Šī gada 1. augustā prezidents šai sakarībā izteicās, ka savā laikā Anglija valdīja pasauli dominējot jūras, ka tagad Sav. Valstis atrodas pirmā vietā dominējot gaisu. Lai šo pirmo vietu paturētu nākotnē, būs jāvar dominēt izplatījumā. Prezidents un viņa padomdevēji domā, ka vēl ir daudz par agru apgalvot, ka mēnesim nebūs nekādas nozīmes kā militārai platformai.

No financiālā viedokļa raugoties, saka programmas aizstāvji, Sav. Valstu budžets lidojumu uz mēnesi var ne tikai kā atļauties, bet tas pat palīdz saimnieciskās dzīves nostiprināšanai. Nav vairs tālu diena, kad pie mēness sasniegšanas plāniem strādās 300.000 cilvēku, tur būs iesaistīti 20.000 dažādi uzņēmumi.

Daudzi zinātnieki ir pārliecināti, ka sasniedzot un pētot mēnesi, radīsies daudz atbilžu par zemes pirmsākumiem. Mēness ir arī ideāla baze dziļākam ieskatam starpplanētu telpā. Nav arī izslēgts, ka tur atrodami bagātīgi minerālu avoti.

Cīņa par mēnesi var izvērsties vēlēšanu kampaņas cīņā uz zemes. Kamēr prezidents Džonsons dzen mēneša programmu visiespējami lielākā ātrumā, senātors Goldvoters kritizē, ka šī programma nosūc naudu un smadzenes no citiem plāniem. Republikāņu kandidāts domā, ka pirms uzsākot cīņu par mēnesi, cilvēkam būtu jāiekaro zemei tuvākā telpa — 100 — 300 jūdžu no zemes, telpa, kurai patiesi liela militāra vērtība un par kuras pētīšanu tik ļoti interesējas Padomju Savienība.

KĀDA TRAĢISKA JUBILEJA

BALTIJAS VALSTU BOJĀEJAS SĀKUMS

Pagājušā nedēļā pagāja 25 gadi kopš Rībentrops un Molotovs noslēdza 1939. gada 23. augustā paktu, kas iznīcināja Baltijas valstu neatkarību un pavēra vārtus 2. pasaules karam. Pirmās nacionālsociālistu un komūnistu sarunas sākās jau 1939. gada 18. jūnijā, kad padomju tirdzniecības atašejs Babarins griezās pie Juliusa Šnurres Vācijas ārlietu ministrijā, ka Padomju Savienība vēloties paplašināt ar Vāciju tirdznieciskos sakarus. Padomju presē jau jau 22. jūlijā ziņoja, ka sākušās Berlīnē tirdzniecības sarunas, bet īstenībā tikai 26. jūlijā Šnurre satikās pusdienās kādā restorānā Berlīnē ar padomju diplomātiem Astachovu un Babarinu, lai izdibinātu, ko krievi īsti vēlas.

Pēc tam Dr. Šnurre ziņoja Vācijas ārlietu ministram, ka abi krievi ļoti interesantā kārtā runājuši „par politiskām un saimnieciskām problēmām, kas interesē arī mūs".

Astachovs, piebalsojot Babarinam, uzsvēris, ka politiskā saprašanās atbilstot abu valstu vitālām interesēm. Uz to Šnurre atbildējis, ka Vācija tagad pavisam citādi raugoties uz Austrumu problēmām. Lielvācijai nesot ne mazākā vēlēšanās apdraudēt Padomju Savienību. „Mūsu nodomi tēmēti pavisam pretējā virzienā", teicis vācu diplomāts.

Pēc mēneša sarunas Maskavā vācu krievu neuzbrukšanas paktam jau pievieno slepeno dokumentu par interešu sfairu nospraušanu Austrumeiropā.

Dokumentā teikts: „Notiekot politiskām un territoriju pārmaiņām zemēs, kas pieder Baltijas valstīm (Somijai, Igaunijai, Latvijai un Lietuvai), Lietuvas ziemeļu robeža nozīmēs arī iespaida sfairas robežu starp Vāciju un Padomju Savienību. Otrs nolīguma punkts paredz, ka turpmākā iespaida sfairas robeža Polijas valsts territorijā iet pa Narvas, Vislas un Sanas upju līnijām.

Vēlāk, kad Polija bija sakauta, Maskava panāca, ka arī Lietuva ir iekļauta tās iespaida sfairā. Hitlers bija spiests piekāpties Kremļa prasību priekšā. Šīs neapmierināmās prasības patiesībā arī noveda pie Vācijas Krievijas kaŗa.

Taču Baltijas valstu iznīcināšanai Vācija piekrita principā jau 1939. gada augustā, pirms 25 gadiem un šo iznīcināšanu vēlējās Padomju Savienība, jo jau 1938. gadā latviešu komūnistiem, kas dzīvoja Padomju Savienībā, bija sadalīti pienākumi okupētā Latvijā. Rībentropa Molotova nolīgums bija noziegums pret Baltijas valstu brīvību un neatkarību, bet noziedznieki vēl arvien nav vēstures sodīti.

Aizstāvot savas nacionālās intereses, mums atkal un atkal jāatgādina brīvai pasaulei šis noziegums, kuru pastrādājušas totālitārās varas. „L. A."

ROBERTS KENEDIJS GATAVOJAS SENĀTAM

Sav. Valstu virsprokurors Roberts Kenedijs cīnīsies par demokratu kandidātūru senātora izraudzīšanai no Ņujorkas valsts. Kenedijs, kas līdz šim par saviem politiskiem plāniem nākotnē bijis visai mīklains, nolēmis pirmoreiz savā mūžā kandidēt vēlēšanās. Viņa kandidātūru personīgi rekomandēs Ņujorkas pils. vecākais Roberts Vāgners. Bez pēdējā atbalsta Kenedijs cīņu nebūtu uzņēmies.

Ņujorkas valsts senātora vēlēšanas solās izvērsties par Mačūzetas vēlēšanām līdzīgām, kur jau vairākas paaudzes no vietas demokratu Kenediji cīnās ar republikāņu Lodžiem.

Uz vietu senātā sākusi skatīties arī agrākā tautas pārstāvju nama locekle un sūtne Itālijā, autors Claire Booth - Luce, kas grib kandidēt senātam, lai palīdzētu Berija Goldvotera kampaņai.

Virsprokurors Kenedijs nebūt nav vienīgais demokrats, kas metis skatu uz senātu no Ņujorkas valsts. Kandidātūrā ieinteresēts ir arī tautas pārstāvju nama loceklis Stratons. Visas zīmes tomēr rāda, ka no demokratiem Kenedija izredzes ir vislielākās. Pašreiz senātā jau ir viens Kenedijs — Roberta jaunākais brālis Edvards, kas vēl joprojām ārstējas no lidmašīnas avārijā iegūtiem ievainojumiem.

Atomu enerģija mieram

Uzsāk priekšdarbus lielākai spēkstacijai pasaulē

Ontario provinces valdība, Hydro un Kanadas federālā valdība vienojušās kopīgiem līdzekļiem celt 1.000.000 kw atomenerģijas spēkstaciju elektrības ražošanai, izmantojot Kanadas urāna krājumus.

Projekta izmaksu lēš uz 266 miljoni dolaru. Ontario provinces daļa ir 66,5 miljoni dolaru, Hydro segs izdevumus 120 milj. dolaru apmērā, atlikumu — 79,5 milj. dolaru dos federālā valdība.

Spēkstaciju paredzēts celt 20 jūdžu austrumos no Toronto, Pikeringā, austrumos no Frenchman Bay, kur Hydro īpašumā jau ir 150 akru zemes, bet galīgo lēmumu par tās atrašanās vietu vēl sagaida no Atomu enerģijas pārvaldes.

Pirmais no abiem 500.000 kw tvaika turbo ģenerātoriem sāks darboties 1970. gadā. Jau ieplānoti tālāki paplašinājumi, kas spēkstacijas jaudu ar laiku palielinās līdz 2.000.000 kw, tādējādi to padarot par otru lielāko pasaulē. (Pašlaik Anglijā ceļ 1.180.000 kw spēkstaciju). Tvaiku ražos ar divu atomreaktoru palīdzību, lietojot dabiskā urāna degvielas un smago ūdeni.

Spēkstacijas reaktoru plānus izstrādājis kanadietis, tāpat tos izveidos un uzcels pašu kanadiešu spēkiem. Raugoties no tautsaimniecības viedokļa, šis projekts ir iespaidīgs solis uz priekšu Kanadas dabas bagātību un technoloģijas izmantošanā pašas nācijas interesēs. Sagaidāma apsīkušās urāna rūpniecības atdzīvošanās, jo sākumam abiem reaktoriem būs nepieciešams ap 232 to urāna rūdas (līdzšinējo 4,9 milj. to ogļu vietā). Lielākas ārzemju tirgus izredzes paredz arī Kanadas atomindustrijas ražojumiem.

Kā Ontario premjērs Dž. Robarts, tā Hydro direktors W. Ross Strike pārliecināti, ka liela apmēra elektrības ražošana ar atomu spēku palīdzību izmaksās daudz mazāk nekā pēc pašreizējā veida ar oglēm iegūtā.

Jaunā spēkstacija būs jau trešā atomelektrības ražotāja Kanadā. 1962. g. Kanadas atomenerģijas uzņēmums, General Electric un Ontario Hydro uzcēla pirmo ar 20.000 kw jaudu, Chalk River tuvumā. Otrs, ar 200.000 kw jaudu, atrodas pie Huron ezera, starp Port Elgin un Kincardine un sāks darboties nākošgad. Šis uzņēmums izmaksājis 81,5 milj. dolaru.

Ontario spēkstacija ražos pietiekami daudz elektrības 650.000 Toronto māju vajadzībām. Projekts sagādās darbu 800—900 strādniekiem un 140 darbu vadītājiem.

LIELGAIDU UN ROVEŖU NOMETNE ELKA PARKĀ

ASV un Kanadas lielgaidu un roveŗu nometne „Imanta" notiek no 29. augusta līdz 6. septembrim Ņujorkas draudzes īpašumā Elka parkā pie Tannersvilles. Nosleguma ugunskurs 5. septembrī, plkst. 8,00 vakarā. Nometni slēgs 6. septembrī, plkst. 12,00.

Nometnes pasta adrese: Latvian Church Property, Elka Park, N. Y., 12427.

Sestdien Londonā vietējās latviešu sabiedrības pārstāvji un viesi no Toronto, Hamiltonas, Vindsoras, Sarnijas u. c. vietām, kopskaitā ap 180, godināja LNAK padomes pr-di prof. A. Dreimani 50 un mag. hist. P. Dreimani 85. dzimšanas dienā. Uzņēmumā P. Dreimanis akta dalībniekus iepazīstina ar dāvātā gleznā attēloto Dreimaņu dzimtas māju ainavu Latvijā. Pa kreisi LNAK valdes pr-dis J. Niedra, pa labi prof. A. Dreimanis.

CITIZENSHIP BRANCH
OTTAWA
AUG 26 1964
FILE No.

LATVIJA

69. n-rs. TREŠDIEN, 1964. GADA 26. AUGUSTĀ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

GARĪGĀS SAITES AR DZIMTENI

Kas dzimis un audzis savu senču zemē, to divkāršas saites ar šo zemi saista, no vecākiem vai citiem priekštečiem iedzimtās tieksmes un dabas tiešā ietekme ar tanī izveidoto vidi. Tās viena otru papildina un dziļi ietekmē ikvienu tautas piederīgo.

Arī to neapzinoties, viņš kļūst par tautas locekli. Šo saišu apzināšanās tautieti ciešāk saista ar savu etnisko vienību un dzimto zemi. Tad prāta un jūtu norises atstāj viņam dabas nozīmi cilvēka garīgā attīstībā, norādot arī, ka izveidotās garīgās saites nevar vairs pārtrūkt kā pašu tautiešu attieksmēs, tā viņiem ar dzimto zemi, jo tās ir ikviena tautas locekļa apziņas nedalāma sastāvdaļa: dizmtās zemes klimats, kalni, ielejas, līdzenumi, birzis, sili, upes un ezeri ikviena tautieša apziņā ir ieaudušas līdzīgus priekšstatus, kuŗi asociāciju ietekmē savstarpēji saistās un līdz ar to vieno viņus savā starpā un saista arī ar tiem priekšmetiem, kas ir veicinājuši minēto priekšstatu attīstību.

Šis saistības tautietis īpaši izjūt un apzinās, kad pēc ilgākas prombūtnes atgriežas dzimtenē vai svešumā pēc tās ilgojas. Tad reizēm apziņā uzpeld tādi sīkumi, kādus viņš dzimtenē, šķiet, nemaz nav pazinis. Asociāciju ietekmē te viens, te otrs dzimtenes stūrītis nonāk apziņas fokusā un liek tautietim par to interesēties. Gaiziņkalna un citu dzimtenes jaukāko vietu atcere parasti saistās ar zaļumu svētku sarīkojumiem, kur savā laikā satikās vasaras brīvdienās gan studenti, gan skolotāji, gan pilsētu iestāžu darbinieki un citi tautieši. Tad atmiņās pazibēja daudzi piedzīvojumi agrākos gados, kas bija saistīti ar Latvijas dabu un dažiem tās iedzīvotājiem. Šīs ainavas arī tagad attiecīgie tautieši atceras kā dzimtenē, tā arī trimdā.

Katram tautietim ir tuva dzimtā sēta un tās apkārtne. Par to interesējas arī pilsētnieki, jo tiem parasti bija radinieki vai labi draugi uz laukiem, un tos viņi apciemoja visbiežāk ģimenes godos un piemiņas dienās, bet neaizmirsa arī Jāņus. Tad lauku sētas bija izdaiļotas, un līgotāju dziesmas skanēja gan sētās, gan kalniņos un birztalās, kur notika arī uguņošana un dejošana. Arī citas svētku dienas, īpaši Ziemsvētki, aicināt aicināja latviešus uz laukiem, kur arī ziemā netrūka skaistu dabas ainavu, ko jauki izteicis J. Poruks dzejolī Ziemsvētku svētvakara brauciens uz baznīcu — „Balts sniedziņš snieg uz skujiņām, un maigi dziedot pulkstens skan. Mirdz šur tur ciemos ugunis, un sirds tā laimīgi pukst man" . . .

Trimdas tautiešiem, kas vairs nav dzimtenes dabas ietekmē, šāda rakstura atmiņas sāk nobālēt. Tās visvieglāk atdzīvināt ar latvisko daiļliterātūru. Piemēra dēļ lai ir atļauts minēt tādus dzejoļus, kuŗos ir noteiktu Latvijas vietu tēlojumi, pie tam tādu, kas tieši sauktas vārdā. Šo dzejoļu vairākums sakopots antoloģijā „Tā zeme ir mūsu".

Daudz grūtāk attīstīt sevī nacionālā rakstura pārdzīvojumus tiem, kas Latvijā nav bijuši. Viņiem jābalstās tikai uz iedzimtām dispozicijām. To apzinoties, vecākiem un citiem audzinātājiem šīs dispozicijas jaunajā paaudzē jācenšas pārveidot priekšstatos. Šai nolūkā viņiem jāiepazīstas ar attiecīgo literātūru, īpaši metodikām. Šinī nolūkā jaunā paaudze iepazīstināma ar minētā rakstura priekšmetiem, modeļiem un illustrācijām. Vispieejamākas ir pēdējās, kuŗu izdevumu ir diezgan daudz, īpaši Rīgas attēlu. Illustrātīvais materiāls palīdz jaunajai paaudzei iedomāties Latvijas dabu. Spilgtāk šos priekšstatus pārdzīvot sekmē jau minētā topografiskā dzeja. Apvienojot šos divus mācību līdzekļus, iespējams izpalīdzēt jaunajai paaudzei attīstīt savā apziņā tādus priekšstatus, kuŗi varētu viņu saistīt ar savu vecāku dzimteni. Protams, jaunās paaudzes priekšstati ir bālāki nekā tiem, kas attiecīgos priekšmetus ir redzējuši.

Tātad garīgās saites ar dzimteni, gan spilgtākas, gan bālākas, var būt visiem latviešiem, dzimušiem un augušiem kā Latvijā, tā arī ārpus tās.

P. Dreimanis

Alfreds Bērziņš apmeklēs Austrāliju

VIŅŠ IERADĪSIES SEPTEMBRĪ UN APCIEMOS ADELAIDI, MELBURNU, KANBERU, SIDNEJU UN BRISBENU.

Latvijas pēdējās valdības loceklis, bij. Sabiedrisko lietu ministrs, tagadējais Amerikas latviešu apvienības un Brīvās pasaules latviešu apvienības priekšsēža vietnieks Alfreds Bērziņš septembrī apmēram 4 nedēļas ciemosies Austrālijā, ierodoties no savas tagadējās dzīves vietas Ņujorkā, ASV. Izmantojot viņa apmeklējumu, Latviešu akadēmiskā vienību savienība, Latviešu apvienības Austrālijā prezidija atbalstā, 5 lielākos Austrālijas latviešu centros rīkos A. Bērziņa tikšanos ar Austrālijas tautiešiem. Paredzams, ka Adelaidē, Melburnā, Kanberā, Sidnejā un Brisbenā varēs notikt vairāki referātu un jautājumu vakari ar viesa piedalīšanos.

Pašlaik 65 g. v. Alfreds Bērziņš ir ne vien viens no Latvijas neatkarības laika pēdējā gadu pazīstamākajiem latviešu valstsvīriem, bet arī visu trimdas laiku un īpaši pēdējos gados ASV, bijis viens no mūsu nenogurstošākajiem un aktīvākajiem politiskiem un sabiedriskiem darbiniekiem. A. Bērziņš ir ne vien Amerikas latviešu apvienības galvenās valdes loceklis no ALAs dibināšanas dienas un Brīvās pasaules latviešu apvienības priekšsēža vietnieks, bet arī Komitejas Latvijas brīvībai loceklis — tāpat no KLB dibināšanas Brīvās Eiropas komitejas darbinieks un Brīvības un demokrātijas padomes priekšsēdis, kuras locekļu skaitā ir virkne prominentu ASV Tautas vietnieku nama locekļu un sabiedrības darbinieku.

Sevišķu popularitāti ieguvušas Alfr. Bērziņa grāmatas: Labie gadi un angļu valodā ar virsrakstu The Unpunished Crime publicētais dokumentāriskais pārskats par Latvijas likteni padomju režīmā. Pēdējā grāmata godalgota ar Amerikas latviešu apvienības un Apspiesto nāciju asamblejas atzinības balvām.

Austrālijas latviešiem Alfr. Bērziņa apmeklējums var būt nozīmīgs dažādā ziņā. Vispirms viņa personā Austrālijas latviešiem būs iespēja iepazīties ar brīvās pasaules pašas lielākās latviešu kolonijas aktīvu pārstāvi, kam labi pazīstami Amerikas tautiešu sabiedriskie, kultūrālie un politiskie centieni. Viņa apciemojums tādēļ varēs kalpot divu lielāko brīvās pasaules latviešu koloniju savstarpējai garīgai tuvināšanai. Otrkārt, Alfr. Bērziņš ir viens no pavisam nedaudzajiem trimdas latviešiem, kam ir retā iespēja diendienā personiski iepazīties ar vairumu okupētās Latvijas laikrakstu un citu preses izdevumu un līdz ar to dziļāk kā mūsu vairumam ieskatīties mūsu dzimtenes tagadējā ikdienā.

Treškārt un beidzamokārt, Alfreds Bērziņš mums pašreizējos apstākļos dažā ziņā var likties kā dzīvs simbols: viņš ir mūsu pēdējās likumīgās valdības vienīgais brīvais un dzīvais loceklis. Viņš ir latviešu patriots, pēc kuŗa 1940. gadā sniegušās padomju čekas rokas, un kuŗu dažus mēnešus vēlāk uz divi gadiem cietumā ieslodzīja otrs mūsu zemes „atbrīvotājs" — nacionālsociālistu Vācija, tā parādot savu īsto nostāju pret Latvijas neatkarības ideju.

NOZOG PAT BLAUMANI

Tagad izrādās, ka krievi izgudrojuši ne vien lietussargu un fotoaparātu, bet devuši pasaules literātūrai arī Rūdolfu Blaumani! Tik daudz vismaz var spriest pēc Maskavas ārzemju literātūras apgāda izdotā Blaumaņa noveļu tulkojuma angļu valodā. Titullapā teikts, ka noveles tulkotas no krievu (!) valodas (tulkotāja Zālīte!).

Uz grāmatas apvāka sniegtas īsas biogrāfiskas ziņas par R. Blaumani, bet ne ar pušplēstu vārdu nav pieminēts, ka Blaumanis būtu latvietis. Nav pat minēts, kur Blaumanis dzimis. Ir gan teikts, ka viņš esot „pārcēlies uz Rīgu" — neminot, no kurienes. Toties sevišķi uzsvērts, ka Blaumanis dažus gadus dzīvojis Pēterpilī.

Hamburgā Dziesmu svētku laikā rīkoto Bērnu rītu vadīja Baiba un Andris Vītoliņi.

RUSIFIKĀCIJA UN MARKSISTISKAIS IMPERIĀLISMS

DR. A. MELLIŅA RAKSTS PAR BRIESMĀM, KAS DRAUD PADOMJU PAKĻAUTAJĀM NĀCIJĀM.

„Internacionālais marksisms apkaŗo imperiālismu un „buržujisko nacionālismu." Tas ir Maskavas starptautiskās propagandas lielgabals, kuŗa dārdiem jāsasniedz visdziļākie Afrikas džungļi. Varētu domāt, ka Padomju Savienība šādu pretmarksistisku politiku savās zemēs nekad neatļausies, bet tad mēs nepazītu komūnistu dialektiku.

Sovjetologu pētījumi liecina, ka Maskava ir ne vien piesavinājusies imperiālismu tā visrupjākajā formā, bet arī attīsta to par mērķtiecīgu ideoloģiju komūnisma uzbūvē. Padomju Savienības minoritāšu politikas gala mērķis ir izteikts jaunajā partijas programmā: „Pilnīga komūnisma uzbūve ietveŗ jaunu pakāpi tautību attiecībās, kuŗās nācijas saliedēsies vēl ciešāk, kamēr būs sasniegta pilnīga vienība". Ir nepārprotami skaidrs, ka šīs „pilnīgās vienības" valoda un kultūra nebūs ne ķirgizu, ne latviešu, bet „lielā Ļeņina" nācijas.

Padomju kirchenšteini jau visādās satelitu zemēs sagatavo zemi „labprātīgai" rusifikācijai. Šoreiz citēšu Uzbekijas kompartijas pirmā sekretāra rakstu Maskavas Pravdā: „Uzbekiešiem krievu valoda ir kļuvusi par otru mātes valodu. Ikviens šeit ieskata par lielāko godu mācīties un runāt lielā Ļeņina valodā, mūsu vecāko brāļu un ciešāko draugu valodā".

Rusifikācija notiek ar dažādām metodēm — dažreiz brutālā veidā, dažreiz pa aplinkus ceļiem. Viens no rupjākajiem paņēmieniem ir krievu alfabēta uzspiešana, piemēram, musulmaņu tautām. Tikpat rupja, bet vēl daudz nežēlīgāka, ir masveidīgā mazākumtautību deportācija uz Sibirijas „jaunapgūtiem" apgabaliem, kuŗos deportētiem jādzīvo pilnīgā izolācijā no savas nacionālās vides un kultūras. Reizē ar to arī vietējie nekrievu iedzīvotāji kļūst par nacionālu minoritāti un konsekvencē padoti pārkrievošanas spiedienam, kāds neatvairāmi vēršas pret arvien pieaugošo deportēto masām.

Viens no iemīļotākajiem komūnistu imperiālisma paņēmieniem ir nacionālo republiku piesātināšana ar krievu „speciālistiem" ,administrātoriem un kaŗavīriem. Pētījumi liecina, ka ne vien Baltijas valstīs, bet arī Azarbeidžanā, Moldāvijā un Āzijas apgabalos sistēmatiski iefiltrē krievu elementus, kas nes līdzi savu valodu, ieražas un dzīves veidu. Šim krievu iefiltrētajam elementam ir arī savas prasības, kuŗas tiek bez kritikas izpildītas, pretēji deportēto prasībām.

Iefiltrētie krievi pieprasa krievu skolas, teātri, ielu un vietu apzīmējumus krievu valodā, bibliotēkas, grāmatas, laikrakstus u. t. t., u. t. t. Apgabalos, kur mīt skaitliski mazās etniskās grupas, un īpaši tur, kur vietējās tautas ir kultūrāli mazāk attīstītas, Maskava okupē visas saimnieciskās un kultūrālās atslēgas pozicijas. Šāda politika dabiski izriet no režīmā koncentrētā centrālisma un, kā jau minēts, no marksistiskā imperiālisma.

Trimdas latviešu vidū bieži uzsveŗ krievisko imperiālismu, un rusifikāciju ieskata par tā ieroci. Te jānorāda, ka rusifikācijas saknes ir meklējamas komūnistu bailēs no „buržujiskā nacionālisma", tāpat arī no territoriālā separātisma un politiskā diversionisma.

Maskavai nav iebildumu pret latvieti, kas runā mātes valodā, bet pret visu to vēsturisko, kultūrālo un sociālo spēku kompleksu, kas varētu neiekļauties Maskavas ražotajā uniformu sistēmā. Nacionālā vēsture, tradicijas, morāles aspektu īpatnības un pat reliģija ir šķēršļi tādas sistēmas īstenošanai. Tāpēc šo šķēršļu noārdīšana — ieskaitot arī valodu — ir tīri marksistisks politisks mērķis. Tas ir visu aptvērējs totāls sarkanais imperiālisms, kuŗu nevar salīdzināt ar caru primitīvajiem pārkrievošanas centieniem.

Dr. A. Melliņš

Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra kopsēde

Hamburgā, Dziesmu svētku laikā notikušā LAK Eiropas centra delegātu kopsēde apsvēra latviešu rīcību pašreizējā politiskajā situācijā, kur miegaina koeksistence mainās ar lokālu ieroču sadursmju uzliesmojumiem .Visvairāk kopsēde kavējās pie latviešu dzīves jautājumiem. Tā paplašināja darītāju rindas, nodibinot Kultūras padomi, kas jau šogad piešķirs pirmās prēmijas un atbalstus kultūras darbiniekiem. Izglītības jautājumu risināšanai nolēma organizēt Izglītības padomi, kuŗā par locekļiem būs Minsteres ģimnazijas direktors un paidagoģijas speciālisti.

Prezidiju ievēlēja līdzšinējā sastāvā, aizstājot nelaiķa K. Dziļlejas vietu ar liberāļu partijas delegāti Mildu Salno.

Kopsēde apsvēra iespēju sarīkot 2. Eiropas latviešu dziesmu svētkus Zviedrijā 1968. gadā, kas

LATVIAN MUSIC

Pārstāvis

DV GRAMATNICA
123 HURON STR.,
TORONTO 2-B, ONT.

LP11
jauna skaņu plate
Jānis Mediņš
11 IZLASES SKAŅDARBI.

GLĀSTS
MANA SIRDS IR ATKAL JAUNA
Leonarda Daine, mecosoprāns.
TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 vijolēm ar orķestri
Solisti: Mairita un Gunārs Larsons
UZ AUGSU
AKA
BIRZTALIŅA
TOREIZ
DĀRZS
IR VIENS VAKARS
PIESKAŅA
MĪĻA SKŪPSTS
Ludmila Sepe - Eše, soprāns.
Pie klavierēm autors.

Maksā $ 6.00 + 3% takse.

Šī plate nedaudz eksemplāros dabūjama ar J. Mediņa un L. Sepes - Ešes parakstiem.

Tautieši!

Ja jums kaut kas jāiegādājas vai arī vajadzīgs lietpratēju darbs, tad lasiet sludinājumus mūsu laikrakstā. Jūs noteikti atradīsit latviešu veikalu vai amatnieku, kas varēs jums pakalpot.

Edvīns Mednis

Vilka lēciens

Jaunā romāna „Dvēseles dumpo" fragments

Māsa Ira ar dažiem vārdiem bija pateikusi vairāk nekā visi ārsti kopā un savā ziņā viņa bija pārspējusi arī mani, jo katra kauja un arī viss kaŗš bija lielā mērā brīnums, kas atklājās tikai tā liecinieķiem un ko bija tik grūti parādīt vārdos, lai to padarītu saskatāmu un sadzirdamu arī citiem. Māsa Ira jau bija ieklausījusies tanī kopš tiem brīžiem, kad biju viņai stāstījis par kauju maija zilā rītā un vēstījis viņas brāļa atgriešanos. Nu viņa bija palīdzējusi ar dažiem vārdiem, ar dziļu iejūtu to saprast arī citiem, un es varēju uzsākt otro stāstījumu par tiem savdabiskiem apstākļiem, kādos norit kaujas, un kādēļ tik grūti iepriekš aplēst visu, arī ārstu un visu pārējo palīdzību kaujas vilkiem un tīģeriem. Tā arī es teicu un turpināju: „Ja kauja būtu tikai reālība, kuŗu varētu iepriekš daudzmaz aplēst vai arī paredzēt tās iznākumu, pat tad kaujas virsniekiem kā kaujas vadītājiem būtu nepieciešama īpaša intuicija, kas apvienotu zināmos un nezināmos elementus, lai sakausētu nojautu ar kaŗotāja prasmi, jo tikai instinkts, cīnītāja instinkts ir tas, kas liek vislabāk nojaust, kā jārīkojas. Par to ir izteicies kāds franču domātājs (Anrī Bergsons), norādot, ka cilvēka prāts spēj nonākt saskarē ar reālību tikai caur intuiciju, vienīgi caur to. Bet kauja jau nav tikai reālība, tā ir īstenības un pārīstenības sajaukums, to nevar parādīt tikai ar dubļos notrieptām sejām un niknįem sprādzieniem, jo mums jāsaskata arī tie dubļi un uguņis, kas aizšķīst aiz dvēseles ādas. Tuvāks, daudz tuvāks patiesībai ir tāds kaujas lauks, tāds murgains cīņas lauks, kuŗā vīri cīnās ar dīvainiem baismu tēliem sevī (jā gan, — sevī) un ap sevi, pie kam viņu sejas panti izskatās pavisam citādi: te svinaini sastingst, te atkal iekvēlojas acis, te lūpas pamirst, te drudžaini sakustas: „Es vēl dzīvs. . . dzī... vs . . patiesi ... ai, ai . . ha, ha ...." kamēr daudzi, tik daudzi jau iešķīduši ugunīs, kas plosās no vienas pamales līdz otrai, starp pekli un debesīm. Bet arī šādos brīžos ir jāpanāk lūzums, lai šie vīri nojaustu, ar īpašu pārapziņu noprastu: „Līdz šim gājām pretim nāvei, pašlaik jau traucamies, noteikti dodamies pretim dzīvībai." Lūk,— tādā murgainā, reāli nereālā un nereāli reālā kaujas laukā, kuŗā cīnītāji pa daļai vēl atrodas transā un tikai pa daļai jau atjēgušies, tad nu kaujas virsniekam jāsagrābj, jāsatveŗ rokās cīnītāju griba — dažādas stīgas un stīdziņas, tās visas jāsavelk kopā un jāved pretim vai nu uzvarai, vai arī labākai izejai no — katastrofas. Pa īstam to spēj izdarīt tikai kaujas virsnieks, vienīgi viņš, kas ir jau iejuties kā kapteinis šinī dīvaini sabangotā jūŗā, kas jau ir iespēlējies kā diriģents šai chaosa un apjukuma orķestrī, un kuŗš prot to atkal saskaņot un pārskaņot jebkuŗā stāvoklī. Valdīšanai pāri kaujas demoniem ir nepieciešami arī savi pārdemoniski spēki. Ja virsnieks tos nespēs atraisīt sevī, tad viņa pirmā kauja nereti izrādīsies arī pēdējā, jo pret viņu būs sazvērējušies visi spēki starp pekli un debesīm.

Kaujas virsnieku neviens nevar atdarināt un par to neviens nevar izlikties, jo cīnītāji drīz vien atmaskos un pa īstam saskatīs ikvienu. Pie kam cīnītāji kā vadītāju atzīs tikai kaujas virsnieku, īstu kaujas vīru, ar tērauda skatu, kas spēj to pārvērst asā zibsnījumā; viņi ies tam līdzi ugunī un ūdenī, pāri kalniem un lejām, līdz pat pasaules galam, zinādami, ka pa ceļam nesadegs , nenoslīks, bez vajadzības neies bojā, bet gan atgriezīsies, ja būs jāatgriežas. Frontes vīri cieni un azīst tikai šādus virsniekus, un visu pārējo pūles ir veltas. Ir vīri, kas piesprauduši pilnas krūtis ar ordeņiem un kas stundām ilgi var stāstīt par saviem varoņdarbiem un piedzīvojumiem, bet frontes vīri spēj raudzīties viņiem cauri, un, ja jau pēc pirmās lodes stāstītājam aizraujas elpa, otrā lode jau būs viņu nogalinājusi; tā vīru acīs tāds „varonis" ir jau miris pirms viņa nomiršanas. Tāds pulka vai bataljona komandieris nav bijis un nevar būt īsts kaujas virsnieks, ja viņš tikai norāda rotām virzienu, pats uzkliedz „uz priekšu", bet pēc tam noiet zemnīcā vai nostājas aiz stiepļu tīkla. Ir noticis tā, ka dažas rotas ir bijušas spiestas atplūst atpakaļ, lai pārkārtotos, lai sagaidītu jaunu artilerijas atbalstu, jo dzeļtīkls vācu priekšā nav bijis saārdīts, viņa ložbērēji nav bijuši apklusināti. Katrs kaujas virsnieks to visu būtu izlasījis savu vīru acīs un saprastu, kāpēc tie atgājuši. Bet to nebija sapratis kāds cits bataljona komandieris, kas bija iznācis no divīzijas štāba adjutantu vidus, un kas bija vēl stāvējis krievu ierakumos, aiz krievu stieplēm, un kas bija vicinājis savu naganu un kliedzis „atpakaļ!" Ar to viņš nebija vadījis kauju un nebija kļuvis tā lūzuma brīdī par kaujas virsnieku, un, ja strēlnieki nebūtu bijuši tik disciplinēti, tie viņu būtu pacēluši durkļos, tā sodot gļēvuli, kas tik nožēlojami gribēja izlikties par drošinieku. Kliegšana un pistoles vicināšana ir ļoti bīstama pānikas brīžos, ja esi vīrus jau izlaidis no savām rokām, ja cīnītāji jau pārvērtušies barā, tumšu dēmonu savandītā pūlī; tas var samīt, samīdīt zem kājām visu, arī šādu kliedzēju ar visu pistoli.

Jā, pulka vai bataljona komandierim ir grūti, ļoti grūti pārvērsties kaujas virsniekā, ja viņš jau agrāk nav pa īstam kaujā vadījis rotu. Bet arī tāds rotas komandieris nav un nekad nekļūs kaujas virsnieks, ja viņš trieciena sākumā pamās vīriem: „uz priekšu", bet pats atkritīs grāvī, vai kartupeļu vagā, jo šādam triecienam pietrūks galvenā — vadības priekšzīmes un aizraušanas spēka, tā spārnojuma, ko sniedz cīņas un vadības maģija, jo katram triecienam ir nepieciešami savi spārni, sava spārnotība, citādi tas pieplok zemei. Un kaujas virsnieks ir tas, kas rauj savus vīrus līdzīgi aukai, vai arī liek apstāties un sastingt rotai kā vanaga spārniem, lai nogaidītu un asi pavērotu, kas darāms, vai nedarāms. Kaujas virsniekam ir jāiet kopējās rindās ar saviem vīriem, lai tie visi saaugtu kopējā gribā, pārvērstos kopējā zobenā, un šāds gājiens ir grūts, ļoti grūts; iekāms nav panākts šis saliedējums, kopējās gribas sakausējums, tev aizvien jāvēro tavi vīri, un tikai pēc tam vari sākt vērot pretinieku. Tavi vīri trauc, laužas uz priekšu, bet vēl nav salauzta naidnieka griba. Drīz, jo drīz vajaga iestāties brīdim, kad vīru kopējā griba pārspēs naidnieka pretošanās gribu un tā salūzīs kā pārāk asi uzvilkts loks vai saliekts zobens. Tu spiedies uz priekšu ar saviem vīriem, spied un grūd vāciem virsū karstu gaisu ar durkļiem, tu jūti un nojauti, ka šī asā svelme jau ķērusi viņu grāvjus, jo uguņis sāk apklust, aprautiеs pa labi un kreisi, ložmetēji aizrijas arī no priekšas, līdz iestājas klusums, neziņas pilns klusums, baigs apklusums, kuŗā dzirdi tikai savu sirdi, savu asiņu šalkšanu kas būs un kas nebūs, — vai viņi apklusīs pavisam, vai viss atkal sāksies? Kaut tas izšķirtos ātrāk, tikai ātrāk, ātrāk! Tu klausies ar dzirdi, un tad ar pārdzirdi, klusums kļūst vēl baigāks, sastrēdzinātāks un tad .... ja, tad kaut kas ieskanas, pārtrūkst gaisos, kā pārrauta stīga, ar dīvainu ššink trannk, un tā pārtrūkusi viņu pretošanās griba un tai pievienojas citas stīgas, vesels orķestris, kas kaut kur aizslīd, kaut kā saplīst un izjūk pats sevī. To saklausīt var tikai ar kaujas virsnieka dzirdi, to var nojaust ar tā sesto nojautu. Ja kaujas norises notēlo uz ekrāna, tas parasti nav sadzirdēts, jo nevienam aparātam nav tik asa dzirde kā kaujas virsniekam.

Tad to visu — pretējās gribas pārtrūkšanu — sadzird arī rota, kas nu īstā tīģera lēcienā metas uz priekšu, lai pabeigtu sagraušanu un lai noskaidrotu, vai tā bijusi bēgšana, vai tikai aizslīdēšana, un vai gūta uzvara, vai tikai pagaidu panākums.

(Turpmāk vēl)

…strāliju

…U UN BRISBENU.

…dējā ikdienā.

Trešākārt un beidzamokārt, Alfreds Bērziņš mums pašreizējos apstākļos dažā ziņā var likties kā dzīvs simbols: viņš ir mūsu pēdējās likumīgās valdības vienīgais brīvais un dzīvais loceklis. Viņš ir latviešu patriots, pēc kura 1940. gadā sniegušās padomju čekas rokas, un kuru dažus mēnešus vēlāk uz divi gadiem cietumā ieslodzīja otrs mūsu „atbrīvotājs" — nacionālsociālistu Vācija, tā parādot savu īsto nostāju pret Latvijas neatkarības ideju.

…ISKAIS IMPERIĀLISMS

…DRAUD PADOMJU PAKĻAUTAJĀM

…tajam elementam ir arī savas prasības, kuras tiek bez kritikas izpildītas, pretēji deportēto prasībām.

Iefiltrētie krievi pieprasa krievu skolas, teātri, ielu un vietu apzīmējumus krievu valodā, bibliotēkas, grāmatas, laikrakstus u. t. t., u. t. t. Apgabalos, kur mīt skaitliski mazās etniskās grupas, un īpaši tur, kur vietējās tautas ir kulturāli mazāk attīstītas, Maskava okupē visas saimnieciskās un kulturālās atslēgas pozīcijas. Šāda politika dabiski izriet no režīma koncentrētā centrālisma un, kā jau minēts, no marksistiskā imperiālisma.

Trimdas latviešu vidū bieži uzsver krievisko imperiālismu, un rusifikāciju ieskata par tā ieroci. Te jānorāda, ka rusifikācijas saknes ir meklējamas komūnistu bailēs no „buržuziskā nacionālisma", tāpat arī no teritoriālā separātisma un politiskā diversionisma.

Maskavai nav iebildumu pret latvieti, kas runā mātes valodā, bet pret visu to vēsturisko, kultūrālo un sociālo spēku kompleksu, kas varētu neiekļauties Maskavas ražotajā [illegible] sistēmā. Nacionālā vēsture, tradicijas, morāles aspekti un pat reliģija ir šķērsļi tādas sistēmas īstenošanai. Tāpēc šo šķēršļu noārdīšana — ieskaitot arī valodu — ir tīri marksistisks politisks mērķis. Tas ir visu aptvērējs totāls sarkanais imperiālisms, kuru nevar salīdzināt ar caru primitīvajiem pārkrievošanas centieniem.

Dr. A. Melliņš

LATVIAN MUSIC

Pārstāvis
DV GRAMATNICA
123 HURON STR.,
TORONTO 2-B, ONT.

LP11
jauna skaņu plate
Jānis Mediņš
11 IZLASES
SKAŅDARBI.

GLĀSTS
MANA SIRDS IR ATKAL JAUNA
Leonarda Daine, mecosoprāns.
TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 vijolēm ar orķestri
Solisti: Mairita un Gunārs Larsons
UZ AUGŠU
AKA
BIRZTALIŅA
TOREIZ
DĀRZS
IR VIENS VAKARS
PIESKAŅA
MĪLĀ SKOPSTS
Ludmila Sepe - Ešē, soprāns.
Pie klavierēm autors.
Maksā $ 6.00 + 3% takse.
Šī plate nedaudz eksemplāros dabūjama ar J. Mediņa un L. Sepes - Ešes parakstiem.

Tautieši!
Ja jums kaut kas jāiegādājas vai arī vajadzīgs lietpratīgs darbs, tad lasiet sludinājumus mūsu laikrakstā. Jūs noteikti atradīsit latviešu veikalu vai amatnieku, kas varēs jums palīdzēt.

Gara KULTŪRAI

DAŽAS PĀRDOMAS SAKARĀ AR A. ZVIDRA GLEZNU IZSTĀDI MEŽCIEMĀ

NACIONĀLA VAI INTERNACIONĀLA MĀKSLA?

Gleznotāja Antona Zvidra vārds vēl nav „iegājies" plašākā sabiedrībā. Viņu uzskata par „jauno" latviešu gleznotāju. A. Zvidrs atklāti parādījās sabiedrībai, sarīkodams 1962. g. savu pirmo izstādi Toronto.

Glezniecībā tomēr viņš nav iesācējs, nedz arī nāk no tiem jaunās paaudzes modernistiem, kam visāda paveida ultra - futurismi, abstraktīvisms, sirreālisms vai „bitņikiskais" eksistenciālisms šķiet būtiski neatņemama pamatievirze tagadnes modernajā mākslā.

A. Zvidrs pieder pie t. s. vidējās paaudzes latviešu māksliniekiem, kas ar glezniecību sācis nodarboties Latvijā, vēlāk studējis Diseldorfas valsts mākslas akadēmijā Vācijā un savu brīvmākslinieka diplomu ieguvis jau būdams Ziemeļamerikā (Washington School of Art).

Ar to varētu izskaidrot A. Z. „aizkavējošos" parādīšanos ar savu gleznu patstāvīgām izstādēm, kur viņš arvien vēl ir „jaunais", maz pazīstamais gleznotājs. „Tā ir arī mana pašā vaina, jo nevajaa dēļ neesmu bijis pietiekami aktīvs savu izstāžu rīkošanā," saka klusais, atturīgais un sirsnīgi vienkāršais censonis.

Drīz pēc pirmās izstādes, kur daži viņa darbi bija kanadiešu preses mākslas kritiķu ievēroti, viņam radās iespēja darbus izstādīt dažu lielāko pilsētas bibliotēku mākslas galerijās. Tas par sevi ir panākums un līdz talanta ievērošana.

Viena no neapšaubāmi līdz šim visplašākajām A. Zvidra darbu skatēm notika nupat Mežciemā, kur mākslinieks piedalījās ar 32 darbiem. Te cita starpā jāpiemin, ka jaunais Mežciema paviljons, kur gleznu izstāde notika pirmo reizi, uzskatāmi pierādījās par ļoti piemērotu šāda veida izstāžu sarīkošanai. Tās ļauj skatītājam distancēties un skatīt mākslas darbus no lielāka attāluma, izmantojot labvēlīgākos dienas vai mākslīgās gaismas efektus.

Gaumīgs gleznu izkārtojums pārvērta plašo paviljonu vienā nedalāmā mākslas galerijā. Ik apmeklētāju it kā sveica centrā novietotā liela formāta glezna — Sirmais koklētājs. Tam abās pusēs autora favorizētie dabas skati un dzimtenes ainavas. Vienā no sānu sienām labi iekļāvās arī lielā formātā kādas jaunavas figurālā studija klasiskā stilā uz mistiska fona (Ilgas). Abas šīs gleznas bija arī vienīgās figurālās. Visas pārējās — dabas skati, kas ir dominējošā tēmatika A. Zvidra glezniecībā. Viņa ainavas nav nejauši reālistiska naturālisma izgriezumi. Tie [illegible] dažādās liriskās noskaņās un ar savu simbolisku tēmas tulkojumu, savu ideju. Vai tas būtu vientuļš skaļi burbulojošs strauts, vai no tālās zilgmes apvāršņiem plūstošā Gauja (pārdota), vai pelēkais rudens, — viss tas nes sevī kādu dzīvu ideju, skatītu mākslinieka individuālā interpretācijā. Te parādās savs stils, sava talanta inspirētā mākslas pasaule, sava personība.

Liktos, ka mākslinieks vairāk iemīļojis atturīgas pelēcīgās krāsas un mazāk lieto gaišas krāsu noskaņas. Bet viņa pelēkā mēness gaismā apspīdētā pirtiņa ūdens malā (pārdota) vai vējā aizlauzto koku cīņa ar dabas spēku, un [illegible] rudzu laukam, kur pamestie statiņi kā it jautājumu zīmēm līdzīgi jautātu: „kur saimnieks?" (gleznas nosaukums), tajos ir vairāk iekšējā spēka un mākslinieciskas pārliecības, nekā blakus gaviļējošā birzī vai zilo ūdeņu atspulgam zem svešatnes klinšu radžiem.

Tā ir individuālā mākslas pasaules skatījuma koncepcija, kas gleznu kompozīcijā izsaka to, ko mūziķis izsaka skaņās, dzejnieks — dzejā vai tauta — savās tautas dziesmās.

Ja mūsu mākslinieki tagad biežāk censās kļūt internacionāli un dažs no latviešu gleznotājiem pēc savas tēmatikas (atskaitot autora parakstu gleznas stūrī) varētu tikt uzskatīts par franču, japāņu, īru vai jebkuras citas tautas gleznotāju, tad A. Zvidrs nav no šīs kategorijas. Viņa gleznās vēl aizvien izmanāms, ka viņš ir latviešu gleznotājs. [illegible] latviskā pasaules skatījuma iezīmes, kas nav tik viegli samaināma ar mūsdienās dominējošo bezpersonīgo internacionālismu. Un varbūt tieši šai nozīmē viņš ir „jaunais" latviešu mākslinieks, kādu mums aizvien paliek mazāk.

★

Kāds aplami tulkots sillogisms, ka māksla ir internacionāla (kam mūsdienās daudz paviršu sekotāju), nav ne ar ko pierādījis, ka arī mākslas darba autors varētu būt internacionāls. Māksla var gan būt internacionāli baudāma, bet nav un nevar būt iespējama tās internacionāla radīšana.

(Nobeigums 8. lpp.)

Monika Zariņa

VASARAS VĀRTI

Es stāvu pie vasaras vārtiem
aizaugušiem ar smilgām —
dadži un mežarozes
neatļauj tālāk iet.

Es stāvu pie vasaras vārtiem
aiz tiem
ir jaunaudze egļu
Saulgriežu gaidās.

Es stāvu pie vasaras vārtiem
Kas gaida mani aiz tiem?
Vējš skumjgu dziesmu koklē
Tev, vasarai, priedēm un man.

Latviešu tautas mākslas izstāde Hamburgā

Izstādi iekārtojuši architekti: R. Legzdiņš, A. Teivēns, A. Legzdiņš.

Dziesmu svētku galvenā daļa, bez šaubām, bija Kopkoŗa koncerts. Svarīgs bija arī jaundarbu koncerts, kur bija iespējams dzirdēt mūsu komponistu jaunos veikumus. Tāpat tautas dejas, teātris, rakstnieku cēliens ir neatšķiŗama Dziesmu svētku sastāvdaļa. Ne mazāk svarīga nozīme ir mūsu mākslas skatei un lietiskās, kā arī etnografiskās mākslas izstādei, lai sevišķi jaunatne redzētu seno dienu bagātību.

Hamburgā mēs redzējām vēsturiskā secībā visus latviešu Dziesmu svētku attēlus pēdējā simtsgadē. Latvisko lauku celtniecību reprezentēja Latvijas brīvdabas mūzeju celtņu attēli. Uz galdiem latviešu etnografijas ievērojams retums Latvju raksti prof. R. Zariņa redakcijā Valsts papīru spiestuves izdevums Rīgā. Netrūka arī jaunais papildinātājs izdevums A. Ozoliņa apgādā Vācijā.

Visi savāktie materiāli bija sakārtoti gan Kurzemes, Vidzemes, Zemgales un Latgales novietnēs. Tā katram bija iespējams atšķirt savu novadu no svešā. Diemžēl, tautas tērpu bija visai maz. Tos redzēt būtu ļoti svarīgi, jo kopkoŗa koncertā redzējām ļoti glītus un etnografiski pareizi darinātus tērpus, bet netrūka arī bēdīgu sajaukumu.

Centrālā vietā bija novietota Latvijas karte, pie kuŗas pulcējās visvairāk skatītāju. Katrs gribēja atrast un acīm skatīt savu tēva sētu un pagastu. Redzēju, ka tēvs pievedis dēlēnu, to pacēlis un rāda: „Redzi, dēls, te bija Skrunda un te tālāk šī melnā svītra Kojas upīte un šeit kalnā bija mūsu sēta."

Šīs etnografijas vēstures retās kartes bija izstādījis Otto Bongs (Baltijas Centrālais archīvs). Tādu retumu vajadzētu visos lielākos latviešu sarīkojumos novietot, jo katram gribas, kaut tikai garā, pārcelties un redzēt zemes stūrīti, kur kādreiz šūpulis kārts. Labi, ka rīkotāju rīcībā bija plašas telpas, un tā katrai mākslas nozarei bija sava vieta. Etnografiskā izstāde bija iekārtota Hamburgas universitātes Auditorium Maximum telpās.

Sevišķi vērtīgas bija vecās rotas. Te rotu mīļotāji, pētnieki etnografijā varēja rast dažu labu vecu rotu, jo vairums šo izstādīto priekšmetu ir senās, mūsu tautas mākslas veidoli ar savu īpato rakstu. Daļa bija tādu retu priekšmetu, kuŗus ikviens mūzejs atpirktu kā retu dārgumu.

Daiļamatniecības novietne bija iekārtota tautsaimniecības fakultātes telpās. Šai novietnei, kuŗu iekārtojusi un vadīja Rasma Cipule bija vislielākā pievilcība. Kasiere nespēja vien naudu par pārdotajām lietām iekasēt, jo katrs gribēja kaut ko paņemt līdz, gan kā atmiņu no Dziesmu svētkiem, gan kā dārgumu.

Tas viss liecināja, cik tuva un mīļa mums ilgiem gadsimtiem cauri iznestā tautas māksla — mūsu vecā un mūžam jauna kultūras bagātība.

Nobeidzot šo īso pārskatu, novēlu, lai arī turpmāk būtu možs mūsu nacionālais gars un nezustu tautas kopības apziņa.

Biruta Senkēviča.

Prof. Leonards Latkovskis

PĀRIS VĀRDU PAR SANSKRITA VALODU

Tā kā dažos savos rakstos vairākas reizes esmu minējis sanskrita valodu un devis dažus piemērus, tad domāju, ka būs gluži derīgi dot vispārēju elementāru pārskatu par to valodu, neielaižoties techniskos sīkumos. Sanskrita valoda pieder pie tā sauktajām mirušajām valodām, kā: latīņu, sengrieķu un senebrēju valoda, lai gan pēdējā tiek atdzīvināta un ir kļuvusi par Izraēlas valsts valodu.

Sanskrita valoda ir tipiska grāmatu valoda, ko ir izkopusi un uzturējusi priesteŗu šķira (kasta) Indijā un kas arī šo baltu dienu ir budistu reliģijas svēto rakstu un lūgšanu valoda, gluži kā katoļu baznīcā latīņu valoda, vai ortodoksajā baznīcā senslavu valoda. Sanskrita valoda ir mūsu tuvākā radu valoda blakus leišu, senprūšu, latīņu un grieķu valodai. Ir ticis apgalvots, ka sanskrita valoda ir vecākā no indoeiropiešu valodām, kas nav gluži taisnība. Daudzējā ziņā leišu un mūsu valoda ir uzglabājušas daudz vecākas formas nekā sanskrita valoda. Sanskrita valoda tulkojumā nozīmē: tīrītā jeb izkoptā valoda, kas to atšķīra no parastās tautas valodas. Sanskrita valoda tiek dēvēta arī par senindiešu valodu, tā sanskrits jeb senindiešu valoda ir viens un tas pats.

Tā pieder pie tā sauktajām grūtajām valodām tiklab alfabēta kā formu ziņā. Sanskrita valodai ir pavisam īpašs alfabēts, kur burti ir tā sakot pakārti, jo mēs rakstām virs līnijas, kamēr sanskrita valodā burti ir zem līnijas. Rakstu zīmes ir sarežģītas, bez tam formu ziņā tā valoda ir ļoti bagāta. Lietas vārdiem ir astoņi locījumi un trīs skaitļi: vienskaitlis, divskaitlis un daudzskaitlis, un locījumu funkcijas ir stipras, tāpēc ir maz prepoziciju. Te der pieminēt filoloģijas principu: locījumu panīkšana rada prepoziciju uzplaukumu, vai kā manā studiju laikā daži mēdza krasi izteikties: locījumu nāve ir prepoziciju dzīvība. Sanskrita valodā var labi iztikt bez prepozicijām. Verbu formas ir sevišķi bagātas, piemēram, no viena verba sanskrita valodā ir iespējami ap 900 atvasinājumu. Zināms, ne visas tās formas tiek rakstos lietotas, dažas ir tikai iespējamas, tīri teorētiskas.

Ir daži starptautiski pazīstami vārdi, kas cēlušies no sanskrita valodas. Tāds, piem., ir svastika, kā Rietumu pasaulē ir parasts saukt kāšu krustu. Sanskrita valodā svastika nozīmē „labklājība, pārticība", jo kāšu krusta zīme ir ļoti sens labas laimes un pārticības simbols jau vairākus gadu tūkstošus pirms Kristus.

Salīdzināšanai ar mūsu valodu ņemsim šādus piemērus: Nara nozīmē „cilvēks" (sal. krievu narod „tauta") un mūsu nāras — mitoloģiskas būtes, kas dzīvojušas upēs un avotos, atbilst sanskrita nārī „sieviete". Naba sanskrita valodā ir nabhi un nava nīta ir „jauns sviests", pie kam nava nozīmē jauns, sal. leišu naujas, mūsu Naujiena, latīņu novus, gr. neos un slavu novyj. Nīta atbilst mūsu vārdam nīt (kult sviestu), panijas, no kā jau pārveidota un kropļaina forma paniņas, tomēr pareizāk būtu sacīt panijas. Nava dvāra nozīmē cilvēka ķermeņa deviņas izejas vai atvērumi, nava „deviņi" sal. latīņu novem un dvāra „durvis, atvērumi". Nava anna nozīmē jauna raža, ko var salīdzināt ar latīņu annona — labība, pārtika, un annus — gads, jo savos pamatos latīņu annus ir nozīmējis rudeni, resp. ražas ievākšanas laiku, gluži tāpat kā vācu der Herbst rudens ir vienas saknes vārds ar angļu harvest — raža un gotu valodā herpist nozīmē vārpa, jo rudenī vārpas nogatavojas un dod ražu. Rudens ir ražas gada laiks.

Raganī sanskrita valodā nozīmē nakts, kas atbilst mūsu vārdam ragana, jo tā jau ir tumsas un nakts daimons. Lai gan prof. P. Šmits domāja, ka ragana ir atvasināts vārds no redzēt, sal. pareģonis, pareģot, sākumā raganai neesot bijusi slikta nozīme; slikto nozīmē tas vārds ieguvis viduslaikos, kad sākās raganu vajāšanas. Ka raganas vārds ir vedams sakarā ar redzēt, to domu aizstāv arī latviešu vārdnīca un raganu tulko kā „die Seherin" — redzētāja. Tomēr sanskrita raganī un mūsu ragana nav nejaušība. Ir arī vīriešu kārtas forma: raganis, burvis un Varakļānos ir meža nosaukums Raganu birzs, kas nepārprotami norāda uz pagānu kulta vietu, kam bija sakars ar mistiskajiem pasaules spēkiem, kas brīvi klejo pa nakti.

Salīdzinājumam vēl daži piemēri: arta sanskrita valodā nozīmē dāvana, kas atbilst mūsu vārdam ārtava jeb ziedojums. Grīva sanskrita valodā nozīmē kakls, mums upes grīva, krieviem grīva ir krēpes, no tām nāk grivenik 10 kapeikas, kas senāk ir nozīmējis kakla rotu, taisītu no sudraba, ko lietoja kā maksāšanas līdzekli. Surmā sanskrita valodā nozīmē spēks, varonība, Latgalē pazīst vārdu sūrme ar nozīmi spēks, stiprums, piem., mans tēvs pavasaros mani aicināja: „Iesim izplēst usnes linu tīrumā, lai nepaņem sūrmi", jo nezāles paņem zemes spēku un novājina labību.

Sanskrita valoda ir pamatā hindustani valodai, kas ir viena no populārākām valodām tagadējā Indijā. Tomēr tanī jau ieviesušies pulka semītu izcelsmes vārdu (senebrēju un arabu vārdi). Piemēram: lail „nakts" senebrēju lailah nakts, yaum — diena, ebrēju jom — diena, šamš — saule senebrēju šamaš — saule, suthan — bikses, arabu izcelsmes vārds, no kam nāk krievu štany — biskes un sutana — mācītāja tālars (apģērba gabals, kas sniedzas līdz papēžiem). Negācija hindustani valodā ir: la, kas nāk no senebrēju un arabu lo (nē). Atskaitot semītu iespaidus, hindustani valoda ir mūsu radu valoda.

Noslēgumā var sacīt: sanskrita valoda ir ļoti loģiska, un gramatika ļoti sistēmatiska, kā latīņu valodā, piem., sut nozīmē dēls un sutā — meita, līdzīgi latīņu: filius, filia. Sanskrita valoda ir grūta, tas ir tiesa, bet kam ir viduvējas dāvanas un daudz pacietības, to iemācīties var, īpaši, ja ir zināšanas leišu valodā, latīņu, grieķu un senslavu, tad sanskrita valodas iemācīšanās padodas daudz sekmīgāk. Šo rindu autora domas ir, ka katram latviešu valodniekam būtu jāzina sanskrita valoda, un katram citu tautu valodniekam, kas nodarbojas ar sanskrita valodu, būtu jāzina arī l a t v i e š u valoda. Tas tam zinātniekam būtu liels ieguvums.

Sanskrita valodu mācās Indijā budistu garīdznieki un vispāri augstākajās mācības iestādēs kā senču kultūras valodu. Citur pasaulē interese par sanskrita valodu pēdējās gadu desmitīs ir mazinājusies, jo pirmajā vietā izvirzījās interese par elektrību un ķīmiju. Dzīšanās pēc viegluma valda arī humānitārajās disciplīnās, un cilvēkiem vienkārši nav laika nodoties tik „sausam" darbam kā sanskrita gramatikai. Ja labu naudu var pelnīt ar veiklību ne ar zināšanām, kas iegūstamas tikai ar pacietību un piespiešanos, tad maz ir to, kas uzņemsies šo upuri.

Tomēr tie, kas grib saprast savas tautas vēsturi visā tās dziļumā un kas gara vērtības stāda augstāk nekā personiskās ērtības un mantu (vai mantu neesam jau vairākkārt zaudējuši, un kas mēs pēc visa tā būtu, ja mums nebūtu gara vērtību?), tie sanskrita tekstos atrod lielu apmierinājumu un gara plašumu.

Beigās minēšu vienu sanskrita teikumu, kas liekas diezgan latvisks: Devadātasya apānāgāmānām āsit: „Dieva dotais uz tirgu aizgāja". Dievadotais (Devadātasya) ir pazīstams indiešu vārds, tas atbilst vārdam: Teodors, Bogdan, latīņu Adeodatus. Otrs vārds tanī sanskrita teikumā ir radniecīgs mūsu vārdam — iegūt, jo tirgus ir vieta, kur var iegūt, resp. iegūšanas vieta, un forma āsit atbilst mūsu formai aiziet. Sanskrita valodā tas izteic pagātni.

Šo rindu autora sapnis ir bijis atrast grupu cilvēku, kam būtu laiks un interese lasīt sanskrita un grieķu tekstus.

Arturs Voitkus

DĀMA

HUMORESKA

Man patīk laiku pa laikam iegriezties vientuļās kapsētās un lasīt kapakmeņu uzrakstus. Skopos vārdos tur ietverti gaŗu mūžu stāsti ar to priekiem un sāpēm, nepiepildītām cerībām un nepelnītu laimi; tur ir atvainošanās un apsūdzība, tur ir lūgums piedot aizmirstu mīlestības pienākumu un pārmetums, ka aizgājušais pats to atstājis novārtā.

Ikdienā mēs runājam daudz, un mūsu vārdi bieži ir tukši un neapdomāti — mums taču vēl tik daudz laika savas kļūdas labot! Bet kapsētā vārdiem ir mūžības pieskaņa. Kapakmenī iekaltais ir ilgi pārdomāts, svērts, galīgs un negrozāms.

Viņa bija apmēram sešdesmit vai sešdesmit piecus gadus veca dāma. Ne sieva, bet dāma. Viņa bija atbraukusi milzīgā baltā auto, tam bija sarkanu ādu polsteti sēdekļi un spoži niķeļa apkalumi. Tas bija viens no tiem lielceļu valdniekiem, kam mazvāģu īpašnieki grieza ceļu jau pa gabalu, jo parasti tos vadīja vai nu lordu izskata algoti šoferi, kas nemēdza no uzsāktās gaitas sīkumu dēļ novirzīties, vai arī vecākās dāmas vai kungi, kas braukšanas atļaujas bija izņēmuši toreiz, kad tās izsniedza sīkumpreču veikalā bez pārbaudes. Vēlākos gados viņu sekretārs vai sekretāre rūpējās, lai atļaujas atjaunotu, bet tas viņu auto vadītāju spējas neuzlaboja, un bieži gadījās, ka no katastrofām tos paglāba vienīgi pārējo lielceļu lietātāju cieņa pret viņu vadītajām karaliskajām mašīnām.

Dāma bija atstājusi savu auto tieši pie kapsētas vārtiem. Šofeŗa nekur neredzēju; viņa, tātad, mašīnu bija vadījusi pati. Sirmie mati bija sasukāti uz augšu un pakausī papildināti ar mākslīgu matu kušķi. Visu to no vēja sargāja mazs, apaļš šķidrauta lēvariņš. Kad savus spēkratus apturēju aiz viņas auto, dāma pašreiz ar mazu kaplīti uzrušināja kapa zemi. Viņai blakus gulēja grozs ar atraitnīšu dēstiem. Neskatoties uz agro pavasari, saule spieda kā dažreiz tikai augustā, un vecā dāma likās no neparastā darba sagurusi. Viņu uzskatot, jutu mazu sirdsapziņas pārmetumu: es biju jauns un spēcīgs, bet viņa — veca un vārga. Vai bija pareizi, ka ļāvu tai līkņāties un pūlēties? Vai mans pienākums nebija piedāvāties palīgā?

Bet tad iedomāju, ka visos laikos cilvēki labprātīgi uzņēmušies sodus, lai izpirktu kādu nodarītu grēku. Ko es varēju zināt, kāpēc dāma strādāja tik smagu fizisku darbu pie sava aizgājēja kapa? Kuŗš mēs spējam iespiesties otra cilvēka dvēseles dzīlēs?

Manas šaubas izkliedēja kaplētāja pati.

— Jaunais cilvēks, — viņa mani uzrunāja, kad gāju tai gaŗām un nomurmināju kaut ko sveicienam līdzīgu, — ar „hallo" vien te nepietiek. Nāciet labāk un uzirdiniet zemi.

Dāmai bija īpatni rupja un ķērkstoša balss, kas pavisam nesaskanēja ar viņas trauslo, maigo augumu. Tādā balsī parasti runāja nodzērušās un nopīpējušās izpriecu vietu sievietes.

— Labprāt, — es teicu, lai gan stingrā pavēle man nepatika. Bet, no otras puses, dāmas valodas tiešums mani uzjautrināja un ziņkāroja. Tā nerunāja cilvēks, kas radis pakalpojumus izlūgties. Bet kur viņa ņēmusi tik skarbu balsi?

Paņēmu kapli un sāku strādāt. Neesmu laucinieks, un neparastais darbs man neveicās. Brītiņu mani vērojusi, dāma neņocietās:

— Rociet dziļāk! Kas tā pa virsu vien rušināsies! Var redzēt, ka ārzemnieks. No kurienes jūs esat?

Sakodu zobus un cirtu kapli dziļāk. Tagad uz spēles bija arī manas dzimtenes gods.

Beidzot darbs bija padarīts. Taisnību sakot: cik tad tur tā darāmā bija? Viss kaps — labas delnas lielumā.

Atraitnīšu dēstīšanu dāma veica pati. Viņa mani neatlaida ne ar paldies, ne ar skatu, bet gluži vienkārši sāka darīt savu darāmo, it kā manis tur vairs nebūtu. Tikai tad, kad pēdējais dēsts bija iestādīts, viņa savā skarbajā balsī pateica nākamo pavēli:

— Un tagad ūdeni. Jāaplaista.

Beidzot kaps bija kārtībā, un es domāju, ka varēšu iet, bet izrādījās, ka vēl neesmu atlaists.

— Paņemiet dēstus un nāciet man līdz. Iedēstīsim arī Džimam kādus ziedus. Lai nemokās greizsirdībā arī pēc nāves.

Aizgājām pie Džima kapa. Kaut rokas bija mazliet apgurušas, šeit man darbs tomēr veicās labāk, un dāma mani pat uzslavēja:

— Vēl mazliet vingrināšanās, un jūs ar kapu kopšanu varēsit sev pat maizi nopelnīt!

Uzslava mani iedrošināja apjautāties, vai dāmai vēl kāds kaps kopjams.

— Pasarg', Dievs! — Viņa pacēla rokas pret neredzamu ienaidnieku. — Man pietika ar šiem diviem. Nekad vairs!

Dāmas noteiktā atbilde mani smīdināja, bet es savaldījos un jautāju ļoti nopietni:

— Jums tik nelāga piedzīvojumi?

Dāma labu laiku neatbildēja. Likās, viņa manu jautājumu nebija dzirdējusi, vai arī atzina to par nepiedienīgu. Šai zemē par uzbāzību ieskatīja dažu labu jautājumu, kas pašam šķita nevainīgs. Bieži bija gadījies, ka drošības dēļ pārjautāju otrreiz, bet izrādījās, ka esmu dzirdēts, un atbilde kavējusies tikai tāpēc, ka jautātais klusēšanu atzinis par kultūrālāku noraidīšanas veidu nekā tiešu, bet skarbu atbildi.

Gribēju atvainoties un doties projām, kad dāma gandrīz negaidot pati atsāka panīkušo sarunu.

— Nelāga piedzīvojumi? — Tās bija divas lielākās vilšanās manā mūžā. Traģēdijas.

— Vai tik ļauni bija?

Savas šaubas izteicu, cik vien laipni un uzmanīgi spēju, lai dāmu neapvainotu, bet tomēr pamudinātu stāstīt. Mani ziņkāroja, kādas traģēdijas varētu būt piedzīvojis cilvēks ar tik raupju un skarbu ārējo čaulu.

— Tās bija traģēdijas, jaunais cilvēk! Vai jūs vilšanos šajos laikos vairs nesaucat par traģēdijām?

— Atkarājas no tā, kādā sfairā vilšanās ietelp. Ja man viļas kādā veikala darījumā, tad tā vēl nav traģēdija. Ja es viļos cilvēkos vai mīlestībā — tā varētu būt traģēdija.

— Ak to jūs atzītu gan par nelaimi? — dāmas balsī bija rūgts izsmiekls. Tad ziniet: tieši šai laukā norisinājās manas dzīves lielākās vilšanas.

— Jā? — Drošības dēļ vēl mazliet pabikstīju jau degt sākušo uguni, lai gan visas zīmes rādīja, ka dāma ir gatava stāstītāja.

— Spriediet pats! Manam tēvam bija daudz naudas, un jaunībā man nekā netrūka. Un kas uz naudu zīmējas, tad tās man netrūkst arī šodien, bet laimi nevar nopirkt. Es izaugu lutināta un jaunu cilvēku aplidota. Pirmo bildinājumu saņēmu jau piecpadsmit gadu vecumā. Tad bija divi tukši gadi, bet, sākot ar manu astoņpadsmito dzimšanas dienu, tādi nāca vienmērīgās divu mēnešu atstarpēs. Tik ilgs laiks pagāja, līdz nākošo dabūju uz ceļiem. Tā bija kairinātāja, intriģētāja spēle: vērot, kā pamostas kaislība un cerības; kā viņš manā tuvumā cenšas būt interesants, pārāks par citiem, kā pūlas izlikties labāks, kā cīnās pats ar sevi: bildināt — nebildināt? Vai zeme jau pietiekami sagatavota? Vai ir jau īstais brīdis? Jeb — nedod, Dievs! — jau nokavēts?! Nedomājiet, jaunais cilvēk, ka meitene ir tikai pasīva vērotāja. Mīla un uzvaras mīlā nav loterija, kur lielais laimests pats iekrīt klēpī. Mīla ir smags darbs. Tu nedrīksti būt ne par laipnu, ne atturīgu; ne pārāk pazemīgs, ne augstprātīgs; nedrīksti izrādīt pārāk lielu interesi, un tomēr nedrīksti būt vienaldzīga. Jābūt tādai, lai viņš uzdrošinātos teikt īsto vārdu, bet ne tādai, lai viņš atļautos to pateikt it kā gaŗāmejot. Jārada iespaids, ka tu gaidīt gaidi, kad drīkstēsi kā gatavs auglis iekrist viņa rokās, bet atkal tādai, lai neizklausītos neticami, kad tu beidzot parausti plecus: mans kungs, kas jums deva tiesības tā domāt?!

Dāma uz mirkli apklusa un domīgi skatījās tikko dēstītajās atraitnītēs. Es neuzdrošinājos klusumu pārtraukt, baidīdamies ar kādu neapdomātu vārdu sakaitināt sievieti, kas kādreiz valdījusi pār vīriešu sirdīm.

— Nu jā, — viņa beidzot aizbīdīja atmiņas, — es laikam tomēr pārcentos. Man nosvinēja pilngadību, es pārlaidu divdesmitpiekto un pat 30. dzimšanas dienu, bet vienmēr vēl rotaļājos. Man likās — tā tas būs vienmēr. Līdz kādā dienā ievēroju, ka esmu kļuvusi vientuļa. Bija pagājis gandrīz gads, bet neviens mani nebija bildinājis. Es nobijos. Tas nedrīkstēja notikt, ka paliku vecmeitās, un tāpēc pieņēmu pirmo nākošo bildinājumu.

— Džims? — es jautāju, tikko apkopto kapu iedomādams.

Dāma nepacietīgi pacēla roku:

— Nepārtrauciet mani, jaunais cilvēks. Nē, tas bija Eduards. Edim vairāk nebija, kā neganta sieviešu mednieka slava, bet man ar to pietika, lai viņu izraudzītu par savu upuri. — Upuri! Ha! Viņš, savukārt, domāja, ka es esmu viņa upuris, — un tā pēc sešiem mēnešiem notika tas, kam bija jānotiek.

— Jūs izšķīrāties?

— Nē. Es viņu nošāvu.

— Nošāvāt?!

(Turpinājums sekos)

Latvieši Kanādā

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors R. Norītis, 135 Laird Dr., Toronto 17, Ont., tālr. 421-6074.

DARBA TALKAS LATVIEŠU NAMĀ
notiek otrdienas un ceturtdienas vakaros, pieteikšanās uz vietas, 922-2931, vai pie R. Skujiņa RO 7-9964, vai A. Stikuta HU 1-0431.

◉ **DV Toronto nodaļas biedri, kas vēlētos piedalīties DV Kanadas meistarsacīkstēs šaušanā ar mazkalibra šauteni (.22) 5. septembrī Bērzainē, laipni aicināti pieteikties pie nodaļas biedrziņa R. Strazdiņa, DV namā, tālr. 364-0753 līdz 29. augustam.**

◉ Uz roveŗu un lielgaidu sagaitas nometni Imantu, kas notiek Katskiļļu kalnos, Ņujorkas tuvumā, dosies arī 8 lielgaidas no Toronto Gaujas gaidu vienības ar vad. M. Vilku un v. v. I. Slaņķi. No Hamiltonas Ventas gaidu vienības uz nometni brauks 5 lielgaidas ar jendas lielgaidu vec. vad. T. Gailīti un vad. G. Upīti. No Saulkrastu gaidu vienības brauks v. v. Masīte ar dažām lielgaidām.

Uz nometni doties intensīvi gatavojas arī Kanadas latviešu roveŗi. Tā no Rīgas un Tērvetes skautu vienībām sagaida nometnē ierodamies 10 roveŗus ar vad. J. Deksni un vad. L. Luksu. No Aiviekstes vienības Hamiltonā nometnē piedalīsies vad. Ed. Davidsons ar roveŗiem, un roveŗi no Jelgavas skautu vienības Sv. Katarīnēs un Niagarā.

Pēdējā nedēļas nogalē nometnē cer ierasties arī Kanadas latviešu gaidu jendas pr-ce vad. A. Martinsone.

Sagaitas nometni, kā zināms, atklās sestdien, 29. augustā, un tā darbosies līdz 6. septembrim.

◉ Gadskārtējās latviešu katoļu dienas šogad risināsies LKAK 15 gadu jubilejas zīmē. 5. septembrī plkst. 10,30 rītā tās ievadīs ar svinīgu aktu Sv. Miķeļa katedrāles sabiedriskās telpās, 66 Bond St., bet kongresa darba sēde sākies turpat plkst. 12 dienā un beigsies ar kopīgām vakariņām plkst. 6 vakarā. Kongresa laikā būs iekārtots arī grāmatu galds un mākslas darbu izstāde, kuŗā piedalās mākslinieki K. Vingris, A. Kalvāns, V. Vabale un A. Zvīdris. Plkst. 8 vakarā paredzēts saviesīgs vakars Kolumbus zālē, 582 Sherbourne ielā.

Svētdien, 6. septembrī, plkst. 11,30 rītā notiks svinīgs dievkalpojums Ņumen kluba baznīcā (St. George un Hoskin ielu stūrī). Dievkalpojumu ar dziesmām kuplinās Latviešu katoļu apvienības koris. Plkst. 5 p. p. būs Ksenijas Brantes koncerts Sv Miķeļa katedrāles mūzikas zālē.

◉ 20. augustā, 74 gadu vecumā no šīs zemes gaitām šķīrusies Elizabete Ozoliņa. Nelaiķe dzimusi Rīgas Jūrmalā. Latvijā strādājusi ārlietu ministrijā un vēlāk Daugavpils prefektūrā. Bēgļu gaitās nonākusi Fišbachas un Firtas nometnēs.

1951. gadā ieceļoja Kanadā un dzīvoja meitas ģimenē. Vairākus gadus darbojās par skolotāju Sv. Andreja draudzes svētdienas skolā.

Par aizgājēju sēro meita Austra, znots Arturs Riekstiņš un vedekla Kanadā, dēls dzimtenē.

22. augustā no Rosar bēŗu nama uz Jorkas latv. kapiem nelaiķi izvadīja māc. A. Cops.

◉ Tikai nedaudzi tukši krēsli bija vērojami Sv Andreja baznīcas zālē, kad 22. augustā latviešu ceļojošais teātris no Losandželosas viesojās ar Mārtiņa Ziverta lugu Kurrpurrū. Lugas iestudējumu bija veicis režisors Ansis Tipāns, pašam spēlējot arī Antija lomu. Pārējās lomās redzējām Marutu Ludeku (Abigaila), Spodru Zaļumu (Dr. Garika) un Olafu Stumbru kā policijas seržantu. Labi iederīgas dekorācijas bija darinājis — Imants Tilgass. Skatītāji lugas norisei sekoja ar kāpinātu interesi un par lielisko sniegumu aktieŗus sumināja jūsmīgiem aplausiem.

◉ Dianas Jablokovas - Vorpas klasiskā baleta skola mācības uzsāks 8. septembrī, plkst. 4 p. p., 1920 Avenue Rd. Iepriekšējo gadu un jaunu audzēkņu reģistrēšanās paredzēta 5. sept., no plkst. 10 rītā līdz 1 p. p. Tuvāka informācija pa tālruni HU 9-7597. Viena no vecākām skolas audzēknēm — Barbara Kenedy vasaru pavadīja Albertas provincē, kur piedalījās Banff School of Fine Arts baleta uzvedumā „Silfides", dejojot vienu no galvenām lomām. No 300 audzēkņiem par savu teicamo sniegumu viņa izpelnījās stipendiju nākošam gadam.

◉ Latviešu koncertapvienība šajā sezonā paredzējusi piecus pazīstamu mākslinieku koncertus. Abonentu kartes visiem šiem koncertiem maksā $ 5,- (studentiem $ 2,50) un tās pasūtināmas pie H. Pāvulas, 149 Haileybury Dr., Scarborough, Ont.

◉ Baletdejotājs Viesturs Rozenbergs, kas pazīstams ar skatuves vārdu Vincents Berns, piedalīsies 6 nedēļu turnejā pa Kanadu, ko organizē General Motors sabiedrība. Turnejas ansamblis sastādās no 40 mākslinieķiem. Turneja sāksies 25. augustā Montreālā, tad Toronto, Vinipegā, Kalgarijā un septembŗa beigās noslēgsies Vankuverā. Pēc turnejas V. Rozenbergs nodomājis doties atvaļinājumā uz Losandželosu un Floridu.

◉ Canadian Junior Ballet, kas ir bezpeļņas pasākums, sestajā darbības gadā paredzējis vairākas izrādes Toronto un apkārtnē, kā arī 1965. gada pavasarī līdzdalību Ziemeļaustrumu Amerikas baleta festivālā, kas risināsies Otavā. Jaunu dejotāju uzņemšana 1964./65. gada sezonai notiks 26. augustā, plkst. 4 p p. un 12. septembrī, plkst. 5 p. p. D. Jablokovas - Vorpas klasiskā baleta skolas studijā, 1920 Avenue Rd., tālr. HU 9-7597.

◉ 9. septembrī uz Parīzi dosies Dace Priedīte, ko pazīstam kā vienu no veiksmīgākām jaunās paaudzes baleta dejotājām. Pašreiz viņa, tāpat kā Daira Sproģe piedalās Kanadas nacionālās izstādes lieluzvedumā.

Dace Priedīte izšķīrusies par baleta paidagoģes karjēru. Šinī laukā Parīze paveŗ plašākas iespējas, jo tur darbojas īpaši divgadīgi akadēmiski kursi baleta skolotājām. Baletu Dace Priedīte mācījusies pie Veras Keišas un Dianas Jablokovas - Vorpas.

29. AUGUSTĀ SIDRABENĒ

DEJU VAKARS

ar tradicionālām balles karalienes vēlēšanām.

Sākums plkst. 8-os vakarā.

Pateicība

Sirsnīgi pateicamies radiem, draugiem un pazīstamiem par piedalīšanos mūsu mīļā aizgājēja, skautu vadītāja Ziedoņa Šuriņa izvadīšanā uz pēdējo dusu 22. augustā un par skaistajiem ziediem. Sevišķa pateicība mācītājam A. Lūša kungam, Kanadas latviešu skautu jendas vadībai, skautu vadītājiem un E. Ozols - Timermaņis kundzei.

Vecāki, sieva un bērni.

Losandželosas ceļojošā teātŗa aktieŗi pēc izrādes Toronto. 1. r. no l.: Maruta Ludeka, Ansis Tipāns (režisors); stāv no l.: Olafs Stumbrs un Spodra Zaļuma. (Foto JAK)

MŪŽĪBĀ AIZGĀJIS SKAUTU VADĪTĀJS ZIEDONIS ŠURIŅŠ

Pēc ilgākas slimošanas 19. augustā Toronto miris skautu organizācijas darbinieks vad. Ziedonis Šuriņš.

Aizgājējs dzimis 1915. gada 2. jūlijā Rīgā. Pēc skolas gaitām Rīgā, Kazdangā un Jelgavā bija virsdienesta instruktors Aviācijas pulkā, bet vēlāk strādājis Rīgas pilsētas valdē. Lauksaimniecības skolā gūtās zināšanas viņš liek lietā, iekārtojot savu dārzniecību pie Braslas stacijas.

Ziedoņa Šuriņa dzīves gaitas jau no zēna dienām saistījās ar skautismu. Bija aviācijas skauts, darbojās roveros, piedalījās daudzās starptautiskās skautu sanāksmēs.

Bēgļa gaitās Vācijā, Flensburgā, noorganizēja latviešu skautu vienību. Darbojās arī Oldenburgas nometnē par Tērvetes vienības roveŗu dzimtas vecāko.

Izceļojis uz Angliju, aktīvi darbojās latviešu organizācijās. Viņš noorganizēja un vadīja latviešu skautu vienību Londonā.

50-to gadu sākumā emigrēja uz Kanadu. Arī te aktīvi piedalījās skautu organizācijas darbā. Viņu ievēlēja Kanadas latviešu skautu jendas pr-ka amatā. Bija arī roveŗu cilts virsaitis.

Darbojās jauno skautu vadītāju sagatavošanā.

Ziedoņa Šuriņa aiziešanu sāpīgi izjūt dzīvesbiedre Biruta ar mazajiem dēliem — dvīņu brāļiem Jāni un Miķeli.

Sēro meita Rita, tēvs un māmuļa, radi, daudzi nelaiķa draugi un latviešu skautu saime.

Saldu dusu svešās zemes smiltājā!

Osv. Kļavenieks

NO VOLCHOVAS PURVIEM LĪDZ KANADAS MEŽIEM

LATVIEŠU PIONIEŖA STĀSTS ONTARIO ZIEMEĻOS

(Parry Sound). Latviešu uzņēmēju panākumus lielpilsētās laiku pa laikam piemin latv. presē, bet gandrīz aizmirsti ir latviešu uzņēmēji, kas darbojas ārpus lielākiem latviešu centriem.

Viens no tiem ir Kazimirs Stivriņš, kas ar saviem bulldozeriem izlauzis ceļu sev un citiem kanadiešiem Ontario ziemeļos.

Daudzi kanadieši, arī latvieši, nevarētu pāris stundās nokļūt pie savām vasarnīcām, ja šis tautietis ar savu ģimeni — sievu Moniku un trīs dēliem — Pēteri, Andri, Juri, nebūtu uzsācis savu uzņēmumu praktiski ne no kā.

Ko tad īsti viņš dara? Uz to pats kungs atbild: „Gandrīz visu iespējamo, ko var paveikt ar bulldozeriem, zemes grābējiem, ceļamām platformām un smagajām automašīnām."

Citiem vārdiem, K. Stivriņš ir kontraktors, kas ar savām iegādātām mašīnām taisa jaunus ceļus, lauž klintis, nolīdzina purvus, ceļ gazolīna stacijas, izveido laukumus jaunām mājām un, ja vajadzīgs, ceļ pat kotedžas.

Lai darbi ritētu raiti uz priekšu, pats saimnieks, kam pieder arī koku zāģētava, norīko visu savu ģimeni pie dažādiem darbiem. Un neviens par darbu šeit nesūdzas, kaut darba nedēļa ir bieži septiņas dienas.

Protams, lielais vairums pasākumu tiek veikts ar mašīnām, kuŗās ieguldīts kapitāls 75.000 dol. kopvērtībā. Kā Stivriņš paskaidro, viens pats bulldozers maksā ap 28.000 dolaru.

Savas pionieŗa gaitas mūsu tautietis iesācis 1950. gadā, vedot malku no King iecirkņa uz Toronto.

„Toreiz manā rīcībā bija tikai viena trīstonnīga smagā mašīna," saka Stivriņš. Tagad Stivriņa mājas pagalmā pie gleznainā Horssū (Horseshoe) ezera var saskaitīt divus „bulldozerus", vienu zemes grābēju, divas ceļamās platformas, divus traktorus, divus „treilerus", vienu smago mašīnu un vienu panelvāģi.

„Koku zāģētava," saka K. Stivriņš, „ir uzņēmums par sevi." Parasti zāģētava darbojas tikai vasaras laikā, kad pasūtinājumi ienāk no Ontario Zemju un mežu departamenta. Neskatot personīgus pasūtinājumus, latviešu uzņēmējs daudz no sava laika veltī arī Ontario šoseju un ceļu departamenta projektiem.

Ar vieglu humoru K. Stivriņš piemin savus pirmos pionieŗa gadus Parri Saundas (Parry Sound) apkārtnē. Toreiz mēs bijām pavisam 14 latvieši un dzīvojām visi vienā nometnē," viņš stāsta. „Mana meža „pils" bija tik maza ,ka bieži pietrūka vietas, kur apsēsties. Šim namiņam bija tikai viens logs, kas aizstāja durvis. Arī par elektrību nevarējām sapņot: tas bija pārāk dārgs prieks".

Par spīti grūtībām, K. Stivriņš ar ģimeni jau bija pilnīgi iejuties savā meža darbā, un to turpina vēl šodien. Bet mūsu tautietis mežinieka gaitās tagad dodas tikai ziemas mēnešos. Sezonas norma ir apmēram 1500 kordu malkas, ko Stivriņš ar saviem dzelzs rumakiem transportē ik gadus uz Toronto.

„Vienu laiku sev pieņēmu ar partneŗus," stāsta šis plecīgais mežinieks, „bet tie visi ar laiku pazuda, atstājot mani lielos paņījos, kamēr tiku no visiem parādos. Tā trīs gadus no vietas cīrādiem vaļā."

K. Stivriņš, kas no Volchovas purviem izlauzies līdz Kanadas plašajiem ziemeļiem, patlaban savu uzņēmumu jūtami nostabilizējis. Šeit tas pazīstams ar nosaukumu „Stivrins Lumbering, Logging and Construction". Ziemas mēnešos šis bijušais leģionārs, kas vēl tagad var saskaitīt 29 šķembas mugurā un trīs ložu šķembas abās rokās, veic baļķu ciršanu vietējos mežos. Kad ciršanas darbi paveikti, baļķi tiek izsūtīti dažādām koku firmām pa visu Kanadu. Vasaras mēnešos baļķu ciršana tiek apmainīta pret būvdarbiem.

Turklāt vasaras laikā K. Stivriņš arī izīrē savus ezera „dokus" tūristiem automašīnu novietošanai, un tai pašā laikā, ja vajadzīgs, „pārstāda" kabīnes no viena ezera krasta uz otru.

Runājot par ceļu taisīšanu, K. S. izsakās: „Ja visus savus 7 gadu laikā uztaisītos ceļus saliktu kopā, tad ļoti iespējams, ka pa paša taisītiem ceļiem es varētu nokļūt līdz Toronto." Un zemes ceļu attālums no Parri Saundas līdz Toronto ir apmēram 150 jūdžu.

No tālākās sarunas ar šo latviešu uzņēmēju uzzinām, ka daudz kas būtu vēl nepaveikts, ja talkā nebūtu nākuši viņa trīs dēli. Pēdējie gan sūdzas, ka dzīve esot „kā džungļos", bet jaunākais šai pionieŗu trijotnē domā citādāk, lepni piebilzdams „Mēs esam īsti mežinieki."

Beidzot pie vārda tiek arī namamāte ar mierinošu paskaidrojumu, ka „vergu darbi" izbeigušies no tās dienas, kad ģimenes galva auzu vietā izšķīries lietot modernāku barības līdzekli, kas lejams iekšā nule kā iepirktajās mašīnās.

Par nākotnes plāniem Stivriņš neizsakās. „Kad dzīvosim, tad redzēsim," viņš atjoko.

A. Kalniņš

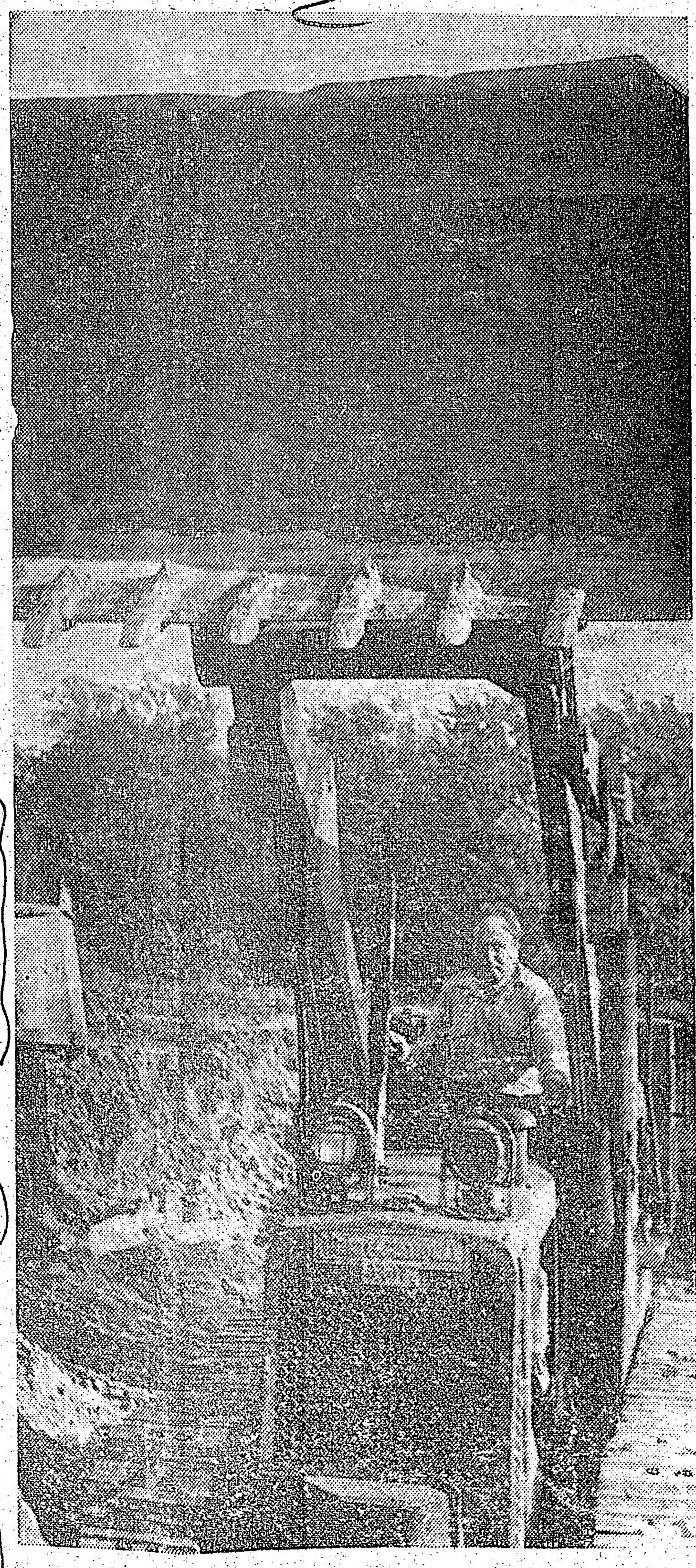

K. Stivriņš darbā.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798. Montreal, P. Q
5210 VICTORIA AVE., APT. 15

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.:HO 3 2667

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO) CREDIT UNION LIMITED
Izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozitiem, atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO, TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai no plkst. 12—8 vakarā.
Sestdienās — no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs slēgts.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

LASĪTĀJU vēstules

UZTRAUKUMS NEVIETĀ

J. Norieša k-gs lasītāju vēstulēs LA š. g. 67. n-rā man pārmet Majakovska „apdziedāšanu", kas viņam neizprotama. Ļoti žēl, Norieša k-gs, ka Jūs raksta mērķi neesat izpratuši, kas ir katram lasītājam tik skaidri saskatāms un saprotams.

Kas bija Majakovskis, to mēs visi zinām. Tomēr, arī viņš nevarēja panest šo režīmu un izšķīrās labāk par lodi nekā dzīvot tanī. Šis gadījums skaidri izceļ un pasvītro sarkanā režīma necilvēcīgumu.

Jau sen vairs nepietiek vienkārši ar komūnisma nolamāšanu. Tas nevienu vairs nepārliecina. Mums jāatrod līdzekļi un fakti, kuŗus izceļot, mēs panāksim daudz vairāk nekā ar lamāšanos vien. Majakovska traģēdija lasītājam iespaidīgi rāda un atklāj sarkanā režīma īsto seju un dabu, kas arī bija šī raksta mērķis.

J. Šķirmants

LATVIEŠU NAMS
491 College St.
Toronto 4.
922-2931

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

5. septembrī — plkst. 10 Kanadas DV meistarsacīkstes šaušanā un sporta spēles. Plkst. 20 zaļumballe Toronto latviešu mednieku un makšķernieku īpašumā Bērzainē.
5. septembrī — plkst. 8 vak. Kanadas latviešu katoļu apvienības 15 gadu jubilejas balle Kolumbus zālē, 582 Sherbourne ielā.
6. septembrī —plkst.5 p. p. Ksenijas Brantes koncerts Sv. Miķeļa katedrāles mūzikas zālē Kanadas Latviešu katoļu apvienības sarīkojums.
8. oktobrī — plkst. 8,30 vakarā Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapv. sarīkojums.
18. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 13. gada svētki Walmer Road dievnamā plkst. 3.
23. oktobrī — inženieŗu balle Park Plaza hotelī, sākums pl. 7,30 vakarā.
24. oktobrī — plkst. 7,30 vakarā vīru koŗa Junda koncerts Parkdale Collegiate zālē. DV nod. sarīkojums.

No 31. oktobŗa — 7. novembrim Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.
5. novembrī — plkst. 8,30 vakarā Valijas Melliņas (mecosoprāns) un Verenas Stelpas - Dambrānes (klavieres) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapvienības sarīkojums.
7. novembrī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.
14. novembrī — plkst. 7 vakarā Lāčplēšu dienas atceres akts. Toronto latviešu nama zālē, 491 College ielā. Plkst. 8 vakarā — Mārtiņu balle.

SV. KATARĪNES

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

HAMILTONA

3. oktobrī — plkst. 6,30 vak. Hamiltonas DV gada svētki Connaught viesnīcas Kristallu balles zālē.
14. novembrī — plkst. 6,30 vak. 18. novembŗa svinības Connaught viesnīcas Sheraton zālē.. Rīkotāji: Jaunatnes pulciņš, Latv b-ba un DV nodaļa.

Dzīve Savienotās Valstīs

GENERĀLKONSULS

Mr. R. N. BRYSON

Toronto. tel. 927-5661
1130 BAY ST.

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798. Montreal, P. Q
3210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

TORONTO
LATVIEŠU
KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN (TORONTO)
CREDIT UNION LIMITED

Izdara visas parastās banku operācijas. Izsniedz aizdevumus un maksā 4% gadā par noguldījumiem un 3½% par depozītiem. atklātas māju hipotēkas. Birojs atvērts 6 dienas nedēļā.
27 BLOOR ST., E. TORONTO,
TEL. 924-2775,
no pirmdienas līdz piektdienai.
no plkst. 12—8 vakarā.
Sestdienās — no 15. jūnija līdz 15. septembrim birojs slēgts.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

LASĪTĀJU VĒSTULES

UZTRAUKUMS NEVIETĀ

J. Norieša k-gs lasītāju vēstulēs LA š. g. 67. n-rā man pārmet Majakovska „apdziedāšanu", kas viņam neizprotama. Ļoti žēl, Norieša k-gs, ka Jūs raksta mērķi neesat izpratuši, kas ir katram lasītājam tik skaidri saskatāms un saprotams.

Kas bija Majakovskis, to mēs visi zinām. Tomēr, arī viņš nevarēja panest šo režīmu un izšķīrās labāk par lodi nekā dzīvot tā. Šis gadījums skaidri izceļ un pasvītro sarkanā režīma necilvēcīgumu.

Jau sen vairs nepietiek vienkārši ar komūnisma nolamāšanu. Tas nevienu vairs nepārliecina. Mums jāatrod līdzekļi un fakti, kurus izceļot, mēs panāksim daudz vairāk nekā ar lamāšanos vien. Majakovska traģēdija lasītājam iespaidīgi rāda un atklāj sarkanā režīma īsto seju un dabu, kas arī bija šī raksta mērķis.

J. Šķirmants

…JUMU KALENDĀRS

No 31. oktobra — 7. novembrim Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.

5. novembrī — plkst. 8,30 vakarā Valijas Mellīņas (mecosoprāns) un Verenas Stelpas - Dambrānes (klavieres) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapvienības sarīkojums.

7. novembrī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.

14. novembrī — plkst. 7 vakarā Lāčplēšu dienas atceres akts, Toronto latviešu nama zālē, 491 College ielā. Plkst. 8 vakarā — Mārtiņu balle.

SV. KATARĪNES

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

HAMILTONA

3. oktobrī — plkst. 6,30 vak. Hamiltonas DV gada svētki Connaught viesnīcas Kristallu balles zālē.

14. novembrī — plkst. 6,30 vak. 18. novembra svinības Connaught viesnīcas Sheraton zālē.. Rīkotāji: Jaunatnes pulciņš, Latv b-ba un DV nodaļa.

Kalamazū guntiņu grupa nometnē pie pusdienu galda. Galda galā guntiņu vad. M. Paudrupe.

KAD DZIESMU NEPIETRŪKST

NOVADA LABĀKIE SKAUTI GRAND RAPIDOS, BET GAIDAS — KALAMAZŪ

Gadskārtējā vienpadsmitā Zemgales skautu un Dzinteres gaidu novadu nometne „Gauja" pēc 3 dienu pilnām aktīvitātēm noslēdzās 16. augusta vakarā, karogus nolaižot nometņošanas vietā, Fort Caster US armijas novietojuma rajonā, lielu ozolu apņemtā Ērgļu ezera krastā. Par spīti „aukstuma vilnim", kas naktis padarīja manāmi vēsas, tā no nometnes atturot dažu labu mazskautu vai guntiņu, kopīgais nometņotāju skaits pārsniedza 150 jauniešu, bija vēl laba daļa jauniešu vecāku, kuri nometnē nebija ieskaitīti, bet dzīvoja tās rajonā par sevi.

„Kaut šī ir jau 11. latviešu skautu novada nometne, tā nedod iemesla bažām, ka skautos sāktu aptrūkt latviskā spraiguma," teica novada skautu pr-ks, vad. A. Ozols, šī laikraksta pārstāvim pēc nometnes slēgšanas.

Ka tas tā arī ir, ikviens varēja pats par to pārliecināties, vērojot 3 dienu skautu un gaidu veikumā. Šoreiz bez kārtējām nometnes nodarbībām, kā: telšu celšanas, tās iekārtošanas un apkārtnes izdaiļošanas, dažādiem šķēršļu gājieniem, pētniecības gājieniem, „kopīgām rotaļām, ugunskura priekšnesumiem, — dažiem karjem vai citām nodarbībām nācā vēl klāt ēdienu gatavošana, kas bija pilnīgi jāveic jauniešiem pašiem uz pašu gatavotiem lauku pavardiem. Citus gadus šo darbu daļēji veica vecāku padome.

„Arī šo uzdevumu viņi veica pat labāk, nekā vadītāji to bija cerējuši," apliecināja kāds no vadītājiem, pastāstot, kādos jauniešiem neparasti primitīvos apstākļos vajadzējis izvārīt pusdienas, kuras ēduši ar garšu arī vadītāji. „Tā ir laba lieta," savukārt par to izteicās vecāki, zinot, ka zēniem dzīvē tas var nākt tikai par labu. Pie pašiem zēniem apjautājoties par viņu spējām pavāra mākās, izrādās, ka šī nav pirmā reize, kad tiem jāsastopas ar produktiem un katliem, bet to jau savlaicīgi praktizējusi katra vienība savā darba nometnē.

Tieši latvisko spraigumu varējām vairāk vērot citās nodarbībās, bet jo īpaši — dziesmu kaŗā, kad jauniešiem dziesmu nepietrūka. bet pietrūka gan laiks tās visas izdziedāt. Mazās guntiņas, vai mazskauti, kas bija tikai no 8 līdz 11 gadu veci, ar neiedomājamu sirsnību pareizās meldijās dziedāja dziesmu pēc dziesmas, tā ka pat tiesnešiem vēlāk nācās grūti izšķirties, kuri ir uzvarētāji un kuri zaudētāji. Vēl kāda cita sacensība pašiem mazajiem bija latviešu pasaku stāstīšanā.

Lielajiem zēniem un meitenēm bija pētniecības gājiens un pēc tam tā apraksts. Novada pr-ks teica, ka viņš nav novērojis nevienā aprakstā, ka rakstītājiem būtu grūtības latviešu izteiksmē vai rakstībā. Tāpat lielais nometnes ugunskurs sestdienas vakarā ar uzvedumiem, no kuriem vairāk kā puse bija tautas dziesmu un teiku drāmatizējumi, liecināja, ka latviskā spraiguma vēl netrūkst ne skautiem, ne gaidām, un ir drošas cerības, ka tās arī neapsīks.

„Gaujas" nometni skautiem vadīja nov. pr-ks A. Ozols, gaidām — vad. G. Sīka, zēnu komandants bija vad. A. Rieksts, meiteņu — vad. I. Stepe, nometnes ārsts — Dr. A. Birzgalis, galvenais tiesnesis skautiem — vad. J. Zaļums, gaidām — vad. A. Sīpola. Lielo ugunskuru vadīja vad. Fr. Sīpols. Nometni ievadīja ar svētrīta dievkalpojumu un to noslēdza skautu māc. A. Piebalgs.

Nometnē piedalījās viesi: latviešu skautu pr-ks vad. A. Grigors, bij. latviešu skautu pr-ks vad. P. Vilips, Jersikas novada pr-ks vad. I. Kildišs, vad. A. Kangars un citi skautu un gaidu vadītāji un labvēļi.

Kopnovērtējumā labākā skautu vienība bija no Grand Rapidiem, iegūstot DV Kalamazū apvienības ceļojošo vairogu. Dziesmu kaŗā tautas dziesmās uzvarēja Detroitas vienība, saņemot koŗa „Dziesmu Vairogs" ceļojošo Latvijas ģērboni. Skautu dziesmās viņi ieguva 1. vietu līdz ar konkordijas Valdemāriju dāvāto ceļojošo tauri.

No gaidām labākā bija Kalamazū vienība. Dziesmu karā uzvarēja detroitietes: viņas bija arī pārākas gaidu un guntiņu nodarbībās, bet labākās lielgaidas, un gaidu šķēršļu gājienā 1. vietas ieguvējas bija kalamazietes. Pirmo vietu ieguvēji citās mākās balvas saņēma no Latviešu apvienības Detroitā, Sv. Pāvila draudzes Detroitā, Gr. Rapidu, Saginavas, Kalamazū vecāku padomēm, A. Kalnāja apgāda un Sigurda un Elzas Rudzīšiem.

V. Bokis

PA ATVĒRTU LOGU

Dodoties atvaļinājuma ceļojumā un sēžot aiz stūres rata, pa atvērtu logu var skatīt dabas skaistumus un brīnumus, reizē ar vienu aci vērojot ceļa līkumus, lai nenotiktu kaut kas tāds, kas ceļojumā nav ierēķināts.

Gandrīz nebeidzamas auto rindas plūst laukā no Ņujorkas pilsētas, bet šinī rindā jāmēģina iespiest arī pašu braucamo rīku. Pēc dažu stundu brauciena rindas top retākas. Sākas pakalni un kalni.

Zaļie kalni (Green Mountains) Vermontā ir skaisti dabas veidojumi, kur kalniem cauri vijas gravas ar upēm. Kalnos aug kuplas egles, balti bērzi un citi lapu koki, kādā upītes līcī vesela ozolu birzs. Upes straujas, pilnas akmeņiem, pāri tiem veļas straujais kalnu ūdens. Kalni gandrīz visur apauguši kokiem, vietām retas pļavas. Skati acij patīkami, bet cilvēka roka maz izeidojusi saimnieciski izmantojamas bagātības. Maz iekārtots tūristu pievilkšanas vietu, kaut arī daba devusi brīnišķīgus veidojumus. Samērā daudz redzams vecu farmu, dažas ēkas sašķiebušās uz vienu sānu. Zemkopība te vairs neatmaksājas, kaut cik, laikam, vēl var nodarboties ar lopkopību, bet vecais farmeris negrib meklēt jaunu nodarbošanos. Bērni aizgājuši uz pilsētu, pats palicis uz laukiem.

Ceļš kā čūska uzvijas kalnā, lai ar tikpat lieliem līkumiem kalna otrā pusē nonāktu atkal ielejā. Pāri Konektikatas upei sākas Ņūhempšaira un Baltie kalni (White Mountains), kuŗu kalnu grēdas ir augstākas. Te ir dažādi tūristu pievilkšanas centri ar dažādām nodarbībām bērniem.

Dabiskajā stāvoklī atstātajā apgabalā (Natureland) redzami ap 75 dažādas sugas zvēri un putni, pa lielākai daļai viens vai divi no katras sugas. Par mērenu ieejas maksu pieaugušiem un lielākiem bērniem var apskatīt novietojumu un tur esošos zvērus. Bērniem visi braucieni par brīvu, kā tas ir arī citos šīs apkārtnes tūristu pievilkšanas centros.

Tālāk uz ziemeļiem pie Džefersonas pilsētas ir Ziemsvētku vecīša ciems, kur viņš novietojies ar rūķiem, briežiem, kamanām un visu nepieciešamo. Ciemā visu laiku skan Ziemsvētku dziesmas un izrāda svētku filmas. Ziemsvētku vecītis bērniem noprasa, ko viņi gribētu svētkos, bet kas tik ligi negrib gaidīt, mantas var iegādāties darbnīcā. Ir skola, kur pie ieejas izsniedz diplomus, ir baznīca, rāda gudro jāšanu uz Betlemi, ir skaisti greznota svētku egle, redz, kā rūķi gatavo svētku dāvanas, un, beidzot, speciālā pastā nodaļā var nosūtīt iegādātās dāvanas tā, ka tās saņem uz Ziemsvētkiem, vai arī skatu kartītes tūlītējai nosūtīšanai draugiem. Visus pirkumus, pakalpojumus un ēdienus pieraksta apmeklētāja kartē, un izdevumi jāsamaksā pie izejas.

Kam patīk kovboji, tas var apmeklēt tikai kādu jūdzi tālāk Sešu šauteņu pilsētu (Six Gun City). Te kolledžu studenti rāda savu māku jāšanā ar zirgu un pilsētu aizsargāšanā: „Tas tikai mērens amatieŗu uzvedums, kam skatītāji daudz vērības nepiešķiŗ. Te mūzejs ar daudziem veciem kovboju un pionieŗu ratiem, bet bērniem brīva jāšana ar ponijiem un brauciens ar pasta ratiem

Nedaudz tālāk ir pasaku zeme (Story Land), kur redz princesi pilī, vilku ar 7 kazlēniem, karalienes kronēšanas karieti un citus pasaku varoņus. Brauciens mazajā Fordā iepriecina kā lielus, tā mazus.

Augstākais punkts austrumu piekrastē ASV ir Vašingtona kalns, kur var uzbraukt katrs ar savu mašīnu vai arī lietot zobratu dzelzceļu. Abos gadījumos brauciens iznāk dārgs, bet arī piedzīvojumu bagāts. Nobrauciens pa grantēto autoceļu ir ar daudziem uztraukumiem un, automobilistu vārdiem runājot, „izdedzina bremzes".

Jāgaida stunda, pirms var dabūt vietu vilcienā, kaut arī brauciens katram maksā 5 dolari un apgrozās 5 vilcieni, bet braukt gribētāju ir daudz. Pasažieŗi sasēžas šķībi saslietos sēdekļos, kas piemēroti kalna slīpumam, un tikpat šķība lokomotīve uzsāk vagona bīdīšanu. Sākumā ir egļu un bērzu mežs, pēc tam koki kļūst arvien mazāki, līdz beidzot pavisam izzūd, un ir vairs tikai apsūnojuši akmeņi. Kalna galā pienam līdzīga migla, nevar saredzēt vairāk kā pāris soļus. Kalna galotnē restorāns, laika noteikšanas stacija un televīzijas pārraidāmā stacija. Temperātūra tikai nepilni 40 grādi, iepriekšējā dienā bijis pirmais šī rudens sniegs. Pat līdz paņemtie mēteļi nevar sasildīt, un ar nākamo vilcienu steigšus jābrauc lejā.

Kādā citā kalnā ir veidojums, kas atgādina cilvēka galvu ar bārdu. Šis kalns nosaukts par Vecā vīra seju un mazliet atgādina prezidenta Linkolna profilu.

vi

GLADIOLU AUDZĒŠANA

Gladiolas ir viena no vispopulārākām puķu šķirnēm Ziemeļamerikas kontinentā, un tās audzē gandrīz katra namamāte.

Latviešu namamāte, klājot viesu galdu, ierīkojot atpūtas stūrīšus, kā arī ģimenes un ārpusmājas sarīkojumos pamatā vienmēr ir likusi daiļumu. Šinī sakarā gladiola ir visai noderīga.

Gladiolas vairojas no sīpoliem, kas ir ļoti izturīgi un viegli vairojas. Pēc sīpolu iestādīšanas no to virsotnes attīstās jauni dzinumi, kuŗi vēlāk izveidojas jaunā sīpolā. Sīpols pavairošanai derīgs tikai vienu gadu. Blakus sīpolam attīstās sīki dzinumi un sīki sīpolveidīgi izaugumi, kuŗi visi derīgi pavairošanai. Rudenī, pirms sala iestāšanās, sīpolus savāc un noglabā pajumtē, lai pasargātu no sala. Sīpols pēc iestādīšanas veido zobenveidīgu stublāju, no kuŗa attīstās vairogveidīgs zieds. Izdzinumi veido nenoteiktu vairogu vai nenoteiktu vainadziņu. Jo vairāk sīpolu grib iegūt, jo ātrāk ziedi jānogriež.

Saulaina, labi drenēta vieta ir ieteicama gladiolu stādīšanai. Ēna nav ieteicama, jo gladiolas nevar sacensties ar citiem augiem un cieš augu barības vielu un mitruma ziņā.

Labākā augsna ir smilšains māls, bet, lietojot dārzkopībā modernos paņēmienus, katrā augsnā var dēstīt gladiolas. Ja augsna ir pārāk viegla, tā jāpastiprina ar mālu vai trūdu. Smagas augsnas jāpadara vieglākas ar kūdru. Audzēšanas vieta katru gadu jāmaina. Pēc trim gadiem gladiolas var stādīt atkal tanī pašā vietā.

Stāda tūlīt pēc augsnas atkušanas. Aukstās augsnās, kur dēstīšana iespējama pēc pirmā jūnija, sīpoli jāieaudzē kastēs un pēc tam jāpārstāda. Pirms dēstīšanas sīpolus mērcē 3 stundas lizola šķīdumā, ņemot vienu ēdamkaroti lizola uz vienu galonu ūdens. Lizols iznīcina kāpuru oliņas un slimības, kas vēlāk ietekmē stublāju un ziedus.

Ja rudenī sīpoli ir apmigloti ar DDT, tad lizols nav vajadzīgs, bet ņem CAPTAN šķīdumu, 5 ēdamkarotes uz 1 galonu ūdens un sīpolus mērcē pus stundu. Sīpoli jādēsta 5—6 collas viens no otra; kur zemes platība ir ierobežota, var iztikt ar vienas collas atstarpi un pat mazāk.

Jāierīko atbalsta punkti, lai stublājus varētu atsiet, un tie neciestu no vēja.

Kopšana

Mitruma trūkums ir vislielākais ienaidnieks gladiolu ziediem, to attīstībai, sīpolu daudzumam un lielumam. Visvairāk mitruma vajadzīgs dīgšanas un ziedu attīstības laikā.

Pirms sīpolu ievākšanas stublājs rudenī jānogriež līdz ar zemi. Sīpoli izņemami no zemes saulainā laikā. Atstāj saulē dažas stundas un pēc tam tur istabas temperātūrā 2 — 3 nedēļas. Tad sīpolus mazgā. Mazgājamam ūdenim ieteicams piemaisīt uz galona 2 ēdamkarotes cepamās sodas. Pēc tam tur istabas temperātūrā vienu mēnesi, lai sīpoli varētu ienākties. Tad jaunos sīpolus atbrīvo no vecajiem un atsevišķi liek jaunos izdzinumus. Uzglabā telpā pie 38—40 gr. F. Vislabāk sīpolus uzglabāt papīra tūtiņās, pa 3—4 rindām sīpolu katrā. Katrā maisā jāiesmidzina 5 proc. DDT pulvera. Pāris reižu ziemas periodā jāapskata un bojātie sīpoli jāizlasa. V. Z.

Detroitā jau demonstrē 1965. g. modeļus. Dadža zīm. LA

ATMINOTIES DAUGAVU . . .

O. Krolls: „Daugava latvju dainās". Izdevniecības „Draugs" izdevums

Tas ir autora darba fotokopēts Rīgas izdevniecības „Draugs" izdevuma atkārtojums trimdā. Katram, kas vēl nav aizmirsis mūsu lielo latvju liktena upi un dažreiz pie tās kavējās savos atmiņu brīžos, būs patīkami pārlasīt šo veco, bet tagad par jaunu negrozītā veidā pārspiesto autora darbu. Tas var aizkustināt katra latvieša, it īpaši vecākās paaudzes latvieša sirdi.

AKL

ŅUJORKA

Mūsu Ņujorkas redakcijas vadītāja red. V. Irbes jaunā adrese ir: 4035 Rombouts Ave., BRONX, N. Y. 10466. Tālrunis 994-7917.

TORONTO DV — ŅUJORKAS DV SPĒLĒ NEIZŠĶIRTI 0:0

Sestdien, 22. augustā Toronto DV futbolisti sacentās ar Ņujorkas DV vienību.

Ziemeļamerikas meistarības izcīņa futbolā notika Ņujorkas draudzes īpašumā.

Spēles sākumā labi mērķēts Arnolda Grīnberga sitiens nedeva rezultātu. Tāpat labas izdevības neizmantoja Ēriks Bušs un vēl citi Toronto uzbrucēji. Vairākus labi ievadītus ņujorkiešu uzbrukumus sekmīgi atvairīja Toronto DV vienības aizsargi Alberts Sudmalis, Artūrs Alksnis un vārtsargs Jānis Galiņš.

Pirmais puslaiks beidzās bez vārtu guvuma. Otrā puslaikā abas vienības centās iegūt vārtus, bet panākumi izpalika. Apbrīnojama bija abu vienību spēlētāju pašaizliedzība un centība.

Toronto DV vienībā izjūtams dažu pamatsastāva spēlētāju un rezervju iztrūkums.

Arī otrs puslaiks beidzās bez vārtu guvuma. Tāpat 2. spēles pagarinājumā neviena vienība vārtus neguva un spēle beidzās neizšķirti.

Labāko spēlētāju balvas saņēma Jānis Vilmanis (Toronto) un Jānis Dāle (Ņujorka).

Toronto DV vienībā spēlēja: Jānis Galiņš, Alberts Sudmalis, Artūrs Alksnis, Andrejs Richters, Jānis Vilmanis, Andrejs Namgauds, Arnolds Grīnbergs (57 g. vecs), Aleksandrs Kudrašovs, Egils Petmanis, Kārlis Gulbis un Ēriks Bušs.

Skatītāji apraigajai sacensībai sekoja ar lielu atsaucību. Meistarības izcīņā vēl sastapsies Čikagas un Ņujorkas futbolisti.

R. K.

GRAND RAPIDI (MICH.)

◎ Apvienības Daugavas vanadžu kopa š. g. 30. augustā, plkst. 5 p.p. dzejnieka Viļa Plūdoņa atceres vakaru. Par dzejnieka dzīvi un darbiem referēs skolot. Z. Lapsiņa, dziedās tenors P. Lielzuika, deklamācijas un mūzikas priekšnesumi.

◎ Š. g. 16. augustā uz 75 mūža gadiem atskatījās Aleksandrs Jaungailis. Viņš dzimis Suntažos 1889. g. 16. augustā, kur tēvs bijis melderis. Apmeklējis skolas Suntažos, Madalienā un skolu Siguldā. Izmācījies par aldari un strādājis Ķimeļa alus darītavā Rīgā, bet lielāko mūža daļu bijis lauksaimnieks savā dzimtajā pusē. Jubilejas gadījumā gaviļnieku sveica draudzes māc. Kr. Hermanis, draudzes pārstāvji un draugi.

◎ Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. - lut. draudzes kapu svētki notika 16. augustā Vudlavna kapsētā, jauniepirktajā draudzes kapu nodalījumā. Dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs Kr. Hermanis un sprediķoja viesis māc. A. Piebalgs no Kalamazū. Iesvētīja kapa piemiņas plāksnes A. Roziņam, E. Jurševskim, M Ozolai, J. Veinbergam, J. Traucinam un M. Vītolam.

◎ Māc. Kr. Hermanis salaulājis Arturu Kalniņu ar Laimu Tifenbergu no Ņujorkas.

◎ Grand Rapidu latviešu biedrības dāmu komiteja š. g. 29. augustā plkst. 8 v. latviešu biedrības telpās rīko vasaras atvadu sarīkojumu. Programmā baleta priekšnesumi, klavieŗu solo, solo dziesmas un deklamācijas.

V. Z.

Apgabala ceļojošo balvu savā īpašumā iegūst detroitieši

Grand Rapidi (Mich.) V. Z. — Š. g. 16. augustā agr. V. Pogas saimniecībā notika šaušanas sacensības starp Detroitas, Kalamazū un Grand Rapidu DV apvienības komandām. Sacensības bija izkārtojusi vietējā DV apvienība, tās vadīja J. Skrīveris no Detroitas un viņam palīgos bija M. Jansons, A. Balodis, J. Kalniņš un K. Spolītis.

Ceļojošo balvu jau trešo gadu pēc kārtas izcīnīja Detroitas DV apvienība ar 584 punktiem un ieguva to savā īpašumā.

Uzvarētāju komandas sastāvs: Ed. Abermanis — 121 p., G. Ejups — 110 p., J. Kovalenko — 117 p., J. Lenšs — 108 p. un V. Lenšs — 128 p. 2. vietā ierindojās Kalamazū DV apvienības komanda ar 575 p. un 3. vietā Grand Rapidu DV apvienības kom. — 407 p. Individuālā sacensībā 1. vietā L. Skrupšķelis (Kalamazū) — 131 p., 2. v. V. Lenšs (Detroita) — 128 p, 3. v. A. Kālmanis (Kalamazū) — 123 p.

Jauniešu klasē no iespējamiem 100 p. ar 82 p. uzvarētājs bija J. Kovaļenko no Detroitas, bet pārsteiguma balvu ieguva agr. V. Poga ar 23 p. Sacensības atklāja un balvas izdalīja Grand Rapidas DV apvienības priekšnieks A. Barkāns, bet pagājušā gada globālās sacensībās iegūto 3. v. balvu detroitietim V. Lenšam nodeva J. Skrīveris.

V. Z.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

30. augustā plkst. 9,00 Bronksas Sv. Toma baznīcā māc. R. Zariņš; plkst. 11,30 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš; plkst. 9,15 draudzes nometnē roveŗiem un lielgaidām māc. A. Ozols.

ČIKAGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St

30. augustā, plkst. 10 dievkalpojums ar dievgaldu, mācītājs A. Rautenšilds.

AURORA

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Ķiršons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Līventāls.

6. septembrī dievkalpojums.

Draudzes mācītājs noturēs augusta mēnesī dievkalpojumu arī St. Peter's (German and Saxon) ev. lūterāņu draudzē, 12203 Glenfield, 30. augustā pl. 11,00 vācu valodā.

OAKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Sestdien, 12. septembrī, plkst. 7 vak. Labā Gana baznīcā dievkalpojums Burlingēmas kopā.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā 45 un H ielā

Santa - Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 738.

KLĪVLENDĀ

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

Tautieši!

Ja jums kaut kas jāiegādājas vai arī vajadzīgs lietpratēju darbs, tad lasiet sludinājumus mūsu laikrakstā. Jūs noteikti atradīsit latviešu veikalu vai amatnieku, kas varēs jums pakalpot.

Pirms divdesmit gadiem

II

Kuldīgā vispārējs sajukums un uztraukums. Cilvēki nezina ko darīt. Pasta operācijas ar Rīgu pārtrauktas. Kuldīgas raidstacija sabojāta. Tukumu ieņēmuši boļševiki. Kurzemes iedzīvotājus pārņēmis satraukums.

Kuldīgā satieku vairākus savas rotas vīrus un instruktorus, kuŗi dabūjuši pirmās uguņskristības pie Šauļiem. Vairāki krituši.

Vīri stāsta: — Jelgavas brigādei sarkanarmijas trieciens bijis pilnīgi negaidīts. No Vircavas rota nosūtīta uz Šauļiem ar nepietiekamu municiju. Daži lādiņi uz katra lielgabala. Vācu tanka neviena. Dažas tanku dūres, bet vācu brigādes vadītājs viegli automašīnā kaut kur aizmugurē. Vairākas rotas ar varu iedzītas sarkano tanku uguņis. Daudz kritušo un ievainoto.

No Kuldīgas uzsākam ceļu kājām uz Stendi ar tālāku ceļa mērķi — Talsiem, jo ceļš uz Rīgu slēgts. Ceļā mūs panāk kāda mašīna. Pēc Īsas iepazīšanās viņi mūs uzņem pie sevis. Visi dodamies uz Stendi.

Tad turpinām ceļu uz Talsiem. Mašīna pārslīd kalnam, un braucējs strauji nobremzē. Pāršalc klusi aizturēts sauciens: „Krievu tanks!"

Viens moments, un mašīnā nav neviena. Gulam tuvējā grāvī, un visu acis raugās uz priekšu, kur nepilnus 200 metrus tālāk ir ceļa krustojums, un tur grozīdamies lēnām kustas tanks. Viņa tumšī zaļi noraibinātais lielais ķermenis sagriežas frontāli pret mūsu mašīnu. Garais tanka stobrs viegli šūpojas un sāk strauji slīdēt uz leju, tad apstājas un kā negribēdams vēl nošūpojas uz vienu, tad otru pusi. Stobrs tieši vērsts pret pakalnu, pret mums un mašīnu.

Visus vajā tikai viena doma: Un, ja tas ir tiešām krievu tanks, tad . . . tad . . . ?

Paiet daži mirkļi, nekas nenotiek. Vīri, kuŗi savās kaŗa gaitās pieredzējuši velnu, droši, bet aizsegā slēpdamies, tuvojas pelēkajam tankam, kuŗa sānos nav nekādas pazīšanās zīmes.

Pēc Īsas vārdu pārmaiņas vīri nāk atpakaļ, un pasleptuvēm ceļas cits pēc cita un dodas uz mašīnu. Vācu dežūrējošais tanks rāpjas pret pakalnu, un klusa, dziļa nopietnība atvieglo saspringinātu briesmu sajūtu.

Vīri sakāpj mašīnā, kuŗa strauji ierūcas un aizslīd gaŗām tankam, ābeļu un ķiršu dārzu iežogotām mājām. Esam dārzu un ezeru pilsētā Talsos.

Te saplūduši bēgļi no Rīgas, piejūras, Tukuma un tuvējās apkārtnes. Visi ceļi ap Talsiem slēgti un apsargāti. Iedzīvotāju satiksme turpināma ar speciālām atļaujām.

Katru dienu nāk klāt arvien jauni bēgļi un noklīdušī kaŗavīri. Biedrības nams pārvērsts par Tautas Palīdzības namu un apgādes punktu. Visu dienu nepārtraukti tur nāk un iet cilvēki.

Visur dzirdamas rūpes par nākotni. Ir cilvēki, kas stāsta par pārdzīvoto ar skumjām un ar niknumu nolād tos, kuŗi izraisījuši kaŗu.

Apjukuma, satraukuma, nezinas pilnajās dienās vairākas tanku vienības no Ventspils un Kuldīgas ierodas Talsos. Pēc īsas atpūtas tanki dodas Tukuma un Dobeles virzienā.

Nomierinās cilvēku satraukti prāti un pilsētā iestājas piefrontes dzīve. Bet katrs kaŗavīrs un bēglis apzinās īstenību, ka Latvija deg kaŗa uguņis. Sviedriem slacītā zeme tiek slacīta asinīm. Deg mājas, grimst pilsētas un rauc zeme, — Latvijas zeme.

Viens sarkans vilnis veļas no austrumiem pāri Latgalei un Vidzemei, un otrs pāri Zemgales auglīgajiem laukiem. Kurzemes ceļi pilni bēgļiem, kuŗi pametuši mājas un visu savu īpašumu.

Kurzemes ceļi pilni kaŗa mašīnām.

15. augustā mani nosūta uz Paplaku. Tur dūc kā bišu strops. Tūkstošiem kaŗavīru. Stāvoklis nopietns. Visu sejās atspoguļojas viens jautājums: Kas būs, kas notiks? Vai tiešām sarkanais vilnis ir neapturams? Vai tiešām neviens mums nepalīdzēs? Klīst baumas par zviedru kuģiem Baltijas jūrā . . . Patiesība? Baumas? Kas to lai zina?

25. augustā. Šajā laikā saņemam rīkojumu, ka visiem Kurzemē esošiem kaŗavīriem jārēģistrējas.

Dienu un nakti bombardē Liepāju. No Grobiņas un Liepājas daudzi izvēlējušies ceļu uz Vāciju. Vairākās lauku mājās sastopami tikai vecāki cilvēki, kuŗi saauguši ar savu sētu, zemi un vēlas palikt un nomirt tur, kur viņu mīļā sēta; Tie paļaujas uz Dievu, liktena lēmēju. Kā Dievs būs lēmis, tā arī būs.

8. oktobrī Paplakā atradās ap 2000 latviešu kaŗavīru. Saņemam rīkojumu, ka jānodod ieroči, un var braukt uz Vāciju.

Valdīja dalītas domas. Braukšanas jautājums tika izšķirts un atstāts katra individuālai izšķiršanai par braukšanu vai palikšanu Kurzemē.

Atmiņā iespiedušies mūsu rotas komandiera vārdi: — Negribu nevienu pierunāt braukt vai nebraukt, bet mana pārliecība man saka, ka Latvijas atbrīvošana tagad nesāksies ne pie Ventas, Daugavas, Gaujas vai Baltijas jūras krastiem; un baumas par zviedru un angļu kuģu ienākšanu Baltijas jūrā ir pārāk muļķīgas un nereālas, lai ticamību vai neticamību atsakos diskutēt . . ."

9. un 10. oktobrī Liepāja tika atkal smagi bombardēta. Krievu uzlidojumi naktīs. Gaiss vārās nomesto bumbu detonācijās. Pretaviācijas ieroči rej kā traki suņi.

11. oktobrī kādās lauku mājās, 12 km no Liepājas un 4 km no Grobiņas, saņemam pēdējo un galīgo pavēli atiet uz Liepāju un izbraukt uz Vāciju.

Bieza migla klāj jūras apvārsni. Trauksme. Visiem jāuzliek glābšanas josta. Tuvumā grimst vairāki kuģi, torpēdu ķerti. Migla lēnām ietin mūsu kuģi. Migla kā neaicināts viesis glaužas pie mums. Sāpju pārņemta sirds.

No šī sāpju pilnā brīža ir aizgājuši divdesmit gadu, kad atstājām savu sētu, piederīgos un uguņis degošo dzimtenes krastu. Tiesa, gadi ir aizgājuši, bet nekas nespēj mums apturēt, lai neatsauktu šo laiku.

Gadi iet, bet tā diena nāks, ja tikai Dievs mums palīdzēs!

S. V.

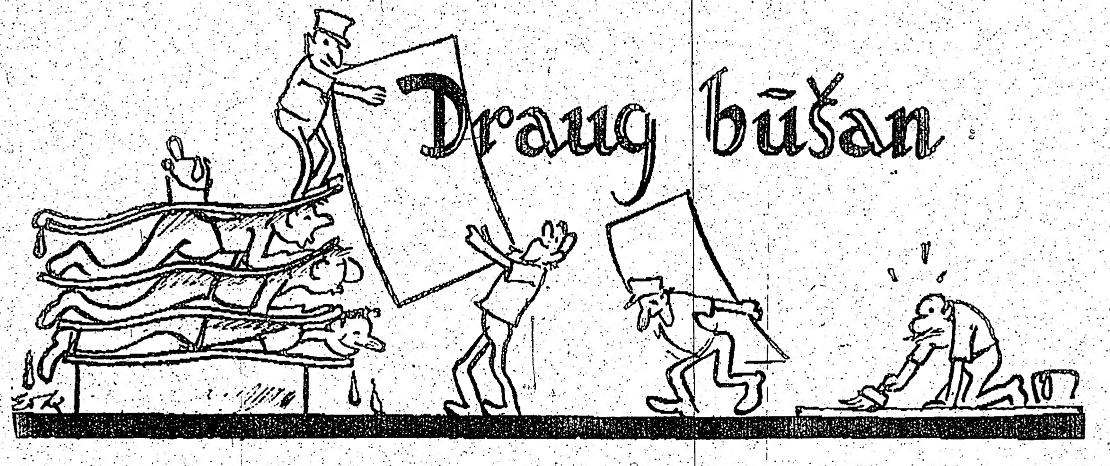

Draudzīg uzrakstejs Krišs Ķepal un bilds pa draugam piezīmējs Ed. Keišs.

Draudzīb tāpat kā mīlestīb nevar pa naud nopirkt Lablav bodē, jo tā nav ne cāļ gāļ, un nekād bundžiņ zup. Draudzībei i liels spēks, kas satur cilvēks kopē, tāpat kā līm a ko līmē finier. Ja tad spēk līm i iesmērēt starp diviem vīriem, tad tā i draudzīb, bet ja vienē pusē ir vīrišķs un otrē kāds sievišķs, tad tā jau i mīlstīb. Bet tā i vien trak liet un tālab es pa to šoreiz negrib runt, varbūt kād cit reiz. Pa draudzīb es var runt a viegl prāt, jo man pašem a vajg draugs. Kas zin, kādreiz var pietrūkt naud priekš morgidž, jeb jākrāsē kotidž. Drīz man būs sešdesmit trīs gad dzimšans dien un kas ta palīdzs man viss to al izdzērt?

Tādē draudzīgē jušanē es a mīļ prāt gāj draugem līdz uz kotidž skatītēs, ka iesvēt jaunē tilt. To bij a vaig sviedrem uzceluš div liel draug tik tālab vien, ka viens dzīvē vienpus up, bet otrs otrē pusē. Kas tā pa draudzīb, ja up a slap ūden pa vid. Tālab šie nosprieduš celt to tilt, la var viens pie otr aiziet sausem kājem. Kādrēz var a piekerties pie tiltmargēm un paskaties va i pilns jeb tukš mēness. Bet pa to laik, kamēr ab draug ceļ tilt, trešeis draugs sadomējs pirkt jaun autiņ un ta sagadjies, ka visiem iesvētīšen sakrīt vienē dienē. Ab tilt būvmeister staigē apkārt a šampanieš pudlēm rokēs un skatēs pa kur stab sist iesvētīšan, bet trešeis pa to laik a sav jaunē autiņ cor visēm kokem un krūmem jau piebraucs tiltgalē. Viens vēl paspējs ieblotes: „Ē, trakeis, ko tu dar. Nebroc a to kast uz mūs tilt, kas nav domēts priekš tādem ratem, bet priekš cilvēkiem, kas iet a savem kājem." Bet bījs jau pa vēl. Šis a jaunē autiņ tik piedod gāz un uz tilt virsē gan. Un ko tu domē, kas notik? Uz rēz tāds blīkšķs, ka likēs nupat pasols gals klāt un jauneis autiš a vis tilt duben upē iekšē gan. Lab, ka viņ vis bij liel draug un up nebij tik dziļ, tā kā pat bikšdubens nepalik slapš. Bet tilt viņ svētīs akal pa jaun līdz ko būs viss stuts salikts vietē.

Tāds kumediņš es bij rēdzējs jau agrāk. Vienrēz mēs trīs draug aizbroc uz Dundags park zaļumballē. Dundžiņiem i trak smuks meits un mēs sarunēj bišķ paamziertes vēl pēc lielē ball. Tā mēs vis gāj uz māj gāls izcēluš un skatjes mēnsī. Bet kā mēs pie māj, tā meits uz rēz grib iet gūlt. Viņem no rīts agr jāceļes, jāiet govs slaukt, sien grābt un sazin ko vel cit dārt. Tād sievieš cilēk nesaprot, ka mēs izdevuš liel naud pa mazbāniņ biļet un ballē pierkuš zelcer, lai nu mums tād gūlšen bijs nebījs. Bišķ pasēdēt, parūnt un paskatēs kā saul lēc, tā pavisem cit liet un tad a rīt bānīt apakaļ uz Ventspil. Un kamēr mēs tā punktierē, tikmēr meits ap stūr un projem gan. Lab, ka tanī brīdē iznāc ārē gan puišels un a to mēs ātr tik pa draugem. Viš bij gudrs puik un uzrēz zinej, ko dārt. La mēs tik bišķin pagaid, viš ies attaist dors un pieliks treps uz staļogš. Ta mēs vārs kāpt ogše un meits sarāt pa tad slikt uzvešnēs.

Pa to laik mēs velk lozs, kuram jākāp pa priekš. Iznāc, ka Miķelam jākāp piermem, tad Andžam un man pašes beigēs. Miķels norāv tupels un sabāž bikš kābtēs la necikst un kā runcs uz pelēm sāk kāpt pa trep uz ogš. Andžs darej uz mat tāpat un es apakšē gaidij, ka būs man kārt. Te uzrēz turpat blaks aiz sien cūks sāk kviegt, vists kladzinēt, govs, zierg un sazin kād vel cit lop. Taisn kā iekš zoloģiskē dārz, ka kād lauv pasprucs vaļē. Es pafiksem atrāv vaļē dors un ko es ierog. Mans labeis draugs Miķels sēž vienei lielei cūkei mugrē tā kā kavalerij pulk zaldāts uz zierg, bet Andžs četrāps veles arā ne vien gan apakš. Sasodīt būšen, kas to varēj zint, ka gride pār lielās corums pa kur met sien lejē un taisn tatā vietā ir tas treps gadjēs. Lab, ka mēness pa to laik bij aizlīds mezē un viņs mēs vēl pa tums varej tikt līdz stacij. Sākumē Miķels un Andžs gāj pa priekš, bet es to nevarēj ciest, jo man tāds jūtigs piedzīvojegens un vējš pūt no tu pus. Krišs Ķepal.

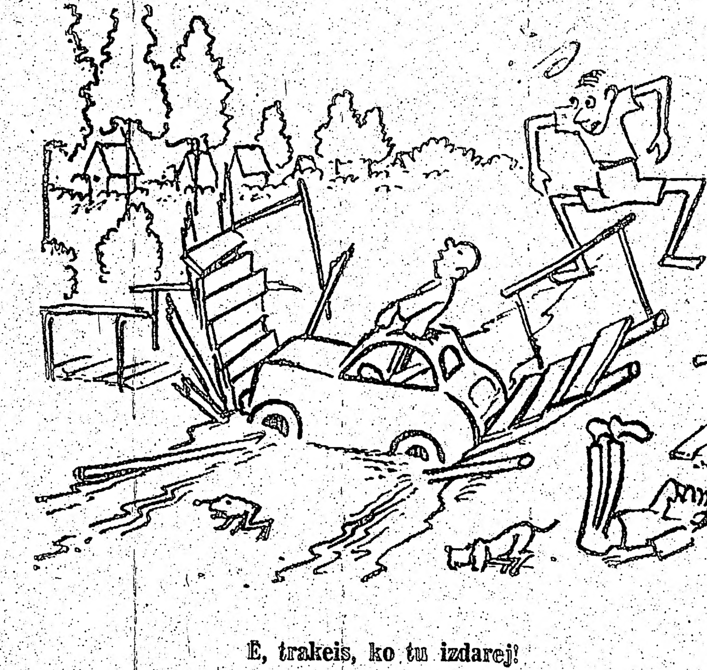

Ē, trakeis, ko tu izdarej!

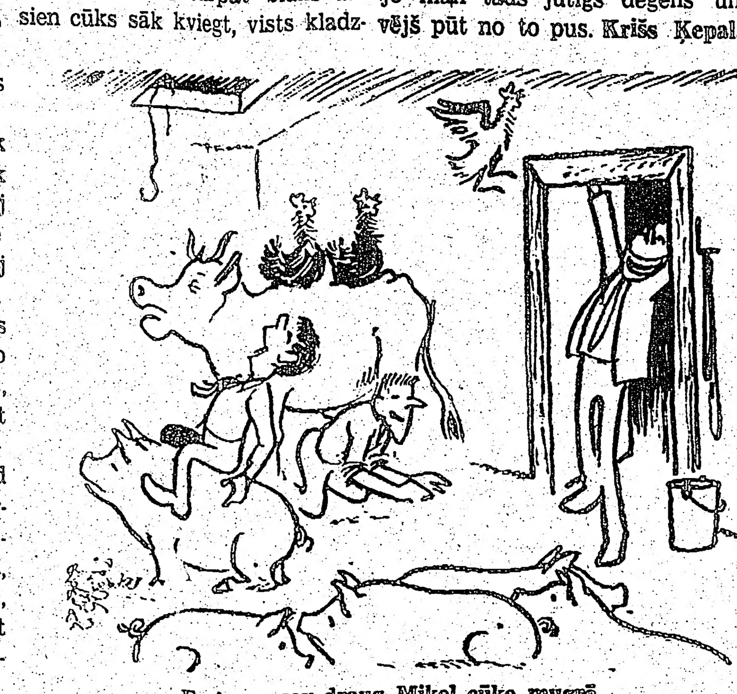

Es ierog sav draug Miķel cūke mugrē.

Visvaldis Klīve, Ph. D.

SVARĪGA IZŠĶIRŠANĀS

LATVIEŠU SKOLA UN AMERIKĀŅU SABIEDRĪBA

II

Ieceļojot Amerikā, pirmajos gados bieži atskanēja balsis, ka latviešiem pēc iespējas ātri jāiekļaujas amerikāņu sabiedrībā. Tas nozīmējot aizmirst visu latvisko, sarunāties savā starpā angliski, piederēt tikai amerikāņu organizācijām un draudzēm, sūtīt savus bērnus amerikāņu svētdienas skolās u. t. t. Latviskās dzīves kopšana esot skatīšanās atpakaļ un nedomāšana par nākotnes izdevībām. Latvisko tradīciju paturēšana radīšot mūsu bērnos tikai nepatīkamus psiholoģiskus konfliktus.

Šis ieskats ir pārdzīvots. Tas arī nebija pareizs savā būtībā. Tīri dabiski, mēs esam lielā mērā iekļāvušies amerikāņu sabiedrībā — mēs dzīvojam starp amerikāņiem, mēs patērējam tās pašas preces, mēs strādājam amerikāņu uzņēmumos, mēs esam dalībnieki viņu organizācijās; Bet tas nenozīmē, ka mēs nevarētu būt tajā pašā laikā labi latviešu sabiedrības locekļi.

Taisni otrādi, mēs varam būt labi amerikāņu sabiedrības locekļi tādēļ, ka mēs esam labi latviešu sabiedrības locekļi.

Amerikas sociālajā attīstībā ir bijuši divi dažādi laikmeti. Pirmais no šiem laikmetiem ir bijis veltīts amerikāņu nācijas sakausēšanai un veidošanai. Otrs laikmets ir veltīts savas izcelsmes apzināšanai un savu etnisko vērtību izkopšanai. Mēs pašreiz dzīvojam šajā otrajā laikmetā. Simtiem amerikāņu pētī savas ciltsgrāmatas un meklē savus attālos radiniekus Eiropā. Amerikāņu tūristi apmeklē tās vietas, no kurienes nākuši viņu senči. Sv. Patrika dienas, grieķu parādes, ķīniešu Jaungada svinības u. t. t. kļūst ar katru gadu iespaidīgākas. Kādēļ? Savas etniskās izcelsmes apzināšanās un aktīva izkopšana padara bagātāku šīs lielās zemes kultūru, paveŗ plašāku skatu pasaulē un padara interesantāku un saistošāku tiešo sabiedrisko dzīvi.

Ir vēl citi apstākļi, kādēļ Sav. Valstis un valdība ir īpaši ieinteresēta savu pilsoņu *etnisko* vērtību saglabāšanā. ASV ir kļuvušas par pasaules vadošo lielvalsti, kuŗas politiskās intereses sniedzas visā pasaulē. Šādos apstākļos ir nepieciešams 1) internacionāls skats pasaules notikumos un 2) personas, kuŗas ir sagatavotas darboties jaunajos starptautiskajos apstākļos. Savu etnisko vērtību kopšana un veidošana ir daļējā atbilde šīm nepieciešamībām. Tā paveŗ plašāku skatu pasaulē un tā sagatavo cilvēkus, kuŗi zina valodas un apstākļus dažādās pasaules zemēs.

Tālāk Sav. Valstis, tāpat kā citas brīvās pasaules zemes, atrodas cīņā ar komūnismu. Tas nozīmē, ka pretkomūnistiskā audzināšana un cīņa ir īpaši svarīga.

Šeit ir vajadzīga noteikta pilsoņu audzināšana un sagatavošana. Daudzos gadījumos tā ir latviešu skola, kur mūsu bērni un jaunieši saņem šādu pretkomūnistisku audzināšanu kopā ar savu etnisko vērtību apzināšanu.

Ko viss tas nozīmē? Mūsu skolu darbs nav pret amerikāņu sabiedrības interesēm. Taisni otrādi, tas ir šīs sabiedrības interesēs, un tikai personas, kuŗas vēl nav izpratušas jauno ASV stāju pasaulē, var noliegt etnisko skolu darba vērtību.

Bet vai mūsu bērnu sūtīšana latviešu skolās neierobežo to izredzes amerikāņu sabiedrībā? Nē! Mūsu jaunākās paaudzes panākumi liecina taisni pretējo. Mēs varam būt labi latviešu sabiedrības un labi amerikāņu sabiedrības locekļi.

LATVIEŠU SABIEDRĪBA UN LATVIEŠU SKOLA

Mūsu tauta piedzīvo dziļu krīzi. Šīs krīzes dziļumi atklājas gan šeit izkaisījumā brīvajā pasaulē, gan īpaši Latvijā. Mūsu zemes okupanti ir nepārtraukti piekopuši un joprojām aktīvi piekopj atklātu pārtautošanas politiku. Tas, ka apstākļi kopš Staļina laika ir varbūt mazliet uzlabojušies, nenozīmē, ka šī pārkrievošanas politika būtu beigusies. Taisni otrādi, tā ir ar katru gadu kļuvusi stingrāka. Pat nacionālkomūnisms ir ticis apspiests un nepārtraukti iznīdēts.

Šādos apstākļos mūsu iespējas saglabāt latviešu kultūru un to brīvi veidot ir daudzējādā ziņā pārākas nekā tai latviešu tautas daļai, kuŗa atrodas dzimtenē. Mēs varam būt pārliecināti, ka latviešu tauta dzimtenē sagaida, lai mēs darītu visu iespējamo mūsu tautas atbrīvošanā un mūsu kultūras saglabāšanā. Abas šīs lietas ir cieši saistītas, jo tad, kad brīvajā pasaulē nebūs latviešu sabiedrības, kuŗa nepārtraukti norāda uz nodarītām pārestībām, atbrīvošanas iespējas noteikti samazināsies. Mēs esam viņu cerība.

Pirmais solis šajā kultūras saglabāšanas darbā ir sūtīt mūsu bērnus latviešu skolās. Otrs solis atbalstīt visu mūsu skolas darbu, jo, ja nebūs latviešu skolas, nebūs arī mūsu kultūras un sabiedrības, un līdz ar to apklusīs latviešu brīvības cīnītāju balsis.

Mēs, piemēram, atbalstām mūsu tautiešus dzimtenē materiāli. Simtiem un tūkstošiem paciņu aiziet mūsu radu un draugu materiālajam atbalstam. Simtiem vēstuļu aiziet, kuŗas dod tiem morālu izjūtu, ka mēs esam vismaz savās domās cieši saistīti ar viņiem. Vēl lielāku morālu atbalstu tiem dos atziņa, ka aug jauna, latviska paaudze, kuŗa tāpat domās par viņiem un cīnīsies par viņu atbrīvošanu. Un otrādi, vai tas nebūs liels morālisks sitiens, ja mūsu draugi un radinieki vairs nespēs sarakstīties un sarunāties ar mūsu jauno paaudzi, tamdēļ ka pēdējā nebūs gājusi latviešu skolās un nemācēs latviešu valodu? Vai tad nebūs taisnība tiem komūnistu aģitātoriem, kuŗi nepārtraukti norāda, ka trimdinieki ir tikai sava paša labuma meklētāji, kuŗiem mūsu tauta Latvijā jau nopietni nerūp?

Vēl vairāk skolu darbā ir ieinteresēta tā latviešu sabiedrības daļa, kuŗa atrodas dažādās pasaules zemēs. Ir nenoliedzami, ka šī sabiedrība dzīvo kultūrāli ļoti apdraudētu dzīvi. Tas nenozīmē, ka šai sabiedrībai būtu nolemta jau automatiska iziršana. Vēsture rāda, ka šādas sabiedrības ir pārdzīvojušas gadu simteņus. Bet, lai tas notiktu mums pašiem, ir jādara viss šīs sabiedrības stiprināšanai un tās kultūras dzīves turpināšanai. Neviens cits to nedarīs mūsu vietā.

Mūsu bērni no savas latviskās izcelsmes nekad vaļā netiks. Pat arī tad, ja viņi nerunātu nevienu vārdu latviski, pat arī tad, ja viņi nebūs gājuši skolā nevienu dienu, tos citi drīz vien identificēs par latviešiem. Un vai tad nebūs savādi, ja īrs varēs norādīt, ka viņa senči ir nākuši no tādas un tādas vietas Īrijā, skots no Skotijas, itālis no Itālijas, bet mūsu bērni nevarēs nekā daudz pateikt par to zemi un tās valodu, no kurienes ir nākuši viņu vecāki? Šādas zināšanas kopā ar ģimeni dod latviešu skola.

Savos grūtos brīžos mēs griežamies pie mūsu sabiedrības un tās organizācijām. Daudziem no mums mūsu draudzes un biedrības ir palīdzējušas iekārtoties šajā zemē. Tās ir devušas garīgo pajumti. Tās ir sagādājušas satikšanās vietas, kur mēs jūtamies kā mājās. Vai šajā ziņā mēs nejūtam zināmu atbildību piedalīties šīs sabiedrības turpināšanā un kultūras attīstībā? Ja mēs nesūtām savus bērnus latviešu skolās un tos nemācām par labiem šīs sabiedrības locekļiem, mēs atsakāmies no šīs atbildības. Vai mēs to gribam darīt?

MŪSU NOSTĀJA

Pēdējais faktors, kas jāņem vērā, izšķiroties par latviešu skolām, esam mēs paši. Mūsu bērni ir mūsu dzīves turpinājums. Mēs ar prieku raugāmies viņu sasniegumos, priecājamies un bēdājamies līdz ar viņiem. Bet ja tā, vai mēs nevēlamies, lai tās latviskās vērtības, kuŗas esam saņēmuši, turpinātos arī mūsu bērnu dzīvē? Vai tas nebūtu savādi, ja mēs nenovēlētu mūsu bērniem to bagāto latvisko mantojumu, kuŗu mēs paši esam saņēmuši? Un šajā ziņā skola mums palīdz. Tā grib darīt taisni to, ko mēs paši gribam darīt — padarīt mūsu bērnu dzīvi gaišāku un bagātāku. Nestāsimies tam ceļā!

Ir taisnība, ka mēs esam aizņemti, pārslogoti, ka ikdienas rūpes prasa savu. Bet vai mēs esam tik aizņemti? Mums bieži vien pietiek laika izklaidēties, piederēt dažādām organizācijām, apciemot draugus un paziņas. Tas, bez šaubām, viss ir labi, bet ja labi grib, droši vien, atradīsies laiks latviešu skolai. Latviešu skola neprasa lielu skolas naudu. Tā bieži neprasa daudz laika. Daudzi mūsu skolotāji strādā pilnīgi par brīvu, ziedojot savu laiku un talantus. Vai arī mums neatradīsies laiks aizvest un atvest bērnus no skolas? Bet lielākā daļa no mūsu bērniem ir jau pietiekami lieli, lai aizietu *un atnāktu no skolas. Mums viņi* tikai jāiedrošina.

Ir taisnība, ka mums vajadzīga atpūta. Bet, vai atpūsties nav tikpat viegli, kopā palasot ar bērniem kādu interesantu latviešu grāmatu, kā skatoties televīzijas programmu, kuŗa arī ir bieži veltīta amerikāņu tautas pagātnei un tās varoņiem (kaut vai piemēram, mītiskajiem kovbojiem). Ja amerikāņu tautas pagātne ir tik izklaidējoša un iepriecinoša, kādēļ gan ne latviešu?

Ar bērnu sūtīšanu latviešu skolā ir tāpat, kā ar daudzām citām svarīgām lietām mūsu dzīvē. Pirmais solis izliekas grūts un prasa zināmu piespiešanos. Bet līdz ko tas ir sperts, mūsu skolas sagādā prieku gan mūsu bērniem, gan mums pašiem.

KĀ AR SIMTS CITIEM IEMESLIEM?

Ja mēs esam reiz izšķīrušies sūtīt savus bērnus latviešu skolās, mēs atklāsim, ka citi iemesli nav tik nepārvarami, kā bieži izliekas. Daudzas problēmas mēs varam atrisināt kopā ar skolu vadītājiem un skolotājiem. Piemēram, ja mūsu bērni nav gājuši kādu laiku skolās, varbūt ir iespējams izveidot atsevišķas klases, kuŗās atgūt nokavēto. Visas mūsu skolas uztur ciešus sakarus ar bērnu vecākiem, kur kopīgās pārrunās ir iespējams atrisināt daudzus svarīgus jautājumus. Citas problēmas mēs varam atrisināt kopā ar citiem bērnu vecākiem. Piemēram, ja mums nav iespējams aizvest bērnus uz skolu, varbūt kādam tuvumā dzīvojošam tautietim tas ir iespējams. Atkal citas problēmas var atrisināt visa vietējā sabiedrība kopīgi. Ja, piemēram, mūsu skolas darbojas sliktos apstākļos, tad varbūt draudzēm un organizācijām, kuŗām mēs lielā daļa piederam, ir iespējams šos apstākļus uzlabot.

Ir, bez šaubām, jautājumi, kuŗus ļoti grūti atrisināt. Neviens audzinātājs to nenoliegs. Bet tas nav raksturīgs tikai latviskajai izglītībai. Audzināšana un izglītība ir bijusi vienmēr cilvēces pastāvīga problēma. Šis fakts tomēr nekad nav atturējis vecākus savus bērnus sūtīt skolās. Tādēļ, nebaidīsimies arī mēs un sūtīsim savus bērnus latviešu skolās.

VECTĒVA ZINTIS

Par mūsu atmiņām

Atmiņas ir kā pārlaicīgas puķes, kuŗas nekad nebeidz ziedēt un smaržot. Šai puķu dārzā ikviens mēs atrodam gan savus sapņus un ilgas, gan savas bēdas un priekus; savus vistuvākos un arī savus tāltālos draugus.

Kopsim un sargāsim savas atmiņas, lai, tās pazaudējuši, mēs nekļūtu vispēdējie nabagi.

Par savas laimes neredzēšanu

Vai nav tā, ka laime dažreiz apskurbina cilvēku tik ļoti, ka viņš vairs nesaredz arī pats savas laimes? — Un vai nav arī tā, ka tikai tad, kad savu laimi esam pazaudējuši, mēs sākam atjēgt, ka tā mums bijusi?

Par mūsu atbildību

Ikviens no mums ir atbildīgs ne vien par saviem darbiem, bet arī par savām domām un sapņiem, kuŗus tas sapņo nomodā būdams.

Par visaugstāko brīvību

Vai nav tā, ka reliģija un ticība Dievam ir visaugstākā mūsu brīvība — augstāka par visām citām brīvībām? — Ļauni despoti var apspiest veselas tautas un valstis. Cilvēkus var aizvest verdzībā vai ielikt cietumā, kur tiem atņemta brīvība. Un tomēr viena brīvība cilvēkam paliek vienmēr un tā ir mūsu visaugstākā brīvība — mūsu ticība, un paļāvība Dievam.

Viss būtu kārtībā, ja mēs bieži vien neaizmirstu, ka arī šī brīvība ir kopjama un sargājama.

Par ceļa vaicāšanu

Ja, kādreiz, dzīves krustcelēs, tu vairs nezini, pa kuŗu ceļu iet, — tad pavaicā savai sirdij. Tik nenobaidies, ja tava sirds liks tev pagriezties pa to taku, kuŗa visvairāk apaugusi ērkšķiem..

Par mieru un nemieru

Ja nemiers tevi sagrābis savās ķetnās, tad velti ir gaidīt mierinājuma no citiem. Tavs miers un tavs nemiers ir daļa no tevis paša, un citi to nespēj ne atņemt, nedz iedot tev. Un vai bieži nav arī tā, ka tavs lielākais nemiers citiem var likties par visdziļāko mieru, bet tavs dziļākais miers — par vislielāko nemieru? —

(Nobeigums 8. lpp.)

Mūžības c...
ZIEDO...
1964. ga...
Tevi pavadīs mūsu domas par ...
kopīgi veiktajiem darbiem.

Vieglas smiltis ...
Eliza...
Dz. 1889. g. ...
20. augustā T...
Ar mīlestību ...

PROF. ALEKSA...
LATVIAN LITE...
30 latviešu a...
45 prozas darbi mūsu labāko ...
LABĀKĀ DĀVANA KAT...
Cena $ 7,00 plus 25c pas...
Dabūjama tieši apgādā
DAUGAVAS V...
123 Huron Street, Tor...
kā arī visās lielākās grāmatnī...
Grāmattirgotājie...

KAKT...
Veicam visādus transportus a...
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lū...
LE 5-6619. 941 Dove...

SKOLĀM UN J...
AUSTRAS ANDERSONE...
100 dziesmu un rot...
AUGSIM LA...
(meldijas un teksti; ka...
Pasūtinām...
494 Sammon Ave.
Toronto 6, Ontario

Laikrakstam LATVI...
123 Huron St., Toront...
Lūdzu izsūtiet man laikrakstu ...
līdz ...
Adrese: ...
Mr., Mrs., Miss ...
Pievienoju Money Orderi, čeku vai ...
abonemen...
(Nevajadzīgo s...
Paraksts ...
Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 ...
par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.
SAV. VALSTĪS sazināties ar:
A. LACI, 101 Brightwater Court, Bro...
JANIS LACIS, 33 - 27 - 91st Street, ...
V. ZUTI, 32 Dayton St. Newark 14, N...
A. LIBIETI, 2528 W. Becher St. Milw...
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cle...
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St...
A. OZOLIŅU, 1643 N. Orchard St., Ch...
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave...
V. ZIRNITI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E...
V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, ...
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing ...
KANADĀ:
J. GAILITI, 12 Green Meadow Rd., H...
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catha...
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. Lond...
J. RONI, 55 Woodward Ave., Bramp...
M. ĶIVITI, 236 First Ave., Ottawa, ...
ANGLIJĀ:
DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough ...
ZVIEDRIJĀ:
DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Sto...

ŠANĀS

Savos grūtos brīžos mēs griežamies pie mūsu sabiedrības un tās organizācijām. Daudziem no mums mūsu draudzes un biedrības ir palīdzējušas iekārtoties šajā zemē. Tās ir devušas garīgo pajumti. Tās ir sagādājušas satikšanās vietas, kur mēs jūtamies kā mājās. Vai šajā ziņā mēs nejūtam zināmu atbildību piedalīties šīs sabiedrības turpināšanā un kultūras attīstībā? Ja mēs nesūtām savus bērnus latviešu skolās un tos nemācām par labiem šīs sabiedrības locekļiem, mēs atsakāmies no šīs atbildības. Vai mēs to gribam darīt?

MŪSU NOSTĀJA

Pēdējais faktors, kas jāņem vērā, izšķiroties par latviešu skolām, esam mēs paši. Mūsu bērni ir mūsu dzīves turpinājums. Mēs ar prieku raugāmies viņu sasniegumos, priecājamies un bēdājamies līdz ar viņiem. Bet ja tā, vai mēs nevēlamies, lai tās latviskās vērtības, kuras esam saņēmuši, turpinātos arī mūsu bērnu dzīvē? Vai tas nebūtu savādi, ja mēs nenovēlētu mūsu bērniem to bagāto latvisko mantojumu, kuru mēs paši esam saņēmuši? Un šajā ziņā skola mums palīdz. Tā grib darīt taisni to, ko mēs paši gribam darīt — padarīt mūsu bērnu dzīvi gaišāku un bagātāku. Nestāsimies tam ceļā!

Ir taisnība, ka mēs esam aizņemti, pārslogoti, ka ikdienas rūpes prasa savu. Bet vai mēs esam tik aizņemti? Mums bieži vien pietiek laika izklaidēties, piederēt dažādām organizācijām, apciemot draugus un paziņas. Tas, bez šaubām, viss ir labi, bet ja labi grib, droši vien, atradīsies laiks latviešu skolai. Latviešu skola neprasa lielu skolas naudu. Tā bieži neprasa daudz laika. Daudzi mūsu skolotāji strādā pilnīgi par brīvu, ziedojot savu laiku un talantus. Vai arī mums neatradīsies laiks aizvest un atvest bērnus no skolas? Bet lielākā daļa no mūsu bērniem ir jau pietiekami lieli, lai aizietu un atnāktu no skolas. Mums viņi tikai jāiedrošina.

Ir taisnība, ka mums vajadzīga atpūta. Bet, vai atpūsties nav tikpat viegli, kopā palasot ar bērniem kādu interesantu latviešu grāmatu, kā skatoties televīzijas programmu, kura arī ir bieži veltīta amerikāņu tautas pagātnei un tās varoņiem (kaut vai piemēram, mītiskajiem kovbojiem). Ja amerikāņu tautas pagātne ir tik izklaidējoša un ieprieciņoša, kādēļ gan ne latviešu?

Ar bērnu sūtīšanu latviešu skolā ir tāpat, kā ar daudzām citām svarīgām lietām mūsu dzīvē. Pirmais solis izliekas grūts un prasa zināmu piespiešanos. Bet līdz ko tas ir sperts, mūsu skolas sagādā prieku gan mūsu bērniem, gan mums pašiem.

KĀ AR SIMTS CITIEM IEMESLIEM?

Ja mēs esam reiz izšķīrušies sūtīt savus bērnus latviešu skolās, mēs atklāsim, ka citi iemesli nav tik nepārvarami, kā bieži izliekas. Daudzas problēmas mēs varam atrisināt kopā ar skolu vadītājiem un skolotājiem. Piemēram, ja mūsu bērni nav gājuši kādu laiku skolās, varbūt ir iespējams izveidot atsevišķas klases, kurās atgūt nokavēto. Visas mūsu skolas uztur ciešus sakarus ar bērnu vecākiem, kur kopīgās pārrunās ir iespējams atrisināt daudzus svarīgus jautājumus. Citas problēmas mēs varam atrisināt kopā ar citiem bērnu vecākiem. Piemēram, ja mums nav iespējams aizvest bērnus uz skolu, varbūt kādam tuvumā dzīvojošam tautietim tas ir iespējams. Atkal citas problēmas var atrisināt visa vietējā sabiedrība kopīgi. Ja, piemēram, mūsu skolas darbojas sliktos apstākļos, tad varbūt draudzēm un organizācijām, kurām mēs lielā daļa piederam, ir iespējams šos apstākļus uzlabot.

Ir, bez šaubām, jautājumi, kurus ļoti grūti atrisināt. Neviens audzinātājs to nenoliegs. Bet tas nav raksturīgs tikai latviskajai izglītībai. Audzināšana un izglītība ir bijusi vienmēr cilvēces pastāvīga problēma. Šis fakts tomēr nekad nav atturējis vecākus savus bērnus sūtīt skolās. Tādēļ, nebaidīsimies arī mēs un sūtīsim savus bērnus latviešu skolās.

Mūžības ceļu aizgājis skautu vadītājs

ZIEDONIS ŠURIŅŠ

1964. gada 19. augustā Toronto.

Tevi pavadīs mūsu domas par kopīgi veiktajiem darbiem.

Viņu sērās piemin

KANADAS GAIDU JENDA.

Vieglas smiltis, māmulīt!

Mūsu mīļā

Elizabete Ozoliņš,

dzim. AULIS

Dz. 1889. g. 30. novembrī Latvijā, mir. 1964. gada 20. augustā Toronto. Guldīta Toronto Jorkas kapsētas latviešu nod.

Ar mīlestību viņu atceresies:

MEITA, ZNOTS, VEDEKLA KANADĀ,
DĒLS, VEDEKLA LATVIJĀ.

PROF. ALEKŠA RUBUĻA

LATVIAN LITERATURE

30 latviešu autoru

45 prozas darbi mūsu labāko tulkotāju sniegumā.
LABĀKĀ DĀVANA KATRĀ GADĪJUMĀ.
Cena $ 7,00 plūs 25¢ pasta izdevumiem.

Dabūjama tieši apgādā

DAUGAVAS VANAGS

123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.
Grāmattirgotājiem atlaide.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

SKOLĀM UN JAUNATNEI

AUSTRAS ANDERSONES - PLAMPES
100 dziesmu un rotaļu krājums

AUGSIM LATVIJAI

(meldijas un teksti; kabatas formāts.)
Pasūtināms

494 Sammon Ave. Toronto 6, Ontario

Cena $ 1.50 Grāmatnīcām atlaide.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:

Adrese: ....

Mr., Mrs., Miss ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai / pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $ 1.50 par 1 mēn., $ 4.50 par 3 mēn., $ 8,50 par 6 mēn., $ 16,00 par gadu.

SAV. VALSTIS sazināties ar:

A. LĀCI, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N. Y.
JĀNIS LĀCIS, 33 - 27 - 91st Street, Jackson Hts, 72 N. Y.
V. ZUTI, 32 Dayton St. Newark 14, N. J.
A. LĪBIETI, 2528 W. Becher St. Milwaukee 15, Wisc.
J. EZERGAILI, 12102 Miles Ave, Cleveland 5, Ohio.
V. HERMANI - DALY, 368 Heine St., Elgin, Ill.
A. OZOLIŅU, 1643 N. Orchard St., Chicago 14, Ill.
V. MIĶELSONU, 426 N. Prairie Ave., Kalamazoo, Mich.
V. ZIRNĪTI, 4771 - 3 Mile Rd., N. E., Grand Rapids, Mich. 49505.
V. IRBI, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y., 10466.
J. KONOPORI, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa., 19147.

KANADĀ:

J. GAILĪTI, 12 Green Meadow Rd., Hamilton, Ont.
H. GREBLI, 85 Maple St., St. Catharines, Ont.
R. EPNERI, 59 Langarth St., E. London, Ont.
J. RONI, 55 Woodward Ave., Brampton, Ont.
M. ĶĪVĪTI, 236 First Ave., Ottawa, Ont.

ANGLIJĀ:

DVF Grāmatnīcu, 72 Queensborough Terrace, London.

ZVIEDRIJĀ:

DV Stokholmas nodaļu, P. O. 220, Stockholm.

PĀRSŪTĀM NAUDU
uz
LATVIJU.
US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.-
pārējām summām 10%
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 Huron St.,
TORONTO 2-B, ONT.
CANADA

BLOOR - JANE rajonā
izīrējamas
2 istabas, virtuve un privāta vannas istaba
I stāvā bezbērnu pārim.
Zvanīt 766-6908, Toronto.
pēc plkst. 6 vakarā.

BLOOR - JANE rajonā
IZĪRĒJAMAS 3 istabas, virtuve un vannas istaba.
Zvanīt 763-2135, Toronto.
Darbdienās pēc pulkst. 6 vakarā.
Sestd. un svētd. visu dienu.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

Vairāk nacionālas un politiskas modrības latviešu tautas liktenciņā

Latviešu nacionālā fonda globālais informācijas darbs aizgājušā laika posmā atbalsojies visā pasaulē, sākot ar strādnieku darba vietām līdz prezidentu kabinetiem, vēstīdams par komūnisma varas nodarījumiem pie latviešu tautas gara un miesas. Latviešu tautas pārstāvjus ar fonda izdotajiem Aizvesto sarakstiem savā laikā pieņēma ASV prezidents H. Trūmens un citi valstsvīri.

Pateikdamies par līdzšinējo fonda darba atbalstu, — šoreiz lūdzam palīdzību ap 500 lappušu lielās ROKAS GRĀMATAS par Latvijas likteņiem angļu valodā papildizdevumu segšanai. Grāmata atklātībā parādīsies 1964. gadā Imantas apgādā Kopenhāgenā. Neaizmirstiet šo kapitāldarbu un citus Nacionālā fonda veikumus Baltijas jūras krastā, ziedojot atbalstītāju naudu 15 kr., to iemaksājot Latviešu nacionālajam fondam Stokholmā vai arī fonda pārstāvjiem citās zemēs.

ASV: Mr. H. Mindenbergs, 4022 Sunnyside Ave., N., Seattle 3, Wash.

Austrālijā: Mr. A. Prods, 754 High Str., Thornbury, Vic., Melbourne.

Kanadā: Mr. G. Brikmanis, 1168 Sorrel Rd., London, Ont.

Argentīnā: Mr. V. Gusts, Casilla de Correo 4150, Buenos Aires.

Jaunzēlandē: Mr. A. Brunners, 643 N. North Road, Mt. Albert.

Eiropā: DV organizācijas nodaļās un c.

Nacionālais fonds Stokholmā devis virkni starptautiski atzītu publikāciju: THESE NAMES ACCUSE, Ā. Šildes THE PROFITS OF SLAVERY, prof. A. Švābes HISTORY OF LATVIA, GENOCYDE IN THE BALTIC STATES, RIGA TODAY, THE LUTHERAN CHURCH OF LATVIA BEHIND THE IRON CURTAIN, THE CATHOLIC CHURCH OF LATVIA, M. Gulbja THE CHEKA (NKVD) AT WORK IN LATVIA, A. Plensnera A SMALL NATION'S STRUGGLE FOR FREEDOM, J. Mazulāna ALONG LENIN'S BRIGT ROAD, M. Zīverta ERZ, E. Skalbes LETTISCHE LYRIK un daudz citu. Ar fonda līdzdalību kopīgos baltiešu pasākumos atzīmējami globālie informācijas biļeteni angļu, vācu, spāņu un skandināvu valodās, kā arī filmas par okupētās Latvijas ikdienu.

Latviešu nacionālā fonda stendā Hamburgā Pirmajos latviešu dziesmu svētkos Eiropā redzama fonda izdotā politiskā informācijas literatūra, ko paveicis fonds viens pats, vai arī kopīgos baltiešu organizāciju pasākumos. Stendā nav iespējams parādīt Nacionālā fonda darbu, kas veikts tā saucamos slēgtos sektoros okupētās tēvzemes labā. Pasākumi, kas aptver politisko un kultūras sektoru ar izdotām skaņu platēm, atbalstiem nacionāliem centieniem — tēlotājas mākslas izstādēm, koŗiem, jaunatnei, dod zināmu ieskatu par globālā darba vispusību. Padomju Savienības prese ar Izvestiju un Pravdu priekšplānā Nacionālā fonda darbam veltījusi dzēlīgus uzbrukumus.

Neaizmirstiet: politiskās informācijas darbs apspiestās latviešu tautas brīvības centienu labā regulāri ievadīts un jaunu faktu bagāts, ir visu apspiesto tautu kaujas divīzijas, kā baidās ienaidnieks.

Latviešu nacionālā fonda valde Stokholmā, 1964. gada augustā.

RAKSTI JAUNATNEI

MĒS

Dāviniet svētku, dzimšanas un vārda

Gada abonements resp. 6 burtnīcas tikai $4.-. Pieprasiet paraugnumurus. Naudu un pasūtinājumus adresēt:

2308 DRUMMOND RD.,
MĒS saimniecības daļai,
E. Šteinbachs,
Niagara Falls, Ontario.

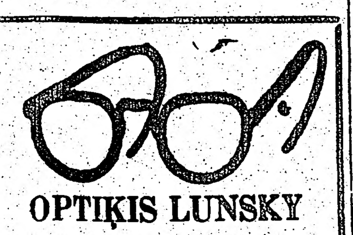

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.

„Koka galvas" biografija

Carola Stern: „Ulbricht", Kiepenheuer & Witsch apgādā izdevums, 347 l.p., cena DM 16,80

Austrumvācijas vācu komūnistu galvu Austrumvācijā paklusām, bet Rietumvācijā atklāti mēdz saukt par „Holzkopf" (koka galva), kā tas visai teicami raksturo šo bijušo sociālistu un galdnieka mācekli, kas ar Pad. Savienības atbalstu un žēlastību valda pār Austrumvāciju. Šī komūnistu „valstsvīra", tāpat kā daudzu citu komūnistu, izcelsme nav īsti proletāriska, jo viņš dzimis amatnieka ģimenē. Pēc pamatskolas beigšanas visu savu tālāko izglītību baudījis dažādos pagrīdes kursos un Padomju Savienībā. Kaut gan izglītība visai trūcīga, viņš sarakstījis vai arī saviem palīgiem licis sarakstīt darbus, kas aizņem vairākus sējumus, šai ziņā pārspējot pašu Chruščevu, kas līdzīgā veidā ticis pie saviem „kopotiem rakstiem". Cits jautājums, cik liela ir šo „darbu" vērtība, pat no marksisma viedokļa raugoties. Tā ir pirmā Ulbrichta biografija, kas parādījusies Rietumvācijā un ko sacerējusi autore, kas kādreiz stāvējusi tuvu Austrumvācijas režīmam un ieņēmusi tur pat redzamu stāvokli, bet vīlusies un pārbēgusi Rietumvācijā. Biografija uzrakstīta „bez ienaida un bailēm" un krasi atšķiras no U. daudzajām biografijām, kas publicētas Austrumvācijā. U. ir tāds pats savas tautas nodevējs, kādi ir latviešu Maskavas kalpi.

AKL

TAUTIEŠI,

pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar

LATVIJA - AMERIKĀ - SPIESTUVI

Mēs iespiežam

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.
CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

JAUNEKLIS

30-tos vēlas sarakstīties ar latviešu meitenēm no Kanadas vai ASV.

Nopietni domātas vēstules adresēt šim laikrakstam Offerte „518"

Vajadzīgas ŠUVĒJAS,

darbu nobeidzējas un gludinātājas ar pieredzi, lielam sporta apģērbu ražotājam

DUFFERIN - ST. LAWRENCE

Darbs visu gadu.
Zvanīt
RU 7-1871, Toronto.

FRANK VASS
BA

ADVOKATS - NOTĀRS

263 College ielā, Toronto,
(pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

LASIET GRĀMATAS ATVAĻINĀJUMA LAIKĀ

JAUNĀKIE IZDEVUMI

Z. Mauriņa — PAR MĪLESTĪBU UN NĀVI, esejas	$ 3.60
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀĻI, romāns	$ 3.80
A. Dziļums — PĒDAS RĪTA RASĀ, romāns	$ 4.50
D. Rogas un S. Cīruļa — ĀBECE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CĪŅA AR SIEVIETI, romāns	$ 4.00
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, romāns 4., 5. un 6. nodaļa	$ 3.90
J. Rinks - J. Ošs — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$ 2.00
V. Klētnieks — SENČU RAKSTI	$ 3.00
R. Skujiņa — VĒJŠ SVAIDA KAIJAS, atmiņas	$ 4.00
R. Skujiņa — SIRDS DZĪVO NO NIEKIEM	$ 4.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca	$ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns	$ 3.90
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus māc.	$ 2.50
Sak. T. Zeltiņš — DZEJAS UN SEJAS	$ 7.50
T. Manns — AVANTŪRISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS	$ 4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles	$ 3.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr, vēstules	$ 4.20
A. Rupainis — TAUTA GRIB DZEIVŌT, romāns	$ 7.00
Sakārt. T. Zeltiņš — PROZAS PROFĪLI, latviešu proza svešumā	$ 7.50
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNĀS PLŪMES PIE SARKANĀM LŪPĀM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
K. Raudive — DZĪVĪBAS BADS, noveles	$ 4.00
A. Voitkus — TEV NEBŪS . . . romāns	$ 4.50
E. Brastiņš — MŪSU DIEVESTĪBAS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$ 2.40
A. Lasmanis — CERĪBAS un VILŠANĀS	4.20
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi	$ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS	$ 3.00
V. Čika un A. Šmits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA — latviešu olimpieši	4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
A. M. Remarks — NAKTS LISABONĀ, rom.	4.00
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziediņš — TRĪS KOMĒDIJAS	$ 2.50
I. Kaija — JŪGĀ, romāns	5.00
A. Dz. Kronins — ZIEMEĻU GAISMA, romāns	4.00
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums	4.00
V. Klētnieks — KLINTENIEŠI, jaunatnei	4.00
Jēkabs Poruks — CIEMOŠANĀS, atmiņas	4.20
Jāzeps Vītols — MANAS DZĪVES ATMIŅAS	6.00
J. Johansons — PAKAVU DUNOŅA	2.40
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
Andr. Eglītis — MĪLU, MĪLU, dzeja	3.60
K. Zāle — MĒNESS KOKLE, dzeja	2.80
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja	2.60
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
G. Zariņš — CEĻŠ UZ PASAULES GALU	3.50
A. Austriņš — PUŠELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — — KVIŅKU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
J. S. Turģeņevs — DŪMI, romāns	3.85
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns	3.80
M. Kovaļevska — GAURU GAIĻI, romāns	$ 4.50
S. Lazdiņa — CEĻA GALĀ, romāns	3.80
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
Dr. T. Dūlijs — DEGOŠAIS KALNS	4.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas	3.20
E. Mednis — ZVAIGZNES STIGO, romāns	4.50
Z. Lazda — STARU VIESULIS dzejoļi	4.00
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
H. Elgasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns	5.00
Prof. P. Dāle — GARA PROBLĒMAS	3.60
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.80
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Alfrēds Bērziņš — LABIE GADI	5.00
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi	3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns	4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
A. H. Tamsāre - VIENA LAULĪBA, romāns	4.00
Guntis Zariņš — DVĒSEĻU BOJĀ EJA, romāns	3.20
Upsalas skol. un Gēteborgas skautu izd. — BĒRNI, SPĒLĒSIM TEĀTRI	1.50
Verners Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.00
Vilhelmīne Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Alfreds Dziļums — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzejoļi	$ 3.20
E. Zicāns — VIRŠI ZIED, dzejoļi	$ 2.00
O. Krolis — RĪGA DIMD, atmiņas	$ 5.25
D. Biskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPAZIJAS DRĀMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.60
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, relig. dzejas antoloģija	$ 3.60
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi	$ 2.80
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)	$ 1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
P. Klāns — SVEICINĀTA, AFRIKA, ceļojuma iespaidi	$ 6.00
V. Toma — DZIĻUMA JĀPĀRTOP, dzejoļi	$3.00
Anšl. Eglītis — PĒDĒJAIS RAIDĪJUMS, romāns	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIĶU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
H. C. Kradoks — LĀCĪTIS DODAS PASAULĒ, bērnu gr.	$ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGAVU, rom	$ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95

Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.

SPORTS

Visu sporta nodaļai domāto informāciju lūgums sūtīt šīs nodaļas red. Ž. Zentiņām, 46 Lynd Ave., Toronto 3, Ont. Tālrunis LE 5-1470

DV Kanadā gatavojas šaušanas meistarsacīkstēm

Šogad Kanadas DV šaušanas sacensības notiks DV Toronto nod. techniskā izkārtojumā Mednieku un makšķernieku kluba lauku īpašumā Bērzainē. Izvēlētais laiks 5. septembris (garā nedēļas nogale) arī liekas izdevīgs īpaši cieminiem no tālākiem latviešu centriem.

Sacīkšu sākums plkst. 10 rītā. Tās ievadīs sacensības ar mazkalibra šauteni. Sagaida piedalāmies šāvējus no Toronto, Hamiltonas, Londonas, Kičeneras, Bramptonas, Sv. Katarīnes, Niagaras, Montreālas u. c. DV nodaļām. Šāvēji pieteicami nedēļu pirms sacīkstēm Kanadas DV kultūras un sporta daļas vad. A. Taubem (1 Rothsay Ave, Kitchener, Ont.), uzdodot vārdus un adreses. Dalības maksa sacensībām $ 1,25 no šāvēja.

Būs sacensības arī jaunatnes grupās (12—15 g. un 15—18 g.). Dalības maksu jauniešiem šaušanas sacīkstēs sedz DV Kanadas valde. Sagaida piedalāmies arī Kanadas latviešu skautu vienību pārstāvjus.

Sacensības šaušanā vanadzēm uz līdzīgiem noteikumiem kā vīriešiem; būs grupu, kā arī individuālās sacensības. Īpaši vīriešu šaušanas klasē paredzamas jo sīvas cīņas, un iepriekšējo gadu uzvarētājiem, Londonas nodaļas šāvējiem, būs stingri jāturas, lai paliktu Kanadas DV meistargodā. Sacīkšu techniskais vad. arī šogad būs A. Preiss no Kičeneras.

Jaunatnes šaušanas sacensības vadīs A. Čivželis.

Pirmoreiz DV šāvēji varēs sacensties māla baložu šaušanā kā individuāli, tā arī grupās (5 šāvēji). Šai patīkamā šaušanas sportā ieinteresētie laipni aicināti ņemt līdzi savas bises. Māla baložu šaušanas sacensības vadīs Mednieku un makšķernieku kluba šaušanas sekcijas vad. A. Āboliņš.

Interesantas solās izvērsties virves vilkšanas cīņas, kādas šogad iecerētas arī vanadzēm. DV nodaļas aicinātas jau laikus parūpēties par vienību sastādīšanu, kurās paredzēti 5 dalībnieki. Tāpat nodaļām būtu jāapsver volejbola komandas noorganizēšana, jo iecerētas arī volejbola spēļu sacensības. Komandu sastādīšanas grūtību gadījumā varēs spēlēt nodaļu apvienotās komandās.

Sacīkšu nobeigumā būs ugunskurs ar dažiem jautra satura priekšnesumiem, kopīgām dziesmām un uzvarētāju apbalvošanu.

Jauka un līksma solās izvērsties zaļumballe, kurā spēlēs iecienītais E. Zakuļa deju orķestris no Galtas. Bērzaine ir labi piemērota ar jautrām izdarībām, kādēļ sagaida ierodamies daudz balles cienītāju.

Bērzaine sasniedzama, braucot ziemeļu virzienā no Toronto pa Don Mills Rd. (Old Woodbine), uz kuŗu jānogriežas no 401. ceļa. Pēc apm. 20 jūdžu brauciena jāseko zīmēm ceļa labajā pusē, kur nogriešanās uz Bērzaini. Tad vadoties pēc ceļa zīmēm brauciens apm. 2 1/2 jūdzes. O. K.

DAŽAS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Leonardo da Vinči Mona Liza ir internacionāli baudāms mākslas darbs, bet neviens, laikam, nemēģinās tanī saskatīt ne arābietes, ķīnietes vai pat ne zviedrietes vai krievietes sievišķības raksturīgāko skaistumu.

Liels mākslinieks tieši tāpēc varējis būt liels, ka viņš ir piederējis kādai nācijai. Vai Šekspīrs būtu varējis būt liels, ja viņš nebūtu anglis; un vai Gēte — ja viņš nebūtu vācietis? Komūnistu eksperiments radīt internacionālu mākslu un pat kollektīvus autoru mākslas darbus, ir beidzies ar tādu pašu fiasko, kā viņu visas kolchozu neražas. Internacionāls resp. denacionālizēts mākslas radītājs autors ir būtiski neiespējams, tāpat kā neiespējami ir internacionāli tikumi vai valodas. Labākā gadījumā tas var būt imitātors, bet neviens imitātors nav bijis liels mākslinieks.

Visi mēģinājumi mākslu apzinīgi internacionālizēt noveduši to līdz mechaniski nedzīvām, tukšām loģiskām abstrakcijām, līdz groteski murgainām ekstravagancēm. Internacionālas mākslas autors ir tikai abstrakti domājams jēdziens — bezsejains, bezpersonisks. Īstā māksla, turpretim, nav bezpersonīga, ne bezsejaina.

Būt nacionālam māksliniekam nenozīmē dekorēt mākslu ar nacionāliem ornamentiem. Saknes tam ir daudz dziļākas. Bet nācija bez nacionālas kultūras un nacionālas mākslas ir tas pats, kas cilvēks bez personības.

Aleksandrs Avenājs

LIETUVIEŠU BASKETBOLA PANĀKUMI AUSTRĀLIJĀ

Ziemeļamerikas lietuviešu basketbola izlases viesošanās Austrālijā noslēgusies ar lieliem panākumiem. Visas sacīkstēs, atskaitot vienu, gūtas tikai uzvaras. Aizbraucot lietuvieši vēl paspēja revanšēties Viktorijas izlasei par zaudējumu, uzvarot to ar 71:57. Lieliski veicies sportā, bet vēl vairāk sasniegts Baltijas valstu propagandas laukā. Neviena baltiešu organizācija, kaut tā spētu brīvi rīkoties ar naudas līdzekļiem, nespētu iedarbināt visas Austrālijas televīzijas, radio stacijas un lielo dienas presi tā, kā to iespēja nelielā lietuviešu sportistu saujiņa.

Izvērtējot lietuviešu basketbolistu izlases panākumus sporta laukumā, jākonstatē, ka tie bijuši milzīgi. Spēlējot neierastos klimatiskos apstākļos, bez pietiekamas atpūtas, nebūtu brīnums, ja zaudējumu kontā bijis jāieraksta vairākas spēles. Uzvarēto vienību starpā bija arī Austrālijas Olimpiskā komanda, kas cieminiem zaudēja divas reizes.

Lietuviešu panākumi atbalsojušies arī Kanadā un Kanadas Olimpiskā basketbola izlase drīzumā mērosies spēkiem ar lietuviešiem.

LIETUVIEŠU IZLASE UZVAR AUSTRĀLIJAS LATVIEŠU BASKETBOLISTUS

Austrālijas latvieši ar milzīgu interesi gaidīja savas vienības tikšanos ar lietuviešiem. Latvieši šajā spēlē bija ļoti labi, un Linde, kas ir arī Austrālijas izlase, ar saviem fantastiskiem „tālajiem" gādāja par to, lai pirmais puslaiks būtu latviešu labā — 40:37. Otrā puslaikā bīstamāko latviešu spēlētāju — Lindi pārņēma savā ziņā Čekauskas un Sedlickas, un uzvara nosvērās lietuvju pusē. 5 min. pirms beigām lietuviešu pārsvars bija jau 19 punktu, un tāds tas palika arī līdz spēles beigām. Lietuvieši uzvarēja ar 97:78. Latviešiem punktus guva: Linde — 30, P. Rozenbergs — 19, olimpietis M. Dancis — 14, J. Dancis — 4, P. Daile — 4, A. Zariņš — 3, V. Zariņš — 2, E. Ceplītis — 2, A. Birstiņš un A. Līdums.

Lietuviešiem Čekauskas ieguva 24, Modestavičus — 22 un Varnas — 16 punktus, Sedlickas — 13, Šilingas — 10, Adzima — 6, Jesevičus — 4, Slomčinskas — 2.

LIETUVIEŠI UZVAR AUSTRĀLIJAS OLIMPISKO VIENĪBU AR 93:88

Svarīgākā spēle Austrālijā lietuviešiem bija cīņa ar Austrālijas Olimpisko komandu. Austrālijas izlasē bija arī divi latvieši Linde un Dancis. Linde lietuviešu vērtējumā ir labākais grozu guvējs Austrālijā. Pirmā puslaika beigās lietuvieši spēja izcīnīt nelielu pārsvaru un to nobeidza ar 38 pret 36 savā labā, bet visā spēlē uzvarēja ar 93:88. Šajā spēlē nepārspējams bija Čekauskas, kas spēja izlīst „caur adatas aci" un guva grozus no visgrūtākām situācijām. Olimpiskās vienības labākie grozu guvēji bija latvieši Dancis un Linde, bet lietuviešiem Čekauskas ar iegūtiem 30, bet Varnas ar 22 punktiem.

OTRĀ SPĒLĒ LIETUVIEŠI UZVAR AUSTRĀLIJAS OLIMPISKO VIENĪBU AR 89:86.

Arī otrā spēlē lielākās „galvas sāpes" lietuviešiem sagādāja Linde. Lietuviešu vienība tomēr nezaudēja galvu un spēlēja ar lielu precizitāti un mieru, beidzot puslaiku savā labā ar 45:34. Otrā puslaikā lietuvieši paaugstināja punktu starpību uz 19, bet Lindes precīzie „tālie" un Danča sekmīgā darbība pie pretinieka groza kausēja lietuviešu punktu pārsvaru kā pavasara sniegu. Lietuvieši varēja gavilēt, kad atskanēja beigu svilpe, dodot tiem vēlreiz vērtīgu uzvaru — 89:86. Šajā spēlē Čekauskas atkal ieguva 32 punktus.

Lietuvieši spēlēja pavisam 23 sacīkstēs un zaudēja tikai vienu spēli.

LIETUVIEŠU SASTADĪTĀ BASKETBOLA VIENĪBA

spēlēs pret Kanadas Olimpisko vienību 29. augustā Toronto. Ž. Z.

Daugavas Vanagu diena Lakdibonnē (Lac du Bonnet)

DV Manitobas nodaļas DV diena 16. augustā Lakdibonnē, N. un R. Stašus farmā, izdevās labi, par ko jāpateicas labai organizācijai un labvēlīgiem laika apstākļiem.

Jau agrā rīta stundā 9 dalībnieki devās makšķerēšanas sacensībās, bet noteiktā laikā lomu nebija. Plkst. 10 nodaļas biedriem jau bija piepulcējušies viesi gan no Vinipegas, Lakdibonnē, Puandeģbu, pat no Vankuveras un Sav. Valstīm.

Oficiālo daļu atklāja nod. pr-ks K. Līcēns. Karogi un klātesošie zemojās, kad klusuma brīdī serž. S. Morikoni no Vinipegas Grenadieru vienības taurēja visnīgo jundu, pieminot nelaiķi bij. pr-ku T. Minkēvicu un vēl piecus mūžībā aizgājušos nodaļas biedrus.

Pēc tam Latvijas karogs uzvijās mastā. Klātesošie nodziedāja DV himnu.

„Mūsu karavīru iesākto cīņu par dzimtenes atbrīvošanu turpina Daugavas vanagi un pēc mums to turpinās mūsu jaunatne, līdz Latvija kļūs atkal brīva," atklāšanas runu nobeidza pr-ks K. Līcēns.

Par nodaļas DV dienu programmas paplašināšanos no tās pirmajām dienām līdz 10. gada dienai pārskatu sniedza čaklais nodaļas dzīves līdzgaitnieks Jūlijs Staudžs.

„Rifles" vienības K. Redshaw RSM novēlējumus nodaļai nolasīja nod. pr-ks. No Mārtiņa draudzes sveicināja J. Preimanis, iesitot nodaļas karoga kātā zelta naglu kā draudzības apliecinājumu nodaļai. No Akadēmiskās saimes visa laba vēlējumus nesa O. Šmits.

Možs gars un dzīva piedalīšanās valdīja sekojošās šaušanas sacensībās. Pieaugušo klasē piedalījās 31 (9 sievietes), jauniešu klasē 6 (1 meitene).

Sacensības rezultāti: pieaugušo klasē: vīriešiem — 1. v. (94 p.) A. Jandavs (Labatt's cel. kausu „Vienība"); 2. v. (89 p.) Paul's Bewer's (trofeja), 3. v. A. Minkēvics (84 p.) (savu balvu novēl jauniešiem); sievietēm — 1. v. 87 p.) A. Kaktiņa (trofeja); 2. v. (77 p.) L. Smoļinska (balva); 3. v. (71 p.) S. Ozoliņa kā labākā šāvēja - vanadze saņēma nelaiķa T. Minkēvica un viņa dzīvesbiedres veltīto skaisto trofeju spec. 10. g. dienai, ko pasniedza nelaiķa dēls Atis.

Jauniešu klasē: 1. v. (91 p.) G. Kaktiņš, jun. (trofeja), 2. v. 86 p.) M. Jandavs (balva), 3. v. (82 p.) A. Taškāns (balva), 4. v. 79 p.) L. Kaktiņa (balva).

Namatēvu un namamāti Neliju un Rūdi Stašus, kuŗu farmā jau 10. gadu notiek DV dienas, klātesošie sirsnīgi sumināja un vanadžu pr-ce L. Smoļinska abiem pasniedza dāvanas.

Trofejas un balvas sacīkstēm dāvāja: T. un E. Minkēvics, Labatt's, Medn. un makšķ. sekcija, A. Treiguts, J. Apsītis un S. Stepulis.

Vadītāji: Atbildīgais vadītājs V. Jandavs; vadītāji — makšķerēšanas sac. A. Treiguts, šauš. sac. A. Keleris, G. Kaktiņš (bij. cel. kausa „Vienība" turētājs, kas saņem pārsteiguma balvu.

Saulīte stāvēja vēl paaugsti virs koku galotnēm, kad noslēdzās šīs dienas oficiālā daļa.

Latvijas karogam lēni slīdot uz leju un jundas signāla skaņām dziestot, klātesošie vienojās himnā: Dievs, svētī Latviju un Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils. Sirsnīgās pārrunās un dziesmās klātesošie pakavējās pie vanadžu sagatavotā azaida. Visi līks paciāti un šķiroties viens otram teica: Uz redzēšanos atkal nākošajās DV dienās!

O. Š.

KANADAS ZIŅAS

TORONTO

● Kaut lietus līja aumaļām, tomēr vairāk kā 50 cilvēku bija pulcējušies aizvadītās piektdienas vakarā Rosar bēru namā, lai būtu kopā ar debess mierā aizsaukto skautu vadītāju Ziedoni Šuriņu. Pie nelaiķa šķirsta stāvēja skautu vadītāju goda sardze. Aizlūgumu vadīja ev.-lut. māc. A. Lūsis, apcerot nelaiķa dzīves gājumu.

Zemes klēpim viņu atdeva sestdienas rīta pusē, klātesot ap 50 pavadītājiem. Izvadīšanas ceremoniju ievadīja svētbrīdis bēru namā māc. A. Lūša vadībā.

Šķirsta, kuŗu nesa skautu vadītāji, priekšgalā skautu saimes pēdējais veltījums aizgājējam — dzeltenie krizantēmu ziediem un lauru lapām darināta skautu vadītāja nozīme.

Aizgājēju guldīja Jorkas latviešu kapos. Atvadu vārdus teica skautu jendas priekšnieks vad. A. Budrēvics, atcerēties ar nelaiķi kopīgi aizvadītās skautu gaitas, un nododot viņam līdz pēdējā atdusas vietā skautu nūju, kas aizgājējā tik ilgus gadus pavadījusi skautisma gaitās.

No Tērvetes skautu vienības, pie kuŗas piederēja arī nelaiķis, pēdējās ardievas teica vienības priekšnieks vad. Ed. Ozols. Saulaines pārvaldes atvadu sveicienu teica māc. A. Lūsis.

Ziedona Šuriņa atdusas vietu apvijā krāšņi ziedi un vainagi.

Dadzis; „Šī vasara bija mazliet neparasta."

Pēc grūtām ciešanām lielajā mierā aizgājis mūsu mīļais dēls, vīrs un tētis, skautu vadītājs

Ziedonis Šuriņš

dzimis 1915. gadā 2. jūlijā Rīgā, miris 1964. gada 19. augustā Toronto.

Klusi kā brūce, kas slēdzas,
Gaistošās atmiņas sāp. —
Klusi iz zilganiem plūdiem
Mūžības torņgali kāpj.
Fr. Bārda.

Pēc viņa skumst:
VECĀKI, SIEVA un BĒRNI.

VECTĒVA

(Pārnesums no 6. lpp.)

Par pagātni un nākotni

Ir labi, ja tu zini savu pagātni, no kuŗas cēlušies tavi senči un arī tu pats. Bet ko gan pagātne tev var līdzēt, ja tev nav skaidrs skats uz nākotni?

Pagātnē ieiet tu vairs nevari, bet tava nākotne nenāks pie tevis, ja tu pats neiesi tai pretim, bet pievienosi savu soli citu, svešā ceļa gājēju, soļiem. Ejot līdz ar pūli — pa straumei, neaizmirsti, ka pūļa nākotne var arī nebūt tava nākotne.

Par vientulības pagalmu

Ja ikdiena stājas ceļā taviem sapņiem un nodomiem, aizej vientulībā; tur tu atkal atgūsi brīvību savas dvēseles ilgām.

Vientulība gan nepasargās tevi no ciešanām, bet vientulības pagalmā tu būsi brīvs no visa tā necilā, kas stājas ceļā taviem cēlajiem nodomiem un sapņiem.

Par dzejas lasīšanu

Ja tava dvēsele raud, tad lasi dzejas; dzejas, kurās daudz dziļu bēdu un skaistas skumjas.

Apjauzdams citu bēdas, tu aizmirsīsi savējās, un dzīve tev vairs neliksies apraudama.

Par ceļu uz laimi

Vai nav tā, ka ceļam uz laimi vienmēr jāiet caur ērkšķiem?— Dīvaini tas izklausās, bet patiesība jau bieži vien izklausas dīvaina. Ērkšķi pagadās ceļā kā kalnā kāpējam, tā līdzenuma takas minējam un purva brīdējam. — Nav tādas aplēses, pa kuŗu taku iedami, mēs visdrošāk nonāktu pie laimes avota. Arī pats laimes jēdziens ir visai dīvains un dažādās gradācijās. Bieži vien, labi padarītais darbs ir tas, kas aizved mūs pie laimes avota pa visgludāko taku.

Edvarts Tūters

Nopietnā draudzības

nolūkā vēlos iepazīties ar jaunu saimnieku Esmu 1 g. 6 mēn. vecs glīts sunītis, bez dižciltības papīriem, bet sapotēts pret visām kaitēm. Mans tagadējais kungs ir A. Pelēkais (tālr. RO 2-5254). Viņš mani atdotu bez maksas labam cilvēkam, kam atliek vairāk laika medībām, pastaigām un pārrunām par dzīves aktuālitātēm Skipis.

Tā kā preces nosūtām kilogrammu svarā, to svars mārciņās uzdots noapaļojot.

Reklāmas saiņi:

Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu .... $ 39.90
Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc. $ 22.70
Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. $ 24.90
Nr. 34 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu .... — 20 mārc. $ 22.70
Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 37.50
Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku .... — 40 mārc. $ 30.75
Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. $ 29.75
Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. $ 51.50
Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. $ 29.50
Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc. $ 52.50
Nr. 41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 27.50
Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 45.50
Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. $ 20.90
Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. $ 36.50

Lūdzam adresāta vārdu un adresi rakstīt skaidri.

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻA,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.
Tel. EM 8-0792.

Naudas pārvedumu vai čeku rakstiet uz „DAUGAVAS VANAGI" vārda.

KANADAS BAZNĪCĀS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p. p.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv Andreja. baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto 200 Balmoral Avenue, Toronto 7; tel. 921-3327.

30. augustā, plkst. 10 rītā dievkalpojums baznīcā. Sprediķos viesis mācītājs J. Vējiņš no Bafalo.

6. septembrī, plkst. 10 rītā dievkalpojums baznīcā.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā. 361 Danforth Ave.

30. augustā, plkst. 2 p. p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

Vasaras skola š. g. 24. — 28. VIII, no plkst. 10 — 1,30 dienā.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

20, septembrī, plkst. 3,30 p. p. Bībeles svētku dievkalpojums ar dievgaldu, dziesmu lapiņas, māc. J. Prauliņš.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3. St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

6. septembrī, plkst. 2 p. p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

MONTREĀLA

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

Mācītāja Viestura Šēfera vadītie dievkalpojumi augusta mēnesī notiks draudzes lauku īpašumā Tērvetē; tad draudzes dievkalpojumu pilsētā nebūs, jo baznīca tiek iekšpusē remontētā.

Tērvetē dievkalpojumi notiks:

30. augustā, plkst. 11 no rīta.

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

30. augustā, plkst. 7,00 vakarā dievkalpojums.

6. septembrī dievkalpojums nenotiks.

13. septembrī dievkalpojums pl. 1,30 p. p.

20. septembrī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

27. septembrī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro, Stop 19.

Svētdienu rītos plkst. 10,45 — 11,00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu. Viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājs.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?